

Universitätsbibliothek Wuppertal

Handlexikon zu Cicero

Merguet, Hugo

Leipzig, 1905

T

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2871)

Sulla 37. quod audaces homines ipsi etiam sponte sua contra rem publicam incitantur; Sest 100. Ap. Claudium senatui populoque Romano sua sponte esse laudatum; ep III 8, 3. quia nihil semper suo statu maneat; nat I 29. is non apertissime studium suum ipse profitetur? Phil II 56. templa: f. sedes. suo tempore totius huius sceleris fons aperietur; Phil XIV 15. terror: f. B, 1. Sex Rosc 67. confidere suis testibus; Ac II 80. antequam in suam tutelam veniret; de or I 180. tralatione utens discedebat a verbis propriis rerum ac suis; Top 32. ut Miloni uti virtute sua liberet; Milo 41. ut vitam suam posset defendere Sest 78. ut aliis parere sua voluntate consuescerent; inv I 3. utilitas: f. causa. Alexandrum uxor sua occidit; inv II 144. — 2. Appium intellegimus in illo suo casu nec privato nec publico muneri defuisse; Tusc V 112. edicere est ausus cum illo suo pari, ut . . . ; Piso 18. multa mea in se, non nulla etiam sua in me proferebat officia; Sulla 18. cum proprium sit Academiae iudicium suum nullum interponere, nulla adhibita sua auctoritate iudicium audientium relinquere integrum; div II 150. utrum tandem bono viro optabilius putas, sic exire e patria, ut omnes sui cives salutem precetur, an . . . ? Piso 33. ut omnes suas fortunas alienis servis committeret; Cael 57. me ut Cn. Pompeius omnibus studiis suis, laboribus, vitae periculis complexus est; Piso 80. quoniam natura suis omnibus expleri partibus vult; fin V 47. nisi vero gratius putat esse vobis sui se capitis quam vestri defensorem fuisse; Milo 81. qui precabantur, ut sibi sui liberi superstites essent; nat II 72. qui consul incipientem furere (fratrem) sua se manu interfectorum dixerit; Cael 60. qui suum se negotium agere dicant; of I 29. (animus) sentit se vi sua, non aliena moveri; Tusc I 55.

II. allein: a. quos cum humare vellent sui; de or II 353. quos non solum alieni, sed etiam sui, vicini, tribules, urbani, rustici repulerunt; har resp 56. conserva tuis suos; Ligar 33. quibus et se possint iuvare et suos; of I 9. quae in ipsum se scelera, quae in suos edidit! har resp 59. qui fuit hostis suorum; Ver I 38. qua (oratione) gratiam beneficii vestri cum suorum laude coniungant; agr II 1. libidines: f. I, 1. mores. Larinum ipsa (mulier) proficiscitur cum suis; Cluent 178. — b. magni illi sua interesse arbitrabantur hunc a causa Martialium removeri; Cluent 44. quod promississet, non plus sua referre, quam si . . . ; Quinct 19. — c. quid est aliud aliis sua eripere, aliis dare aliena? of II 83. ut locupletes suum perdant, debitores lucentur alienum; of II 84. qui etiam externis hostibus victis sua saepissime reddiderunt; agr I 19. priusquam tu suum sibi venderes, ipse possedit; Phil II 96.

B. mit quisque und Affig: 1. sua quemque fraus et suus terror maxime vexat, suum quemque scelus agitat amentiaque adficit, suae malae cogitationes

conscientiaeque animi terrent; Sex Rosc 67. poematis tragici, comici, epici suum cuiusque (genus) est; opt gen 1. cum suo cuique iudicio sit utendum; nat III 1. earum quaeque (bestiarum) suum tenens munus manet in lege naturae; Tusc V 38. qui suam quisque rem publicam constituissent legibus atque institutis suis; rep II 2. in sensibus est sua cuiusque virtus; fin V 36. ut nihil suum cuiusque sit; of III 53. si habere suum cuique non licet; of II 78. natura partes habet duas, tributionem sui cuique || tutionem sui || et ulciscendi ius; Top 90. — 2. P. Crassum suapte interfectum manu; de or III 10. qui suapte natura, quod velint, consequantur; de or II 98. ut terrena et umida (corpora) suoapte nutu et suo pondere ferantur; Tusc I 40. si atomi ferrentur in locum inferiorem suoapte pondere; nat I 69.

syllaba, Silbe: I. quia, postrema syllaba brevis an longa sit, ne in versu quidem refert; orat 217. — II. prima syllaba dempta ex primo verbo sententiae postremum ad verbum primam rursus syllabam adiunxit insequentis sententiae; orat 190. de syllabis propemodum dinumerandis et dimetiendis loquemur; orat 147. — III. (Ephorus) brevitate et celeritate syllabarum labi putat verba proclivius; orat 191.

syllabatim, silbenweise: cum tuus iste Stoicus sapiens syllabatim tibi ista dixerit; Ac II 119. ne Tironi quidem dictavi, qui totas *περιοχάς* persequi solet, sed Spintharo syllabatim; A XIII 25, 3.

sympathia, natürlicher Zusammenhang: dicitur quidam, cum in somnis complexu Venerio iungeretur, calculos eiecit. video sympathiam || sympathiam ||; div II 143.

symphonia, Kapelle, Konzert: I. cum in eius convivii symphonia caneret; Ver III 105. — II. symphoniam Lysonis vellem vitasses; ep XVI 9, 3. — III. locum illum litoris percrepare totum mulierum || muliebribus || vocibus cantuque symphoniae; Ver V 31. — IV. quo istum reduxerant mulieres cum cantu atque symphonia; Ver V 92.

symphoniacus, musikalisch, zur Kapelle gehörig: A. Milo tum casu pueros symphoniacos uxoris ducebat; Milo 55. servis symphoniacos acceptis; Piso 83. — B. symphoniaci Romam missi; Ver V 73.

syngrapha, Handschrift, Schuldbrief, Wechsel: I. tamquam syngrapham ad imperatorem, non epistulam attulisses; ep VII 17, 1. qui cum Hermarcho Chio syngraphas fecit; har resp 34. qui legatione hereditates aut syngraphas suas persequuntur; leg III 18. — II. cum iste Cibram cum inanibus syngraphis venerat; Ver IV 30. eos ipsos, qui cum syngraphis venissent Alexandream, nummum adhuc nullum auferre potuisse; ep VII 17, 1. quod ex syngrapha ius dici lex Gabinia vetaret; A V 21, 12.

Tabella, Täfelchen, Stimmtäfelchen, Brief, Urkunde, Vertrag, Protokoll: I. ut minus multos tabella condemnet, quam solebat vox; leg III 39. multum apud illum tabellas non commendaticias, sed tributarias valuisse; Ver IV 148. — II, 1. is (Cato) diribitis tabellis de circulo se subduxit et Pompeio primus nuntiavit; Q fr III 4, 1. iudicia populi iam magis patronum desiderabant, tabella data; Bru 106. tabellae ministrabantur ita, ut nulla daretur „UTI ROGAS“; A I 14, 5. tabellae quaestionis plures proferuntur, quae recitatae vobisque

editae sunt; Cluent 184. ministro: f. do. cum obsignes tabellas clientis tui, quibus in tabellis id sit scriptum, quo ille capiat; de or I 174. tu tabellis obsignatis agis mecum; Tusc V 33. profero, recito: f. edo. — 2. in quibus tabellis de furto littera nulla invenitur; Cluent 184. — III. vos custodes fuisse tabellarum; Piso 36. nullam ne in tabellae quidem latebra fuisse absconditam malevolentiam; ep III 12, 1. — IV, 1. me universa civitas non prius tabella quam voce priorem consulem declaravit; Piso 4. id sententia saepe

iam tabellaque docuerunt; ep I 9, 17. — 2. in: j. II, 1. obsigno.

tabellarius, die Abstimmung betreffend, Briefbote: A. cuius (L. Cassii) legi tabellariae M. Antius Briso tribunus plebis diu restitit; Bru 97. sunt quattuor leges tabellariae; leg III 35. — B, I. quam (epistulam) attulerat Phileros tabellarius; ep IX 15, 1. properantibus tabellariis alienis hanc epistulam dedi; A XI 17, 1. commodum discesserat Hilarus librarius iv Kal., cui dederam litteras ad te, cum venit tabellarius cum tuis litteris; A XIII 19, 1. — II, 1. velim tabellarios instituat is certos, ut cotidie aliquas a vobis litteras accipiam; ep XIV 18, 2. eram missurus domesticos tabellarios; ep II 7, 3. quaero locupletem tabellarium, ne accidat quod Erigonae tuae; Q fr III 9, 6. tardius ad te remisit tabellarium; A XI 2, 4. — 2. quas (litteras) Romae tabellariis tuis dedi; ep III 3, 1. j. I. properant. — III. per binos tabellarios misi Romam publice litteras; A VI 1, 9.

taberna, Bude, Laden, Werkstätte, Bogen-gang: I. tabernae mihi duae corruerunt reliquaeque rimas agunt; A XIV 9, 1. — II, 1. Crassipedis ambulatio ablata, horti, tabernae plurimae; Q fr III 7, 1. cum edictis tuis tabernas claudi iubebas: dom 54. qui (viri primarii) in circo totas tabernas tribulium causa compararunt; Muren 73. instructam ei et ornatam tabernam dedit; Cluent 178. ut seditiosi tribuni solent, ocludi tabernas iubet? Ac II 144. orno: j. do. — 2. cum in eandem tabernam divertissent; inv II 14. — III. nisi se ille in scalas tabernae librariae coniecisset; Phil II 21.

tabernaculum, Hütte, Zelt, Schauhütte, Standort: I. qui (Pi. Graechus) cum tabernaculum vitio cepisset imprudens; div I 33. qui in una philosophia quasi tabernaculum vitae suae conlocarunt; de or III 77. — 2. (nos) multis locis ne tectum quidem (accipere), et in tabernaculo manere plerumque; A V 16, 3. (Phalereus) processerat in solem et pulverem, non ut e militari tabernaculo, sed ut e Theophrasti umbraculis; Bru 37.

tabernarius, Budenbesitzer: opifices et tabernarios quid est negotii concitare? Flac 18.

tabes, Gram: aegritudo maiora quaedam (habet), tabem, cruciatum; Tusc III 27.

tabesco, schmeltzen, schwinden, sich abhärten: nec (Dionysium) Aesculapius misero diurnoquo morbo tabescentem interemit; nat III 84. quo (otio) nunc tabescimus; A II 14, 1. (edicta) ipsi ita acerba, ut tabescat dolore; A II 21, 4. nobis in hac calamitate tabescendum esse; A III 25. idem (umor) tabescit calore; nat II 26.

tabificus, aufreibend: ut haec tabificae mentis perturbationes sunt, sic . . .; Tusc IV 36.

tabula, Brett, Gemälde, Tafel, Versteigerungstafel, Gezehtafel, Votivtafel, Verzeichniss, Urkunde, Rechnungsbuch: I, 1. nec tabulae nomina illorum capere potuerunt; Phil II 16. haec me una ex hoc naufragio tabula delectat; A IV 19, 2. Aëtionis tabula te stupidum detinet; par 37. qui de tabulis publicis recitat iis, quae in accusatoris potestate fuerunt; Flac 40. quem (fletum) duodecim tabulae in funeribus adhiberi veterunt; Tusc II 55. — 2. utrum haec lex est an tabula Veratiana? Neratiana? auctoris? agr II 67. — II, 1. si tabulam denaufragio stultus a dri puerit; of III 89. cum Appii tabulae neglegentius adservatae dicerentur; Arch 9. ut omnes tabulas pictas auferret; Ver II 50. ne tabulas quidem conficere existimor; de or II 97. neque tabulis et signis propalam conlocatis; de or I 161. videtur tamquam tabulas bene pictas conlocare in bono lumine; Bru 261. qui tabulas publicas municipii manu sua corrupisse indicatus sit; Cluent 125. quod lege excipiuntur tabulae publicanorum, quo minus Romam deportentur; Ver II 187. *habeo*

tabulas omnes, quas diligentissime legi atque digessi; Ver I 60. excipio: j. deporto. an (Dolabella) in meo nomine tabulas novas fecerit; A XIV 21, 4. tabulae figuntur; ep XII 1, 1. habeo, lego: j. digero. tabulae obsignantur; inv II 149. nostri decemviri, qui XII tabulas perscripserint; de or I 58. is (Zeuxis) et ceteras complures tabulas pinxit, quarum non nulla pars usque ad nostram memoriam propter fani religionem remansit, et . . .; inv II 1. viginti et septem praeterea tabulas pulcherrime pictas ex eadem aede sustulit; Ver IV 123. j. aufero, conloco, 4. animadverto ex. si tabulas profert suas, in suam rem scriptas; Q Rosc 2. cum tabulam, in qua nomina civitate donatorum incisa essent, revelli iussisset; ep XIII 36, 1. scribo: j. profero. tollo: j. pingo. — 2. Peloponnesias civitates omnes maritimas esse hominis probati, Dicaearchi, tabulis credidi; A VI 2, 3. ut id ipsum tabulis publicis mandaretur; Sest 129. — 3. tabulis suis testibus uti conatur; Q Rosc 1. — 4. adest ad tabulam, licetur Aebutius; Caecin 16. tu nonne animadvertis ex tot tabulis pictis, quam multi votis vim tempestatis effugerint? nat III 89. nec ad tabulam eum (Brutum) desideraturus eram; A XIII 25, 2. quem ad modum a Vestae ad tabulam Valerium ducta esses; ep XIV 2, 2. plus Verrem accepisse, quam iste in suis tabulis habuit; Ver I 100. haerebat in tabulis publicis reus et accusator; Cluent 86. incido in: j. I. revello. multum differt, in arcane positum sit argentum an in tabulis [debeatur]; Top 16. recito de: j. I, 1. sunt. ait me aliter, ac dictum sit, in tabulas publicas rettulisse; Sulla 40. plurima est in XII tabulis antiquitatis effigies; de or I 193. — III, 1. cum calamitas omnium tabularum fidem resignasset; Arch 9. bibliothecas omnium philosophorum unus mihi videtur XII tabularum libellus et auctoritatis pondere et utilitatis ubertate superare; de or I 195. pars: j. II, 1. pingo. — 2. impetum in eas tabulas facio, in quibus senatus consultum perscripserant; Ver IV 148. — IV, 1. totam hanc (scientiam) XII tabulis contineri videbit; de or I 193. huius signis et tabulis forum ornari; Ver III 9. quod tabulis aratorum planum factum est; Ver III 189. — 2. in litibus nemo appellabatur nisi ex testium dictis aut tabulis privatorum; Rab Post 9. cum idem nos in antiquis tabulis illo ipso horrido obsoletoque teneamur; de or III 98. j. III, 2. Trebellium sine tabulis novis salvum esse non posse; Phil VI 11.

tabularium, Archiv: quas (tabulas) incenso tabulario interisse scimus omnes; Arch 8.

taceo, schweigen, verschweigen: I, 1. si tacebitur, elicienda responsio est; inv I 54. — 2. quid tacetis? Cluent 65. patiuntur, tacent; Catil I 20. hic Abdera non tacent me; A IV 17, 3 (16, 6). neque homines nequam tacere potuerunt; Sest 82. — II, de tribunicia potestate taceo; leg III 22. eum qui nimium diu de rebus nostris tacuerat, Pompeium; A I 19, 7. — III. enuntiabo apud homines familiarissimos, quod adhuc semper tacui et tacendum putavi; de or I 119. ego multa tacui; Catil IV 2.

tacite, stillschweigend, im stillen: etsi quodam modo tacite dat ipsa lex potestatem defendendi; Milo 11. hic ne perire quidem tacite obscureque conceditur; Quinct 50.

taciturnitas, Stillschweigen, Verschwiegenheit: I. quoniam taciturnitas imitatur confessionem; inv I 54. me non illius oratio, sed eorum taciturnitas (movit); Sest 40. — II. te arbitrator malle ipsum tacere quam taciturnitatem nostram experiri; Bru 231. nosti hominis tarditatem et taciturnitatem; ep I 5, b, 2. tu curiae taciturnitatem annum in maledicti loco pones? Piso 32. — III. me vultu, taciturnitate significasse tibi non esse amicum; ep III

8, 2. ea taciturnitate sua tecta esse pateretur; Cluent 18.

taciturnus, schweigm: quia tristem semper, quia taciturnum videbant; Sest 21.

tacitus, schweigend, stillschweigend, still, geheim: A. quid exspectas auctoritatem loquentium, quorum voluntatem tacitorum perspicias? Catil I 20. quae (odia) tacitis nunc discordiis continentur; Muren 47. quaedam, quae perspicua sint, tacitis exceptionibus caveri; inv II 140. nolui deesse ne tacitae quidem flagitationi tuae; Top 5. ut tacitum iudicium fieret; A IV 17, 3. ut illud, etiam si est verissimum, tacitum tamen tamquam mysterium teneatur; de or III 64. ut tacito ipso officio et studio quemvis commoveret; Quinct 78. habuit hic provinciam tacitam et quietam; Muren 18. maximae res tacitae praeterierunt, de divinatione, de fato; nat III 19. aures tacito eum (modum) sensu sine arte definiunt; orat 203. studium: f. officium. — B. quo minus saepe tacitorum existimatione reprehendar; prov 40.

tactio, Gefühl: tales (voluptates) sunt et oculorum et tactionum et odoratum et saporum; Tusc IV 20.

tactus, Berührung, Einfluß, Gefühl: I. is eius (solis) tactus est, non ut tepefaciat solum, sed etiam saepe comburat; nat II 40. plus terrarum situs quam lunae tactus ad nascendum valere; div II 97. — II. 1. tactus toto corpore aequabiliter fusus est; nat II 141. — 2. voces ut chordae sunt intentae, quae ad quemque tactum respondeant; de or III 216. in ipso tactu esse modum et mollitudinis et levitatis; de or III 99. — III. (sidera) esse ignea duorum sensuum testimonio confirmari Cleanthes putat, tactus et oculorum; nat II 40. — IV. quae tactu intimo sentiant; Ac II 76.

taeda, Zärfel: I. eos agitari et perterri Furium taedis ardentibus; Sex Rosc 67. — II. dicitur inflammasse taedas; Ver IV 106. — III. agitari: f. I.

taedet, überdrüssig sein: I. me cum antea taedebat, tum vero hoc tempore vita nulla est; ep VII 1, 4. — II. si talium civium vos taedet; Flac 105. taedet omnino eos vitae; A V 16, 3.

taeter, häßlich, garstig, abscheulich, schändlich: A. qui (Critias) in eum (Theramem) fuerat taeterimus; Tusc I 96. in illo taetro miseroque bello; Phil V 39. quam (aegritudinem) nos ut taetram et immanem beluam fugiendam diximus; Tusc IV 45. consules post hominum memoriam taeterrimi atque turpissimi; Planc 86. potius quam tam taetrum facinus admittendum fuit; of III 95. homo taeter et ferus; Q fr II 11, 2. quis taetrior hostis huic civitati? Cael 13. odor Apronii taeterrimus oris et corporis; Ver III 23. multo taetrior et foedior (puer) renatus est; leg III 19. tam taeter, tam crudelis tyrannus; Phil XIII 18. — B. quae profluentia necessario taetri essent aliquid habitura; nat II 141.

taetre, schändlich: ut multa facere impure atque taetre (videatur); div I 60. quam (religionem) tu impurissime taeterrimeque violasti; dom 104.

tagax, zugreifend, diebisch: (quaestor) est „levis, libidinosus, tagax“; A VI 3, 1.

talaris, bis zu den Füßen reichend, neutr. Flügelstulpe: A. cum iste cum pallio purpureo talarique tunica versaretur in conviviis muliebribus; Ver V 31. — B. I. cui (Minervae) pinnarum talaria adfigunt; nat III 59. talaria videamus. quidvis enim potius quam castra; A XIV 21, 4. — II. „pedes vinctos talaribus aptis“; fr H IV, a, 258.

talarium, mit Würfel: adde huc totum ludum talarium; of I 150. non umquam turpior in ludo talarario consessus fuit; A I 16, 3.

talentum, Talent: I. cum legati ab Alexandro quinquaginta ei (Xenocrati) talenta attulissent; Tusc V 91. civitates locupletes, ne in hiberna mili-

tes reciperent, magnas pecunias dabant, Cyprii talenta Attica cc; A V 21, 7. decem milia talentum Gabinio esse promissa; Rab Post 21. — II. mille talentum acessionem esse factam; Rab Post 31.

talio, Riebervergeltung: || [octo genera poenarum in legibus esse, damnum, vincula, verbera, talionem...; leg fr 4.] ||.

talis, solcher, so beschaffen, so: A. I. num quis talis fuit? div II 95. qui natura dicuntur iracundi aut misericordes aut invidi aut tale quid; Tusc IV 80. non equidem hoc divinavi, sed aliquid tale putavi fore; A XVI 8, 2. his et talibus auctoribus usi; Tusc I 116. si talium civium vos taedet; Flac 105. quodnam illud esset tale monstrum; div I 49. quibus et talibus rebus exquisitis; Tusc V 71. talia te cum studia videam habiturum esse innumerabilia; ep III 10, 3. illud in talem virum non audeo dicere; Sex Rosc 103. conservare (potuit deus) urbes tantas atque tales; nat III 92. — II. ille, cum esset talis, qualem te esse video; Muren 32. tali amico orbatus, qualis nemo fuit; Lael 10. C. Caesarem talem semper fore civem, qualis hodie sit; Phil V 51. ego in summo oratore fingendo talem informabo, qualis fortasse nemo fuit; orat 7. qui (populus) est talis coetus multitudinis, qualem exposui; rep I 41. ut (res) non tales, quales ante habitae sint, habendae videantur esse; inv II 176. ut talia visa vera iudicem, qualia falsa esse non possint; Ac II 58. — qualescumque summi civitatis viri fuerint, talem civitatem fuisse; leg III 31. — talem te esse oportet, qui te ab impiorum civium societate seungas; ep X 6, 3. etsi talem acceperant iniuriam, quam nulla lege satis digne persequi possent; Ver I 82. talium rerum, quae in fortuna positae sunt, praesensio divinatio est; div II 14. — quid tale sit, ut expleat summam; fin IV 31. talis senatorum et dignitas et multitudo fuit, ut magna excusatione opus iis sit, qui...; Phil XIII 30. si tale visum obiectum est a deo dormienti, ut probabile sit; Ac II 49. — B. a. tales innumerabiles nostra civitas tulit; Tusc I 101. — b. haec et talia circumspicienda sunt in omni officio; of I 59.

talpa, Maulwurf: talpam num desiderare lumen putas? Ac II 81.

talus, Stöckel, Würfel: I. ut, qui ita talus erit iactus, ut cadat rectus, praepositum quiddam habeat ad finem; fin III 54. quattuor tali iacti casu Venerium efficiunt; div I 23. habet: f. cadit. — II. 1. iacio: f. I. nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquunt et tesseras; Cato 58. — 2. ut homines labore adsiduo adsueti ad pilam se aut ad talos aut ad tesseras conferunt; de or III 58. — III. ut illam usque ad talos demissam purpuram recordemini; Cluent 111. — IV. alii vehementius, quam causa postulat, delectantur, ut Titius pila, Brulla talis; de or III 88. si velim ego talis optime ludere; de or III 88.

tam, so, so sehr, in dem Grade: I. 1. tam bonos, tam inter se amantes viros; Ac II 115. depravatus: f. 3. concitationibus tam ipsis inter se dissentientibus atque distractis; Tusc V 43. cuius in negotiis gerendis magnitudinem animi non tam homines probassent, nisi...; Rab Post 3. — 2. numquam reo cuiquam tam humili, tam sordido, tam nocenti, tam alieno tam praecise negavi, quam hic mihi plane sine ulla exceptione praecidit; A VIII 4, 2. equis umquam tam ex amplo statu, tam in bona causa, tantis facultatibus ingenii concidit? A III 10, 2. in re tam insigni tamque atroci; Caecin 37. tam bonus gladiator rudem tam cito? Phil II 74. f. amplius, 1. amans. in tam diligenti scriptura; inv II 135. cave in ista tam frigida, tam ieiuna calumnia delitiscas; Caecin 61. mentiri tot tam graves civitates; Ver V 135. humilis: f. alienus. ieiunus:

frigidus. quis tam improbus fuit? Cluent 143. si reliquiae pristinae dignitatis non tam illustres fuissent; Sulla 37. tam insigni accepta iniuria; Caecin 36. f. atrox. nobilis: f. II. qui; Ver IV 44. nocens: f. alienus. hoc vestro iudicio tanto tamque praeclaro excitatus; Phil VI 2. f. II. qui; Ver IV 44. in rebus tam severis non est iocandi locus; div II 25. sordidus: f. alienus. ob hasce causas tot tamque varias; Sest 46. evellam ex animis, hominum tantam opinionem, tam penitus insitam tam, vetustam? Cluent 4. — 3. quae in tanto imperio tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia divina videantur necesse est; Q fr I 1, 19. — 4. quod tam accurate tamque diligenter caveat et sanciat, ut . . .; fin II 101. qui tam diligenter et tam callide verbis controversias diiudicas; Caecin 49. cito: f. 2. bonus. diligenter: f. accurate, callide. ego te afuisse a nobis tam diu dolui; ep II 1, 2. abs te am diu nihil litterarum! A I 2, 1. causa erroris tantum, tam longe lateque diffusi; fin II 115. penitus: f. 2. vetustus. quae tam subito facta est deo rum tanta placatio? div II 36. quid opus est de Dionysio tam valde adfirmare? A VII 8, 1. quoniam (Brutus) me tam valde amat; A XII 14, 4. quod ius civile tam vehementer amplexus es; de or I 234. — 5. utinam (mens) tam in periculo fuisset! A III 13, 2. — II. corpus gaudere tam diu, dum praesentem sentiret voluptatem; Tusc V 96. — cur prohibendo non tam detertere videretur quam admonere; Tul 9. tam restitues quam si familia fecerit universa; Caecin 58. nec tam imendus est nunc exercitus L. Catilinae quam isti, qui . . .; Muren 79. reperiam innumerabiles non tam ciosos nec tam molestos, quam vos estis; fin II 28. te non esse tam fortem, quam ipse Torquatus fuisset; Piso 78. quae ipsa (somnia) tamen tam levia non sunt, quam est Stoicorum de natura deorum oratio; nat III 95. non tam mihi molestum fuit accusari abs te officium meum quam incundum requiri; ep II 1, 1. f. curiosus. nemo orator tam multa ne in Graeco quidem otio scripsit, quam multa sunt nostra; orat 108. tam hercule est unum, quam quod idem tu lege una tulisti; dom 51. vixit tam diu, quam licuit in civitate bene beateque vivere; Bru 4. tenuit locum tam diu, quam ferre potuit laborem; Bru 236. ego etsi tam diu requiesco, quam diu ad te scribo, tamen . . .; A IX 4, 1. praecise: f. I, 2. alienus. utinam C. Gracchus non tam fratri pietatem quam patriae praestare voluisset! Bru 126. summus artifex et mehercule semper partium in re publica tam quam in scaena optimarum; Sest 120. sed ea non tam ad religionem spectant quam ad ius sepulchrorum; leg II 58. — quis est civis tam oblitus beneficii vestri, tam immemor patriae, tam inimicus dignitatis suae, quem non excitet . . .? Phil VI 18. quis se tam durum agrestemque praerberet, qui hanc mihi non daret veniam? orat 148. nemo inventus est tam amens, qui illud argentum tam praeclarum ac tam nobile eriperet, nemo tam audax, qui posceret, nemo tam impudens, qui postularet, ut venderet; Ver IV 44. quis erit tam cupidus vestri, tam fautor ordinis, qui de transferendis iudiciis possit recusare? Ver III 224. durus: f. agrestis. ut nulla materies tam facilis ad exardescendum est, quae nisi admoto igni ignem concipere possit, sic . . .; de or II 190. immemor, inimicus: f. oblitus. quae porro (potest esse) tam immensa magnitudo, quae illa tam multa possit effingere? Tusc I 61. ut existimares me tam improvidum, qui desciscerem; ep II 16, 1. quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendet? ep IX 2, 2. fautor: f. cupidus. nemo est tam senex, qui se annum non putet posse vivere; Cato 24. nihil tam praepostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus som-

niare; div II 146. neque tamen quisquam inventus est tam insignite improbus, qui violare P. Quinctii existimationem absentis auderet; Quinct 73. — quis est tam demens, quin sentiat ius hoc Gaditanis esse retinendum? Balb 43. negat esse ullum cibum tam gravem, quin concoquatur; nat II 24. nunquam tam male est Siculis, quin aliquid facete dicant; Ver IV 95. — tam diu velle debebis, quoad te, quantum proficias, non paenitebit; of I 2. — tam me ab iis esse contemptum, ut haec portenta me consule potissimum cogitent; agr II 55. est commodum ullum tam expetendum, ut viri boni nomen amittas? of III 82. quis umquam praedo fuit tam nefarius, quis pirata tam barbarus, ut cruenta spolia detrahere mallet? Sex Rosc 146. sicine eos (Torquatos) in sanguinem suum tam crudeles fuisse, nihil ut de commodis suis cogitent? fin I 34. an tu censens ullam anum tam deliram futuram fuisse, ut somniis crederet, nisi . . .? div II 141. nefarius: f. barbarus. cur tam imperite facit, ut nec adliget neque . . .? Q Rosc 36. nemo tam sine oculis, tam sine mente vivit, ut, quid sit sementis ac messis, nesciat; de or I 249.

tamen, dennoch, doch, jedoch, gleichwohl: I. **altein**: 1. qua (istius statua) abiecta basim tamen in foro manere voluerunt; Ver II 160. vidit igitur etiam in confessione facti iuris tamen defensionem suscipi posse; Milo 15. fieri tamen potest, ut id ipsum, quod interest, non sit magnum; fin IV 30. quibus (rebus) ab aeterno tempore fluentibus in aeternum ratio tamen mensque moderatur; Tusc V 70. — ut scires me tamen in stomacho solere ridere; ep II 16, 7. tamen a malitia non discedis; ep IX 19, 1. Lucretii poemata, ut scribis, ita sunt, multis luminibus ingenii, multae tamen etiam artis; Q fr II 9 (11), 3. tamen iis invitissimis te offeres? tamen in aliena causa loquere? tamen eos defendes, qui . . .? tamen iis operam tuam pollicebere, qui . . .? div Caec 21. nonne tamen numerare pecunias coacti sunt? Ver III 88. sit hic fons; utamur tamen Stoicorum definitionibus; Tusc IV 11. — 2. cum omnia metu tenerentur, gemitus tamen populi Romani liber fuit; Phil II 64. is, etiam cum peccet, tamen existimandus sit habere vim divinandi; div II 108. cui (senatus auctoritati) cum Cato et Caninius intercessissent, tamen est perscripta; ep I 2, 4. haud equidem adsentior, tu tamen ad reliqua pergas velim; leg III 26. quae (vacuitas doloris) etiamsi malo caret, tamen non est summum bonum; fin II 42. quam (suspicionem) etsi spero falsam esse, tamen nunquam extenuabo verbis; Marcel 21. ego etsi tam diu requiesco, tamen ego argumento epistularum; A IX 4, 1. licet irrideat, plus apud me tamen vera ratio valebit quam vulgi opinio; par 8. vestigia Pythagoreorum quamquam multa conligi possunt, paucis tamen utemur; Tusc IV 3. quamquam me nomine neglegentiae suspectum tibi esse doleo, tamen non tam mihi molestum fuit . . .; ep II 1, 1. eum qui audiunt, quamvis, ipsi infantes sint, tamen illo modo confidunt se posse dicere; orat 76. quamvis sine mente sis, ut es, tamen et te et tuos nosti; Phil II 68. ut, quae nunquam vidimus, ea tamen informata habeamus; div II 138. cum iam esset mihi quidem molestam, sibi tamen gloriosam victoriam consecutus; Cael 18. quodsi non sumus immortales futuri, tamen exstingui homini suo tempore optabile est; Cato 85. nemo est tam agrestis, quem non, si ipsa honestas minus, contumelia tamen magnopere moveat; part or 92. si maxime in culpa fuerit Antonius, tamen in hominem honestissimum tam graviter animadverti non oportuisse; Ver V 20. sin reflantibus ventis reiciemus, tamen eodem paulo tardius referamur necesse est; Tusc I 119. sive hoc difficile est, tamen nec modus est ullus investigandi veri, nisi . . .; fin I 3.

tamenetsi ea (gloria) non sit iniqua merces periculi, tamen ea non delectari; de or II 210. tametsi utrumque esse arbitror perspicuum, tamen de utroque dicam; div Caec 11. meum studium erga te tametsi multis iam rebus spero tibi esse cognitum, tamen in iis maxime declarabo, quibus . . .; ep III 4, 1. qui (amores) ut sint pudici, solliciti tamen et anxii sunt; Tusc IV 70.

II. **Verbindungen:** ac tamen ita disputabant; Rab Post 16. atque is tamen aliquis Ligarius non fuit; Ligar 22. Caesare dominante veniebamus in senatum, si non libere, at tamen tuto; Phil XIII 18. quid habet vita commodi? sed habeat sane, habet certe tamen aut satietatem aut modum; Cato 84. ut, qui sibi temperarit, cum tamen aliquid adsequi posset, is nunc id agat, ut . . .; Flac 41. et tamen, quantum et cuius modi et omnino quale sit, quaeritur, hoc modo: iustum an iniustum; inv I 12. non est mundus deus, et tamen nihil est eo melius; nat III 23. quod is, qui audit, alio ducitur cogitatione neque tamen aberrat; de or III 160. congemit senatus frequens neque tamen satis severe decrevit; Muren 51. nec tamen (Ch. Octavius) miser esse videbatur; fin II 93. philosophi summi nequedum tamen sapientiam consecuti nonne intellegunt . . .? Tusc III 68. ista quidem iam diu exspectans non andeo tamen flagitare; Ac I 3. cur, etiamsi ita sit, mors tamen non sit in malis; Tusc I 77. magna cum Graecis contentio; qui tamen iacent victi; Flac 92. quod tamen fortasse non nollem, si possem ad otium; ep II 16, 2. quia tamen aliquem contra te advocare poterat; Quinct 71. quibus quidem vos tamen subveniatis necesse est; etsi iam multis non potestis; prov 11. certe levior reprehensio est, quod tamen dicimus esse quaedam probabilia; Ac II 102. sed tamen non fugisset hoc Graecos homines, si . . .; de or I 253. cum prae te ferres perspectrum mihi quidem, sed tamen dulcem et optatum amorem tuum; ep II 1, 1. velim ita sit; sed tamen —; ep II 16, 6. in magno (periculo) omnes, sed tamen in communi sumus; ep IV 15, 2. quamquam tua illa horridula mihi visa sunt, sed tamen erant ornata hoc ipso, quod ornamenta neglexerant; A II 1, 1. sin forte longinquitate producti (dolores) vehementius tamen torquent, quam ut . . .; Tusc V 117. qui nihil dum etiam istius modi suspicabantur, verum tamen ea providebant; Ver IV 9. etsi verum tamen de illis — nosti cetera; ep XVI 22, 2. quid enim? verum tamen —; A XIII 2, 1. quem quidem (Brutum) ego spero tuto vagari posse. verum tamen —; A XIV 8, 2. etsi Latinitas erat non ferenda, verum tamen; A XIV 12, 1. verum haec ita praetereamus, ut tamen intuentes relinquamus; Sest 13.

tamenetsi, obgleich, obgleich; tamenetsi ea (gloria) non sit iniqua merces periculi, tamen ea non delectari; de or II 210. sed, tamen etsi autea scripsi, quae existimavi scribi oportere, tamen hoc te tempore breviter commonendum putavi, ne . . .; ep IV 15, 2.

tametsi, obgleich, obwohl, gleichwohl, jedoch; I. nolebat in agendo discere, tametsi non provinciae rudis erat et tiro; Ver II 17. at quam ob causam, di immortales! tametsi iniuriam facio communi causae; Ver V 141. non eos ad me venturos arbitrare? tametsi id quidem fecerunt ridicule; ep III 7, 3. tametsi minus sum curiosus; A II 4, 4. — II. tametsi mihi nihil fuit optatius, quam ut quam gratissimus esse cognoscerer, tamen adficio summo dolore . . .; ep I 5, a, 1.

tamquam, ja wie, wie wenn, gleichjam; I. in hoc sumus sapientes, quod naturam optimam ducem tamquam deum sequimur; Cato 5. mihi vos nunc tamquam alicui Graeculo otioso quaestiuunculam ponitis? de or I 102. quam (virtutem) vobis tam-

quam hereditatem maiores vestri reliquerunt; Phil IV 13. aetatis illius ista fuit laus tamquam innocentiae sic Latine loquendi; Bru 258. oratorem in iudicia et contumelias tamquam in aliquod pistrium detrudi et compingi videbam; de or I 46. ut non tamquam citharoedi proecium adfectum aliquod, sed cohaerens cum omni corpore membrum esse videatur; de or II 325. oculi tamquam speculatores altissimum locum obtinent; nat II 140. — 2. serenus aliquid tamquam in inculto et derelicto solo; Bru 16. quod video tibi etiam novum accidisse tamquam mihi; A VI 1, 5. huius cum opera et fide tum domo et re uti tamquam mea; ep XIII 69, 1. ut tamquam a praesentibus coram (disputatio) haberi videretur; Lael 3. — 3. qua (securitate) frui non possit animus, si tamquam parturiat unus pro pluribus; Lael 45. siquidem est peccare tamquam transire lineas; par 20. — 4. videtur tamquam tabulas bene pictas collocare in bono lumine; Bru 261. cuius de morte tamquam de caerimoniis violatis quaeritur; Milo 59. — II. magna illa quidem sunt et tamquam animi instar in corpore; orat 44. formam quidem ipsam et tamquam faciem honesti vides; of I 15. sensim ab utroque latere, tamquam remis, ita pinnis cursus avium levatur; nat II 125. de Dolabella quod scripsi, suadeo videas, tamquam si tua res agatur; ep II 16, 7. Plancum sic contemnit, tamquam si illi aqua et igni interdictum sit; Phil VI 10. valde hercule timide, tamquam ad aliquem libidinis scopolium, sic tuam mentem ad philosophiam appulisti; de or II 154. nonne acerrime, tamquam armato hosti, sic huic legi resistetis? agr II 85.

tandem, endlich, einmal, zuletzt, doch; I. 1. ineunt tandem magistratus tribuni plebis; agr II 13. haec tandem bona sunt, quibus aegritudines gravissimae detrahantur; Tusc III 46. — 2. a. quid vos tandem? Crassus, numquidnam, inquit, novi? de or II 13. quo tandem animo eius interitum ferre debui? Bru 3. quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Catil I 1. ut rationem collocandi ad finem cuiusque accommodem. quoniam tandem modo? part or 12. cuius tandem te rei cupiditate arsisse defendes? Piso 56. quod genus tandem est illud ostentationis et gloriae? Rab Post 38. hic Laelius: quid tandem agebatis? rep I 19. quo tandem istuc modo? leg I 53. — b. exspectabant omnes, quo tandem progressurus esset; Ver V 161. nunc videamus, quaeso, de summo bono quid tandem attulerit; fin IV 14. — 3. quid si tandem amplius triennium est? Q Rosc 8. — 4. recognosce tandem mecum noctem illam superiorem; Catil I 8. liceat tandem mihi considerare, utram sententiam sequar; Ac II 133. — II. tandem aliquando Catilinam eiecimus; Catil II 1. profectus est aliquando tandem in Hispaniam; Phil II 75. ut iam tandem illi tamen vos plurimum vidisse fateantur; agr II 103. quo tandem igitur gaudii adfici necesse est sapientis animum! Tusc V 69. vix tandem legi litteras dignas Ap. Claudio; ep III 9, 1.

tango, berühren, betreten, anrühren, treffen; I. palpebrae mollis si me tactu, ne laederent aciem; nat II 142. — II. minae Clodii contentionesque, quae mihi proponuntur, modice me tangunt; A II 19, 1. ea, quae sunt certarum causarum propria, tangemus; part or 109. aera legum de caelo tacta; div II 47. ut numquam animum tuum cura fortunarum tuarum tangeret? Ver III 65. quam primum tetigero bene moratam et liberam civitatem, in ea conquiescam; Milo 93. illud tertium (genus), quod a Crasso tactum est; de or II 43. ut eorum ossa terra non tangat; Sex Rosc 72. si postem tetigit; dom 135. eas (res) cernimus, audimus, gustamus, olfacimus, tangimus; div II 9. de praeda mea praeter quaestores urbanos terruncium nec attingit nec tacturus

est quisquam; ep II 17, 4. qui (fundi) Tiberim fere omnes tangunt; Sex Rosc 20.

tantisper, fo lange, unterdessen: I. *tantisper* hoc ipsum magni aestimo, quod (philosophia) pollicetur; Tusc V 20. totos dies scribo, non quo proficiam quid, sed *tantisper* impediatur; A XII 14, 3. — 2. deinde est in carcerem deductus, ut ibi esset *tantisper*, dum culleus compararetur; inv II 149. tibi hoc censeo, latendum *tantisper* ibidem, dum effervescit haec gratulatio; ep IX 2, 4.

tantopere (tanto opere), fo sehr: I. quid, si illa tibi non tanto opere videntur ornanda? ep V 12, 2. nec cum istis *tantopere* pugnare (debeo), qui Graeca legere malint; fin I 10. — II. neque *tantopere* hanc a Crasso disputationem desiderabam, *quantopere* eius in causis oratione delector; de or I 164. cum Lacedaemonius quidam mortem *tantopere* contempserit, ut responderit . . .; Tusc I 100.

tantulus, fo flein, fo gering: I. nec quicquam posthac non modo tantum, sed ne tantulum quidem praeterieris; A XV 27, 3. dices: „tantulane causa?“ A IV 8, a, 3. quod est in terris commune tantum tantulumve consilium, quod non . . .? dom 73. ut huic vix tantulae epistulae tempus habuerim; A I 14, 1. ex fici tantulo grano; Cato 52. putas solem esse tantulum? Ac II 123. — II. si tantulum morae fuisset; Ver II 93. — III. ne tantulum quidem commotus est; Ver II 124.

tantum, nur: I, 1. voce tantum attigi legum initium; har resp 7. hoc loco tantum dico, locum esse tractatum; fin IV 5. consuetudinem illius perpetuam in vi inferenda, huius tantum in repellenda; Milo 52. — 2. exceperit unum tantum, scire se nihil se scire, nihil amplius; Ac II 74. 3. hoc (simulacrum) locum tantum hominesque mutarat; Ver IV 72. qui (nuptiarum auspices) re omisa nomen tantum tenent; div II 28. semitam tantum Galliae tenebamus antea; prov 33. — 4. nec ut voluptatem expebat, natura movet infantem, sed tantum ut se ipse diligat; fin II 33. — II. neque eum oratorem tantum modo, sed hominem non putant; de or III 52. quoniam census non ius civitatis confirmat ac tantum modo indicat eum, qui sit census; Arch 11. sed in animo tantum modo cogitatione possumus morbum ab aegrotatione seiungere; Tusc IV 29. neque tantum ipse esse improbus, sed etiam alios docere voluisti; Vatin 36. non enim tantum admiratus sum ego illum virum, sed etiam praecipue dilexi; Scaur 1, 4. tantum quod ex Arpinati veneram, cum mihi a te litterae redditae sunt; ep VII 23, 1.

tantus, fo groß, fo viel, fo gering, fo wenig: A. **bei Substantiven**: I. ista tanta tamque multa proficenda non censeo; de or I 44. qui haec ex minimis tanta fecerunt; Cael 39. si ex iis, quae scripsimus tanta, etiam a me non scripta perspicias; A I 18, 8. quid est tantum in uno aut altero die? A VII 8, 2. in tanto civili bello, tanto animorum ardore et armorum; Marcel 24. consulatum meum tot, tantis, tam ornatis iudiciis, testimoniis, auctoritatibus comprobatur; dom 76. bellum: f. ardor. causa sustineri, praesertim tanta, nullo modo potest; div Caec 35. ex tanta coniuratione tantaque hac multitudine domesticorum hostium; Catil III 14 (15). quid est, quod tantam gravitatem constantiamque perturbet? Tusc IV 57. quae (causa) te ad tantum facinus adduxerit; Sex Rosc 86. ut illis pulcherrimum fuit tantam vobis imperii gloriam tradere; imp Pomp 12. gravitas: f. constantia. quae tua sponte faceres in hominem tantum et talem calamitosum; ep XIII 66, 1. iudicia: f. auctoritates. ut nulla vis tantos queat motus mutationemque moliri; Ac II 119. multitudo: f. coniuratio. mutatio: f. motus. opere: f. **tantopere**. quod (Pericles) tantam pecuniam in praeclara illa propylaea coniecerit; of II 60. in tanto hominis de me optime merito periculo; Vatin 2. quae (vis) tot

res efficiat et tantas; Tusc I 65. non dubitabo rem tantam abicere? A VII 3, 2. studium: f. II. multitudo. testimonia: f. auctoritates. ne forte hominem existimetis hanc tantam vim emblematum sine causa coacervare voluisse; Ver IV 54. — II. dixi de te, quae potui, tanta contentione, quantum forum est, tanto clamore consensuque populi, ut nihil umquam simile viderim; ep XII 7, 1. videre mihi videor tantam dimicationem, quanta numquam fuit; A VII 1, 2. qua ex re molestia sum tanta adfectus, quantum mihi meus amor adferre debuit; A I 17, 1. neque huic vestro tanto studio audiendi nec vero huic tantae multitudini, quanta mea memoria numquam ullo in iudicio fuit, deero; Sest 36. si intellexero has litteras tantum, quantum scribens confidebam, apud te pondus habuisse; ep XIII 16, 3. non tantam rationem res habet, quantum utilitatem atque praedam; Ver III 197. qui tot et tantas res tacitus auderet optare, quot et quantas di immortales ad Cn. Pompeium detulerunt; imp Pomp 48. nulla umquam voluptate tanta sum adfectus, quanta adficior hac integritate; A V 20, 6. — ut nulla acies humani ingenii tanta sit, quae penetrare in caelum possit; Ac II 122. damna nulla tanta sunt, quae non viri fortes ferenda arbitrentur; Ver III 60. quis umquam tantis opibus, tantis rebus gestis fuit, qui se populi Romani patronum dicere auderet? Phil VI 12. — tantam in nobis consulis fore diligentiam, tantam in vobis auctoritatem, tantam in equitibus Romanis virtutem, tantam in omnibus bonis consensionem, ut omnia patefacta, vindicata esse videatis; Catil I 32. si (dolores) tanti sint, ut ferendi non sint; Tusc II 67. tantam in Crasso humanitatem fuisse, ut tolleretur omnis tristitia sermonis eaque esset in homine iucunditas et tantus in loquendo lepos, ut dies inter eos curiae fuisse videretur; de or I 27. tantis me impediri occupationibus, ut ad te scribendi facultas nulla detur; ep XII 30, 1. quorum (ludorum) religio tanta est, ut ex ultimis terris arcessita in hac urbe cederet; har resp 24. f. quantus; ep XII 7, 1.

B. **mit Genetiv**: I. quae res eum nocte una tantum itineris contendere coegit? Sex Rosc 97. tantum ego in eccellente || excellenti || oratore pono esse ornamentum universae civitati; de or II 85. — II. ut numquam Hannibal huic urbi tantum mali optarit, quantum illi effecerint; prov 4. Fibrenus tantum complectitur, quod satis sit modicae palaestrae, loci; leg II 6. an vero illi equites Romani habuerunt tantum animi, tantum roboris, ut M. Scauro testi non crederent? Font 26. tantum cibi et potionis adhibendum, ut reficiantur vires; Cato 36.

C. **allein**: I. tantum: 1. a. cum tanta reliqua sint, ne Terentiae quidem adhuc quod solvam expeditum est; A XVI 15, 5. — b. multos praestantes viros tanta esse conatos; Cato 82. neque fuit Gabinii remittere tantum de suo nec regis imponere tantum [pati] suis; Rab Post 31. Apronium tantum isto praetore potuisse? Ver III 40 (39). tantum maiores in posterum providisse; leg III 44. remitto: f. impono. — 2. de quo (fano) tantum, quantum me amas, velim cogites; A XII 18, 1. ut neque nihil neque tantum, quantum postulavimus, consequamur; Q Rosc 10. tantum quisque habebat possessor, quantum reliquerat divisor Antonius; Phil V 20. tantum, quantum potest quisque, nitatur; Cato 33. ut ordinis nomen non tantum ad honorem, quantum ad ignominiam valeret; Ver III 97. ut sibi ac liberis suis tantum supersit, quo ipsi alii possint; Ver III 102. iis (legatis) apposuit tantum, quod satis esset; Tusc V 91. ut tantum maioribus eorum debitum esse videatur, unde etiam, quod posteris solveretur, redundaret; agr II 1. tantum abest, ut enervetur oratio compositione verborum, ut aliter in ea nec impetus ullus nec vis esse possit; orat 229.

quamquam mihi non sumo tantum neque adrogo, ut Cn. Plancium impunitatem consecutum putem; Planc 3. — II. tanti: 1. tanti Tyrii Cassium faciunt; Phil XI 35. ipsas ego Musas numquam tanti putassem; ep VII 23, 2. iuratus tibi possum dicere nihil esse tanti; A II 13, 2. — 2. etsi id quidem non tanti est, quam quod non vulneribus suis inimici mentem satiavit; Milo 58. quanti ego genus omnino signorum omnium non aestimo, tanti ista quattuor aut quinque sumpsisti; ep VII 23, 2. si aestimavit tanti, ut homines ferre non possent; Ver III 225. ut quisquam tanti aestimet aequitatem, ut nullum supplicium recuset; Ac II 23. Verresne tibi tanti fuit, ut eius libidinem hominum innocentium sanguine lui velles? Ver I 77. — III. tanto: 1. ut nihil incidisset postea civitati mali, quod non impendere illi tanto ante vidissent; de or I 26. quod tanto sibi mercedis ex fundo refectum sit; Ver III 119. — 2. quanto ille plura miscebat, tanto hic magis in dies convalescebat; Milo 25. elatus ille levitate nonne tanto miserior, quanto sibi videtur beatior? Tusc V 16. tantone minoris te decumas vendidisse, ut civitas adderet...? Ver III 84.

tantusdem, eben so viel: I. undique ad inferos tantundem viae est; Tusc I 104. — II. 1. qui tantundem caperent, quantum omnes heredes; leg II 52. quantum de honestate eius, qui arguitur, detractum est, tantundem de facultate [eius] totius est defensionis deminutum; inv II 33. quo plus insumptum in monumentum esset quam nescio quid, quod lege conceditur, tantundem populo dandum esse; A XII 35 (2). — 2. voluntatem decurionum ac municipum omnium tantidem quanti fidem suam fecit; Sex Rose 115.

tarde, langsam, spät: I. sensim tardeve potius quasi nosmet ipsos cognoscimus; fin V 41. qua (lege) vel cito absolvi vel tarde condemnari licebat; Ver I 26. aut accedemus in Epirum aut tarde per Candaviam ibimus; A III 7, 3. quia (hae stellae) tum celerius moventur, tum tardius; nat II 51. cum tarde et incommode navigassemus; ep XIV 5, 1. quo et propter longinquitatem et propter atrocitatem tardissime omnia perferuntur; ep II 9, 1. te Roma profectum esse tardius, quam dixerat; A IV 14, 1. tardissime Lentulus venit; Catil III 6.

tarditas, Langsamkeit, Verzögerung, Stumpfheit: I. non ad insequendum sibi tarditatem pedum, sed ad fugiendum impedimento fore; Rabir 21. — II. 1. Balbi in utraque re consideratam tarditatem (Servius) vicit expediendis conficiendisque rebus; Bru 154. cursu corrigam tarditatem cum equis tum vero quadrigis poeticis; Q fr II 13 (15, a), 2. cuius (P. Lentuli) et excogitandi et loquendi tarditatem tegebat formae dignitas; Bru 235. vinco: f. considero. — 2. hoc verens in hanc tarditatem incido; A X 8, 5. — III. 1. ut tarditate et celeritate dissimilimos motus una regeret conversio; Tusc I 63. qui hoc aut ingenii tarditate aut laboris fuga non sunt adsecuti; orat 229. — 2. propter tarditatem sententiarum; ep X 22, 2.

tardo, säumen, zögern, verzögern, aufhalten, hemmen: I. mitte mihi obviam litteras, numquid putes rei publicae nomine tardandum esse nobis; A VI 7, 2. — II. M. Glabrimonem socors ipsius natura negligensque tardaverat; Bru 239. nos etesia vehementissime tardarunt; A VI 8, 4. cum frequens senatus non multorum scelus audaciamque tardasset; Sest 129. minus tardabitur cursus animorum; Tusc I 75. vereor, ne exercitus nostri tardentur animis; Phil XI 24. scelus: f. audaciam.

tardus, säumig, langsam, stumpf, bedächtigt: A. velox an tardus sit; inv I 35. (Curio) tardus in cogitando fuit; Bru 216. ut ceteri sint ad iniuriam tardiores; of I 33 (34). in Maniliano offendi Diphilum Diphilo tardiorum; Q fr III 1, 1. (Bibulus) in decedendo

erit, ut audio, tardior; A VII 3, 5. ut, quod esset tardissimum, id proximum fieret celerrimo; Tim 31. omnia tarda adhuc et spissa; A X 18, 2. tardi ingenii est rivulos consecrari, fontes rerum non videre; de or II 117. se, quo plus sibi aetatis accederet, eo tardiores tibicinis modos esse facturum; de or I 254. sensus omnes hebetes et tardos esse arbitrabantur; Ac I 31. voces ut chordae sunt intentae, acuta gravis, cita tarda, magna parva; de or III 216. — B. ut et ingeniosi et tardi ita nascantur antecedentibus causis; fat 9.

taurus, Stier: I. ut se defendant cornibus tauri; nat II 127. inclusorum hominum gemitu mugiebat taurus; rep III 42. — II. 1. cum taurum imolavisset; Bru 43. — 2. etiamsi in Phalaridis tauro inclusus succensis ignibus torreatur; Piso 42. — III. tauri opimi iecur aut cor aut pulmo quid habet naturale, quod declarare possit, quid futurum sit? div II 29.

taxatio, Ἀντίλογ: eius rei taxationem nos fecimus; aestimatio vestra est; Tul 7.

taxillus, feiner Stilog: quam litteram etiam e „maxillis“ et „taxillis“ consuetudo elegans Latini sermonis evellit; orat 153.

tecte, gebedt, geschügt, verdeckt: quod tu in epistula appellas suo nomine, ille (Piso Frugi) tectius „penem“; ep IX 22, 2. nec (orator) satis tecte declinat impetum, nisi etiam in cedendo, quid deceat, intellegit; orat 228.

tector, Wandmaſer, Stufarbeiter: quamvis frugi hominem si pro fabro aut pro tectore emimus; Planc 62.

tectoriolum, Stufarbeit: belle „tectoriola“; dic ergo etiam „pavimenta“ isto modo; non potes; ep IX 22, 3.

tectorius, aus Stuf, neutr. Stufarbeit, Wandmaſerei: A. neque id (sepulchrum) opere tectorio, exornari licebat; leg II 65. — B. I. quod mihi erit curae, tectorium ut concinnum sit; Q fr III 1, 1. — II. 1. ex qua (columna) tantum tectorium vetus delectum || delectum, al. || sit; Ver I 145. — 2. quos (typos) in tectorio atrio possim includere; A I 10, 3.

tectum, Dach, Decke, Haus, Wohnung: I. qui marmoreis tectis ebore et auro fulgentibus abundant; par 13. — II. 1. multis locis ne tectum quidem nos accipere, et in tabernaculo manere plerumque; A V 16, 3. in campo Martio saepa tributis comitiis marmorea sumus et tecta facturi eaque cingemus excelsa porticu; A IV 17, 7 (16, 14). sua templa atque urbis tecta defendunt; Catil II 29. tectum villamque disturbant; Tul 21. tecta, quibus et frigor vis pelleretur et calor molestiae sedarentur, unde generi humano dari potuissent? of II 13. illi aurata tecta in villis facienti; par 49. f. cingo. Atheniensium quoque plus interfuit firma tecta in domiciliis habere quam Minervae signum ex ebore pulcherrimum; Bru 257. tollam altius tectum; har resp 33. — 2. qui vestris domiciliis atque tectis sunt funestos ignes inferre conati; Catil III 22. cum perditii homines tectis ac templis urbis minitarentur || minarentur ||; Phil I 5. — 3. abundo: f. I. equitem Romanum biduum cibo tectoque prohibuit; Ver III 60. — 4. qui consulem extrahere ex suis tectis conatus sis; Vat 23. quae (porticus Catuli) ad tectum paene pervenerat; A IV 3, 2. — III. eius modi coniunctionem tectorum oppidum vel urbem appellaverunt; rep I 41. tecti et aquae et ignis interdictione adigebantur; dom 78. quem ad modum ex utraque tecti parte aqua delaberetur; de or III 180. — IV. 1. pelli, sedari: f. II. 1. do. quod C. Marius tecto receperunt; Planc 26. — 2. ne in freto ante sua tecta et domos navigarent; Ver V 50.

tegitimen (tegmen) Defect, Versteck: I. mihi amici tui est Scythicum tegimen; Tusc V 90. — II. »inde est ales Avis lato sub tegmine caeli«; nat II 112. III. »qui (draco) platani in ramo foliorum tegmine saeptos corripuit pullos«; div II 63.

tegmentum (tegmentum), Defect, Bedeckung: I. quae (palpebrae) sunt tegmenta oculorum; nat II 142. — II. pennarum contextu corpori tegmenta (Philoctetes) faciebat; fin V 32. tegumenta (dico) corporum vel texta vel sutata; nat II 150.

tego, deden, bedecken, verbergen, verdecken, verhüllen, schützen: te in dicendo mihi videri tectissimum esse; de or II 296. fortasse ceteri tectiores; ego semper me didicisse prae me tuli; orat 146. qui occultus et tectus dicitur; fin II 54. hoc mihi da, ut M. Curium »sartum et tectum«, ut aiunt, conserves; ep XIII 50, 2. ut eum ceteris rebus tegas atque tuare; ep XIII 66, 2. te censorias leges in sartis tectis exigendis tollere; Ver III 16. quibus (facultatibus) sarta tecta aedium sacrarum locorumque communium tueri possint; ep XIII 11, 1. triumphum nomine tegere atque celare cupiditatem suam; Piso 56. cum etiam ferae latibulis se tegant; Rab Post 42. quod (nostri) clarissimorum hominum auctoritate leges et iura tecta esse voluerunt; de or I 253. multis simulationum involucribus tegitur et quasi velis quibusdam obtenditur unius cuiusque natura; Q fr I 1, 15. qui (L. Brutus) summam prudentiam simulatione stultitiae texerit; Bru 53. »ut stinguuntur radii caeca caligine tecti«; fr H IV, b, 133. quod is meam salutem atque vitam sua benivolentia praesidio custodiaque texisset; Plane 1. totus est sermo verbis tectus, re impudentior; ep IX 22, 1. quae (leges) tegunt omni ratione suffragium; leg III 38. tectis verbis ea ad te scripsi, quae apertissimis agunt Stoici; ep IX 22, 5. vitam: f. salutem.

tegula, Dachziegel: 1. promitto tibi tegulam illum in Italia nullam relicturum; A IX 7, 5. — 2. sollertiam eam, quae posset vel in tegulis promeminare ostreas; fr F V 78.

tegmentum f. **tegmentum**.

tela, Gewebe, Webstuhl: I. illa ars quasi Penelope telam retexens; Ac II 95. quamquam ea tela texitur [ea in civitate ratio vivendi]; de or III 226. — II. plena domo telarum; Ver IV 59.

tellus, Erde: ea, quae est media et nona, tellus, neque movetur et infima est, et in eam feruntur omnia nutu suo pondera; rep VI 17.

telum, Geschöß, Waffe: I. »si telum manu fugit«. imprudentia teli missi brevis propriis verbis exponi non potuit, quam est uno significata tralato; de or III 158. non dubito, quin ea tela, quae coniecerit inimicus, quam ea, quae conlega patris emisit, leviora atque hebetiora esse videantur; har resp 2. — II, 1. ut omnia in illum (adversarium) tela conferam; de or II 293. conicio, emitto: f. I. sunt. me omnia tela excipere unum; prov 23. mitto: f. I. fugit. ne quod in vestimentis telum occultaretur; of II 25. — 2. qui se saepe telis hostium obiecerit; Balb 23. ut omnibus telis fortunae proposita sit vita nostra; ep V 16, 2. — 3. vitam ex hostium telis servatam; rep I 5. fit senatus consultum, ut Vettius, quod confessus esset se cum telo fuisse, in vincula coniceretur; A II 24, 3. qui possit nomine oratoris ornatus incolumis vel inter hostium tela versari; de or I 202. — III. imprudentia: f. I. fugit. — IV, 1. si se telo defenderet; Milo 9. qui scutis telisque parati ornatique sunt; Caecin 60. — 2. te stetisse in comitio cum telo; Catil I 15.

temerarius, unbesonnen, verwegen: hoc consilium Aquilio tam temerarium probabitur? Quinet 81. haec homo inconsultus et temerarius non videbat; Deiot 16. illa temeraria atque incon-

siderata laudatrix, fama popularis; Tusc III 4. duabus animi temerariis partibus compressis; div I 61.

temere, planlos, absichtslos, zufällig, unüberlegt, unbesonnen: quae (domus) temere et nullo consilio administratur; inv I 58. ne temere vel falsae rei vel non satis cognitae adsentiamur; div I 7. non temere nec fortuito sati et creati sumus; Tusc I 118. temere hunc pecuniam regi credidisse; Rab Post 25. ex corporibus huc et illuc casu et temere cursantibus; nat II 115. cum plerique temere ac nulla ratione causas in foro dicant; de or II 32. quod temere fit caeco casu et volubilitate fortunae; div II 15. inani laetitia exsultans et temere gestiens; Tusc V 16. ne meos omnes tam temere proderem; A X 9, 2. temere prosiluerunt; Cael 63. non scribo hoc temere; ep IV 13, 5. sero: f. creo. de evertidis urbibus valde considerandum est ne quid temere; of I 82.

temeritas, Manlosigkeit, Unüberlegtheit, Unbesonnenheit, Verwegenheit: I, 1. ut recordemini, quae sit temeritas multitudinis; Flac 57. si omnibus in rebus temeritas ignoratioque vitiosa est; fin III 72. quem (statum) neque fortunae temeritas neque inimicorum labefactaret iniuria; par 17. — 2. o admirabilem temeritatem! Phil III 18. — II, 1. is libere reprehendere et accusare populi temeritatem solebat; Sest 122. temeritatem concitatae multitudinis auctoritate publica armare; Milo 2. non mihi esse C. Cethegi furiosam temeritatem pertimescendam; Catil III 16. reprehendo: f. accuso. — 2. si imprudens (laedunt), negligentiae est, si scientes, temeritatis; of II 68. — 3. non paruit ille (C. Blossius) Ti. Gracchi temeritati, sed praefuit; Lael 37. — 4. omnis actio vacare debet temeritate et negligentia; of I 101. — 5. quam (Fortunam) nemo ab inconstantia et temeritate seiunget; nat III 61. — III. qui poenam hanc maternae temeritatis tulit; dom 134. cum obsidet rostra vindex temeritatis et moderatrix officii curia; Flac 57. — IV, 1. qui (exercitus) stultitia et temeritate [alicuius] administratur; inv I 58. temeritate imperitorum excitatus; Flac 58. multi faciunt multa temeritate quadam sine iudicio; of I 49. — 2. qui propter temeritatem male rem gessit; Tusc III 17.

temetum, Met, Wein: carent temeto omnes mulieres rep IV 6.

temo, Deichsel: »quod (Bootes) quasi temoni adiunctam prae se quatit Arctum«; nat II 109.

temperamentum, Ausfunftsmittel: inventum est temperamentum, quo tenuiores cum principibus aequare se putarent; leg III 24.

temperans, mäßig, maßvoll, enthaltfam: qui sit temperans, quem Graeci σώφρονα appellant; Tusc III 16. quem tum temperantem, alias constantem continentemque dicimus; Tusc IV 36. ille homo sanctissimus ac temperantissimus; Font 38. cum hominem temperantem tantus improviso morbus oppresserit; A XV 1, 1. nec bono viro meliorem nec temperante temperantem posse fieri; par 21.

temperanter, mit Mäßigung: si hic (Caesar) temperantius egerit; A IX 2, a, 2.

temperantia, Mäßigung: I, 1. ut in eo moderatio et temperantia appareat cum specie quadam liberali; of I 96. aequitas, temperantia certant cum iniquitate, luxuria; Catil II 25. quem ad modum temperantia sedat appetitiones conservatque considerata iudicia mentis, sic huic inimica intemperantia omnem animi statum inflamat; Tusc IV 22. temperantia constat ex praetermittendis voluptatibus corporis; nat III 38. ipsius dicacitatis moderatio et temperantia et raritas dictorum distinguunt oratorem a scurra; de or II 247. temperantia est rationis in libidinem atque in alios non rectos impetus animi firma et moderata dominatio.

eius partes continentia, clementia, modestia; inv II 164. summam fuisse eius (Dionysii) in victu temperantiam; Tusc V 57. quae tua prudentia et temperantia est; A VI 9, 1. sedat: f. conservat. — 2. quam (virtutem) alii ipsam temperantiam dicunt esse, alii obtemperantem temperantiae praeceptis et eam subsequentem; Tusc IV 30. — II, 1. quas (virtutes) appellamus voluntarias, ut prudentiam, temperantiam; fin V 36. iam si pudor, si modestia, si pudicitia, si uno verbo temperantia poenae aut infamiae metu coercerentur; fin II 73. temperantia in suas itidem res et in communes distributa est; part or 77. subsequor: f. I, 2. — 2. nec libidine dominantem temperantiae locum esse; Cato 41. — 3. quanta innocentia debent esse imperatores, quanta temperantia! imp Pomp 36. — 4. ut de continentia et temperantia dicit ille (Epicurus) multa multis locis; of III 117. — III. istorum verborum amore, sapientiae, fortitudinis, iustitiae, temperantiae; fin II 51. partes: f. I, 1. est; inv II 164. praecepta: f. I, 2. — IV. si qui sunt pudore ac temperantia moderatiores; imp Pomp 64.

temperate, gemäßigt: ages, ut scribis, temperate; A XII 32, 2 (1).

temperatio, Mischung, Verhältnis, Milderung, Gleichmaß, Einrichtung, ordnendes Prinzip: 1. quem mensum temperatio non gratum esse (cogit); leg II 16. si haec non vis et natura gignentium efficeret, sed temperatio lunae caelique moderatio; div II 94. praesto est huius vitii temperatio; leg III 27. mediam fere regionem sol obtinet, mens mundi et temperatio; rep VI 17. — II. tu videlicet illius aeris temperationem perspicis; Ver IV 98. — III. cum videmus commutationes temporum quadrupertitas ad temperationem corporum aptas; Tusc I 68. — IV. 1. (animus) temperatione trium partium proportione compactus; Tim 27. — 2. ut possit ex temperatione iuris teneri ille moderatus civitatis status; leg III 28.

temperator, Ordner: summae facultatis esse debebit moderator ille et quasi temperator huius tripartitae varietatis; orat 70.

temperi (tempori), zeitig, rechtzeitig: (cena) temperius fiat, cetera eodem modo; ep IX 16, 8. cum tamen brevioribus diebus cotidie respondebant tempori tabellarii; A XII 39, 2. ad cenam tempori || temperi || venit Canius; of III 58.

tempero, mäßigen, unterlassen, mäßigen, einrichten, ordnen, bemessen, mildern, schonen, part. mäßig, ruhig: I. cum his || iis || (stellis) interiecta Iovis inlustret et temperet; nat II 119. — II, 1. qui reus temperare non potuerit, qui in L. Sisennae argentum tractaret; Ver IV 34. — 2. qui ante dictum testimonium sibi temperavit; Flac 41. ut amicis nostrorum inimicorum temperemus; Balb 60. te putet quisquam sociis temperasse? Ver I 154. — III. est quidam interiectus inter hos medius et quasi temperatus; orat 21. quod fuerim moderatior temperatiorque quam in ea parte quisquam; ep XIII 29, 7. haec interdum temperanda et varianda sunt; orat 103. quae speras Tulliae meae prudentia temperari posse; ep II 15, 2. utcumque temperatus sit aër; div II 89. iunctis ex anima tenui et ex ardore solis temperato ignibus; Tusc I 43. calamo et atramento temperato res agitur; Q fr II 14, 1. hic noster si nec suam copiam cum illis duobus generibus temperavit; orat 99. in varia et perpetua oratione hi (iambus, paeon, dactylus) sunt inter se miscendi et temperandi; orat 197. quas (festivitates) Isocrates moderatius temperavit; orat 176. quod (genus) erit aequatum et temperatum ex tribus optimis rerum publicarum modis; rep I 69. hominem multa humanitate temperatum perdidimus; A IV 6, 1. iambus: f. dactylum. quorum (oculorum) et hilaritatis et vicissim tristitiae modum res ipsae,

de quibus agetur, temperabunt; orat 60. (Sex. Afdius) est ita temperatis moderatisque moribus, ut...; ep XII 27. neque est ulla temperatior oratio quam illa, in qua...; de or II 212. sit (oratio) permixta et temperata numeris; orat 196. medius ille (orator), quem modicum et temperatum voco; orat 98. paeana: f. dactylum. ita temperata tota ratio est, ut...; A I 19, 8. qui (Lycurgus) Lacedaemoniorum rem publicam temperavit; div I 96.

tempestas, Zeitpunkt, Wetter, Sturm, Unwetter, Andrang, Unfall: I. quem neque periculi tempestas neque honoris aura potuit unquam demovere; Sest 101. erat tempestas perfrigida; Ver IV 86. qui ventus, qui imber, quae tempestas ubique sit; div II 94. ut alia Tusculi, alia Romae eveniat saepe tempestas; div II 94. in eo (loco) maximae moles molestiarum et turbulentissimae tempestates exstiterunt; de or I 2. ipsos tempestas vehementius iactare coepit; inv II 154. aliis impendentibus tempestatibus non cessi; Piso 21. maris subita tempestas quam ante provisiva terret navigantes vehementius; Tusc III 52. — II, 1. magnis commotis tempestatibus; inv II 96. ut tempestates saepe certo aliquo caeli signo commoveantur, saepe improvise concitantur, sic...; Muren 36. tempestate iam commutata; inv II 154. concito: f. commoveo. cum tempestatem querelarum ferre non posses; Piso 89. qui (nautae) tempestatem praetermittere noluerunt; ep XIV 4, 5. ea ipsa tempestate eversam esse rem publicam; quam ego XIII annis ante prospexerim; A X 4, 5. provideo: f. I. terret. huius invidiae falsae tempestatem subire; Catil II 15. — 2. cedo: f. I. impendent. ut in navigando tempestatibus obsequi artis est; ep I 9, 21. subvenire tempestatibus quavis ratione sapientis (est); of I 83. — 3. ut nullus unquam dies tam magna ac turbulenta tempestate fuerit, quin...; Ver V 26. — 4. ut homines ingeniosissimi, quasi ex aliqua turbida tempestate in portum, sic ex tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum; inv I 4. — III. quae (virtus) nec tempestatum nec temporum perturbatione mutatur; par 51. praedicere tempestatum rationem; Muren 4. quam multi votis vim tempestatibus effugerint; nat III 89. — IV, 1. everti: f. II, 1. prospicio. nautae quidam cum adversa tempestate in alto iactarentur; inv II 95. statuae intereunt tempestate; Phil IX 14. quae (causa) terret animos fulminibus, tempestatibus, nimbiis; nat II 14. neque illud fugerim dicere, ut Coelius: „qua tempestate Poenus in Italiam venit“; de or III 153. quod his tempestatibus es prope solus in portu; ep IX 6, 4. tu velim quam primum bona et certa tempestate conscendas; Q fr II 2, 4. cum iter facerem tempestate spurcissima; fr E V 13. — 2. in illa tempestate horribili Gallici adventus; rep II 11.

tempestive, rechtzeitig: nec tempestive demetendi percipiendique fructus pecundum scientia est; nat II 156.

tempestivitas, rechte Zeit: sua cuique parti aetatis tempestivitas est data; Cato 33.

tempestivus, rechtzeitig, frühzeitig, geeignet: quas eos cenas et facere et obire scripsit ad me Sextus, quam lautas, quam tempestivas! A IX 13, 6. ego tempestivis conviviis delector; Cato 46. multa in conviviis tempestivis disputari; A IX 1, 3. nec tempestivos fructus ex iis (bestiis) capere possemus; of II 14. nondum tempestivo ad navigandum mari; imp Pomp 34. quam tempestivos dedit (natura) ventos Etesias! nat II 131.

templum, Raum, Bezirk, Gebiet, Tempel: I. qua nocte templum Ephesiae Dianae deflagavit; div I 47. plenum est forum, plena templa circum forum; Catil IV 14. — II, 1. earum (Nympharum) templa sunt publice vota et dedicata; nat III 43.

Mens, Pietas, Virtus, Fides; quarum omnium Romae dedicata publice templa sunt; leg II 28. qui (Trophonius et Agamedes) cum Apollini Delphis templum exaedificavissent; Tusc I 114. templum sanctitatis, amplitudinis, mentis, consilii publici inflammari, exscindi, funestari; Milo 90. is Minervae templum spoliare conatus est; Ver IV 123. voveo: f. dedico. — 2. qui deorum templis atque delubris sunt funestos ignes inferre conati; Catil III 22. — 3. cum L. Vettium indicem in rostris, in illo, inquam, augurato templo ac loco conlocaris; Vatin 24. quam (sphaeram) ab eodem Archimede factam posuerat in templo Virtutis Marcellus idem; rep I 21. qui sibi licere vult tuto esse in foro, in templo; Sest 90. nonne aspicias, quae in templa veneris? rep VI 17. quem (globum) in hoc templo medium vides; rep VI 15. — III. me, custodem defensoremque Capitolii templorumque omnium; dom 7. postem teneri oportere templi; dom 121. templorum et delubrorum religiones; dom 119. — IV, 1. Capitolium illud templis tribus inlustratum; Scaur 47. qui (di) me suis templis advenientem receperunt; Sest 147. — 2. cum de mea dignitate in templo Iovis optimi maximi senatus decrevisset; dom 14. Thebis in templo Herculis valvae clausae repagulis subito se ipsae aperuerunt; div I 74. venit paratus Servilius Iovi ipsi iniquus, cuius in templo res agebatur; ep X 12, 4.

tempora, Schicksal: »huic (Draconi) tempora sunt duplici fulgore notata«; nat II 107.

temptatio, Versuchung: valetudinem tuam iam confirmatam esse et a veteri morbo et a novis temptationibus gaudeo; A X 17, 2.

tempto, berühren, prüfen, auf die Probe stellen, versuchen, beunruhigen: I. verbum ex eo numquam elicere potui de vi ac ratione dicendi, cum et per me ipsum egissem et per Drusum saepe temptassem; de or I 97. te, quem ego totiens omni ratione temptans ad disputandum elicere non potuissem; de or II 13. — II, 1. temptavi, quid in eo genere possem; Tusc I 7. f. III. alqm. — 2. cum ille Romuli senatus temptaret, ut ipse regeret || gereret || rem publicam; rep II 2. — III. tempto te, quo animo accipias; ep XV 16, 3. ea, quae quasi probabilia sumentur, ad hunc modum temptari oportebit; inv I 83. te omnia temptasse intellego; A XI 17, 1. cum essent animi servorum et spe et metu temptati; Cluent 176. quod (animi) valentes morbo temptari non possunt, || ut, al. || corpora possunt; Tusc IV 31. suum decretum pecunia esse temptatum; Ver II 59. ut vix pede temptare id (flumen) possim; leg II 6. nullo modo animus incitari potest, qui modus a me non temptatus sit; orat 132. quas (nationes) numquam populus Romanus temptandas putavit; imp Pomp 23. temptarem etiam summi regis prudentiam; Tusc I 98. habeo nihil temptatis rebus omnibus, in quo acquiescam; A XII 19, 1. quod summa res publica in huius periculo temptatur; Sex Rosc 148. cuius (Atti Navii) cum (rex) Priscus temptaret scientiam auguratus; div I 32.

tempus, Zeit, Zeitpunkt, Gelegenheit, Umstand, Schicksal, schlimme Lage, Gefahr, Quantität, grammatisches Tempus: I. **avolut**: 1. nollem accidisset tempus, in quo perspicere posses, quanti te facerem; ep III 10, 2. perpetuitas omnis consequentis temporis; Tusc I 97. est quasi rudentis explicatio sic traductio temporis nihil novae efficientis et primum quidque replicantis; div I 127. tempus est pars quaedam aeternitatis cum alicuius anni, menstrui, diurni nocturnive spatii certa significatione; inv I 39. ego pro te nunc hos consulo, post tempus et in aliena re, quoniam tu in tua re, cum tempus erat, consulere oblitus es; Quinct 54. dubitatio tua, de qua alienum tempus est mihi tecum expostulandi; ep III 10, 6. f. II, 1. facio. quae tempus illud tulit;

Ver II 73. quae meum tempus postularet; dom 28. quae causa, quae tuum tempus postulabat; ep VI 14, 2. replicat: f. efficit. amissis temporibus, quae plurimum valent, praesertim in bellis civilibus; ep XV 15, 2. cum tempus mortis venisset; Tusc I 49. alienum tempus; part or 119. — 2. o tempora, o mores! Catil I 2. dom 137.

II. **nach Verben**: 1. reliqua tempora demetendis fructibus et percipiendis accommodata sunt; Cato 70. servire tempori et non amittere tempus, cum sit datum; A VIII 3, 6. f. I, 1. valent. tempus actionis oportunitum Graece *εὐκαιρία*, Latine appellatur occasio; of I 142. me fateor neque ullum umquam habuisse sepositum tempus ad discendum ac tantum tribuisse doctrinae temporis, quantum mihi puerilis aetas, forenses feriae concesserint; de or III 85. omne reliquum tempus ad comparisonem novi (belli) contulit; imp Pomp 9. quin per eos dies matutina tempora lectiunculis consumpseris; ep VII 1, 1. neque ita apta habeo devorsoria, ut tota tempora diurna in iis possim consumere; A XI 5, 2. ita disceptationes eae, quae sunt certis personis ac temporibus notatae, fiunt rursus infinitae detractis personis et temporibus; part or 106. liberum tempus nobis dabitur ad istam disceptationem; Rabir 17. facile patior datum tempus, in quo amorem experier tuum; A XVI 16, 10. f. amitto. iam doctis hominibus ac temporibus ipsis eruditus; rep II 19. qui nescio quam fortunam ac tempus exspectant; har resp 55. minui tempus et, quod erat infinitum, annum feci; leg III 18. tempus habes tale, quale nemo habuit umquam; Phil VII 27. f. concedo. minuo: f. facio. tempus eius tridui in magno officio et necessario mihi ponendum putavi; ep XV 2, 3. ut nobis tempus, quam diu diceremus, praestitueres; Quinct 33. a me nullum tempus praeremittitur de tuis rebus et agendi et cogitandi; ep I 5, a, 4. nunc nihil praetermittere videre usitati et quasi legitimi temporis ad petendum; ep X 25, 2. ne tempus nobis provinciae prorogetur; ep II 8, 3. (tua auctoritas) adfert et reliqui temporis recuperandi rationem et praesentis tuendi; A VIII 9, 3. si mihi ne ad ea cogitanda quidem quicquam relinquatur temporis; Sulla 26. sepono; f. concedo. ut ita tibi multum temporis ad dicendum sumas, ut . . . ; Tul 6. tempora timens inimica virtuti; orat 35. si mihi ullum tribueretur vacuum tempus et liberum; leg I 8. f. concedo. tueor: f. recuperor. — 2. non est mei temporis iniurias meminisse; sen 23. — 3. temporis cedere, id est necessitati parere, semper sapientis est habitum; ep IV 9, 2. quantum in hac urbe polleat multorum oboedire tempori; Bru 242. sin temporibus te aliis reservasti; Planc 13. hac in contentione tibi tempori serviendum est; A X 7, 1. f. 1. amitto. tantum erat philosophiae loci, quantum superfuerat amicorum et rei publicae temporibus; of II 4. ut, quod potuit, tempori tribuatis, quod fecit, ipsi; Sulla 72. — 4. si utar meo legitimo tempore; Ver pr 32. — 5. iter ad rei publicae tempus accommodatum; Ver I 63. scitum est causam conferre in tempus; de or III 228. quoniam in gravissimis temporibus civitatis P. Sestii tribunatus est a Fortuna ipsa conlocatus; Sest 5. occasio est pars temporis habens in se alicuius rei idoneam faciendi aut non faciendi oportunitatem. quare cum tempore hoc differt; inv I 40. in aliud tempus id argumentum epistulae differo; ep VI 6, 1. duco ab: f. III, 3. usque ab. nescio quo pacto audaciae maturitas in nostri consulatus tempus erupit; Catil I 31. quod in rei publicae tempus non incideris, sed veneris; ep II 7, 2. inclinatus iam in postmeridianum tempus die; Tusc III 7. munio me ad haec tempora; ep IX 18, 2. C. Caesarem, deorum beneficio natum ad haec tempora; Phil XII 7. ex tempore quae (res) nata sit; inv I 25. (coniunctio)

permanens ad longinquum et immensum paene tempus; nat II 85. nonne hominem ipsum ad dubia rei publicae tempora reservandum putatis? Font 42. quae tu scelera partim parari iam et cogitari, partim ex tempore futura censes? A X 1, 2. in tempore multa sunt, quae adferant auctoritatem: ingenium, opes, aetas . . .; Top 73. secundus (locus est), qui in tempora tribuitur, per quem, quibus in malis fuerint et sint et futuri sint, demonstratur; inv I 107. venio in: §. incido in. horum temporum, in quibus nunc versor, habeo tabulas; Ver I 61.

III. nach **Adjectiven und Adverb**: 1. apud Philistum, et doctum hominem et aequalem temporum illorum; div I 39. me illorum expertem temporum fuisse; Sulla 11. quia trium temporum particeps animus sit; fin II 108. — 2. decere (declarat) quasi aptum esse consentaneumque temporis et personae; orat 74. quid aptum sit personis, temporibus, aetatibus; of I 125. consentaneus: §. aptus. — 3. vetus opinio est iam usque ab heroicis ducta temporibus; div I 1. Habitus usque ad illius iudicii tempus nullum testamentum unquam fecerat; Cluent 45.

IV. nach **Substantiven**: 1. si id temporis Roma proficisceretur; Sex Rosc 97. §. II, 1. concedo, praetermitto, relinquo, sumo. angustiis temporis excluduntur omnes; Ver I 148. in tanta atrocitate temporis; Phil VIII 32. nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quam si illa sit sempiterna; fin II 87. cum videmus commutationes temporum quadrupertitas eorumque omnium moderatorem et ducem solem; Tusc I 68. Saturnum eum esse voluerunt, qui cursum et conversionem spatiorum ac temporum contineret; nat II 63. non est ista mea culpa, sed temporum; Catil II 3. cursus: §. conversio. dux: §. commutationes. si Q. Axius utitur excusatione temporis; A X 11, 2. C. Publicium solitum esse dicere, „P. Mummius cuiusvis temporis || cuius temporis || hominem esse“; de or II 271. ut in me unum omnis illa inclinatio communium temporum incumberet; Balb 58. quam fortiter sapienterque ferres iniuriam temporum; ep VI 10, 4. nihil est, quod non longinquitas temporum adsequi possit; div I 12. eorum (siderum) cursus dimetati maturitates temporum et varietates mutationesque cognovimus; nat II 155. huius viri laudem ad sempiterni memoriam temporis calamitas propagavit; dom 87. moderator: §. commutationes. ex quattuor temporum mutationibus omnium initia causaeque ducuntur; nat II 49. §. maturitates. explicatis ordinibus temporum; Bru 15. usque ad temporis ortum; Tim 34. pars: §. II, 5. differo cum. perpetuitas: §. I, 1. consequitur. an (nundus) ortus sit ab aliquo temporis principatu; Tim 5. ne punctum quidem temporis oppugnatio respiravit; Phil VIII 20. cuius ego temporis rationem explicabo brevi; Plane 95. *Κόσμος* (deus) dicitur, qui est idem *χρόνος*, id est spatium temporis; nat II 64. tabulae: §. II, 5. versor in. traductio: §. I, 1. efficit. varietates: §. maturitates. morum ac temporum vitio; par 50. parvam exigui temporis usuram postulo; agr III 2. — 2. neque nobis cum illa tum peste certamen fuit, sed cum gravissimo rei publicae tempore; leg III 25. quae (leges) sunt de iure et de tempore legum rogarum; Sest 56.

V. **Umstand**: 1. uti consules potestatem habent tempore dumtaxat annuam, genere ipso ac iure regiam; rep II 56. cui res publica totam se traderet temporibus et malis coacta domesticis; Ver III 81. ut ea (verba) sic et casibus et temporibus et genere et numero conservemus, ut . . .; de or III 40. neque aequum est tempore et die memoriam beneficii definire; Quir 23. diversum esse genere, natura, vi, magnitudine, tempore, loco, persona, opinione; inv I 82. ut istuc, quod re parvum videtur, tempore magnum videretur; Ver III 215. tota ratio talium

largitionum genere vitiosa est, temporibus necessaria; of II 60. notari: §. II, 1. detraho. commoditates corporis tam productae temporibus; fin IV 29. quodsi hic tali suo tempore uni delicto ut ignosceretis postularet; inv II 104. quoniam ille (Hortensius) cessit e vita suo magis quam suorum civium tempore; Bru 4. Sullam ipsius eximia virtus omni tempore purgavit; Sex Roc 117. tantumne unius hominis virtus tam brevi tempore lucem adferre rei publicae potuit? imp Pomp 33. quod precatus a Iove optimo maximo sum eo tempore, cum me devovi; Quir 1. ut C. Pansa A. Hirtius consules de provinciis consularibus ad hunc ordinem primo quoque tempore referant; Phil XI 31. id maxime fieri temporibus hibernis; nat II 25. multa mirabiliter efficiens (stella) tum vespertinis temporibus delitescendo, tum matutinis rursus se aperiendo, nihil immutat sempiternis saeculorum aetatibus, quin eadem isdem temporibus efficiat; nat II 52. his ipsis temporibus dictator etiam institutus, T. Larcus; rep II 56. tali tuo tempore; ep VI 13, 1. accepi a te aliquot epistulas uno tempore, quas tu diversis temporibus dederas; ep VII 18, 1. ego renovabo commendationem, sed tempore; ep VII 18, 1. sed tempore ipso de epistulis; Q fr I 2, 10. quam (benivolentiam) si his temporibus miseris et extremis praestiteris; A XI 1, 1. — 2. ab illo tempore annum iam tertium et vicesimum regnat; imp Pomp 7. qui (Romulus) ab hoc tempore anno sescentesimo rex erat; rep I 58. quae (bestiae) ex se natos ita amant ad quoddam tempus et ab eis ita amantur, ut . . .; Lael 27. si te ad tempus videro; A II 21, 6. hospitium multis annis ante hoc tempus cum L. Cornelio Gaditanos fecisse publice dico; Balb 41. nisi forte temporis causa nobis adsentiebare; Tusc IV 8. non cum vitae tempore esse dimittendam commemorationem nominis nostri; Arch 29. per quas (litteras) de reliquo tempore auxilium petii; ep V 4, 1. adfectio est animi aut corporis ex tempore aliqua de causa commutatio, ut laetitia, cupiditas; inv I 36. facta et casus et orationes tribus ex temporibus considerabuntur: quid fecerit . . .; aut quid faciat . . .; aut quid facturus sit; inv I 36. ne ex eo quidem tempore id egit Sestius; Sest 79. his de rebus ex tempore et coram; A XIV 17, 1. vgl. II, 5. sum ex. tametsi video, quanta tempestas invidiae nobis, si minus in praesens tempus, at in posteritatem impendat; Catil II 22. poteritne aut magnitudo negotii aut multitudo rerum in eo transigi tempore; inv I 39. in tempore spatium quodam modo declaratur, quod in annis aut in anno aut in aliqua anni parte spectatur; inv I 40. in temporibus praesentia, praeterita, futura cernuntur; part or 37. §. I, 1. accidit. II, 1. do. nescimus per ista tempora eosdem fere sectores fuisse collorum et bonorum? Sex Rosc 80. cum commode et per valedudinem et per anni tempus navigare poteris, ad nos veni; ep XVI 7. post: §. I, 1. est; Quinct 54.

temulentus, einen *Wausch* verratend, trunfen: A. pressa voce et temulenta; sen 13. — B. convocata turba temulentorum; Ac fr 20 (3. 21).

tenacitas, *Zeithalten*: cibum (animalia) partim unguium tenacitate adripiunt, partim aduncitate rostrorum; nat II 122.

tenax, *zurückhaltend*, *geizig*: eosdem restrictos et tenaces fuisse? Plane 54. patre parco ac tenaci; Cael 36.

tendiculae, *Fallsstricke*: auctupia verborum et litterarum tendiculas in invidiam vocant; Caecin 65.

tendo, *ausbreiten, ausspannen, reichen, darbieten, streben, sich wenden*: I. ad reliqua alacri tendebamus animo sic parati, ut . . .; div II 4. dubito, an Venusiam tendam et ibi exspectem de legionibus; A XV 5, 3. — II. animum ut in eo medio (mundo deus) conlocavit, ita per totum

tendit; Tim 20. quae (Graecia) tendit dexteram Italiae; Phil X 9. per quam (malitiam) insidiae tenduntur alicui; Q Rosc 46. haec iura suae civitatis ignoranter vagari cum magna caterva toto foro, praesidium clientibus atque opem amicis et prope cunctis civibus lucem ingenii et consilii sui porrigentem atque tendentem nonne imprimis flagitiosum putandum est? de or I 184. tendit ad vos virgo Vestalis manus supplices; Font 48. opem, praesidium: §. lucem. suntne insidiae tendere plagas? of III 68.

tenebrae, Finsternis, Nacht, Dunkel, Schluß-
minfel: I. quid agitur? mihi enim tenebrae sunt; A VII 11, 1. — II, 1. o nox illa, quae paene aeternas huic urbi tenebras attulisti! Flac 102. cum obscurato sole tenebrae factae essent repente; rep I 25. offundo: §. III. — 2. cum illa coniuratio ex tenebris erupisset; Sest 9. antea (deus) videlicet tempore infinito in tenebris tamquam in gurgustio habitaverat; nat I 22. si ego in tenebris laterem; A VI 1, 21. in tenebris quam in luce causam versari maluisti; Planc 42. — III. si quid tenebrarum offudit exilium; Tusc III 82. — IV, 1. mentes oppletae tenebris ac sordibus; sen 10. — 2. postea vero quam ex superioris anni caligine et tenebris lucem dispicere coepistis; sen 5. quae (virtus) lucet in tenebris; Sest 60. dignum esse dicunt, „quicum in tenebris mices“; of III 77.

tenebricosus, in Dunkel gehüllt, unnachtet: ex tenebricosa popina consul extractus; Piso 18. sensus non obscuro dicit, sed tenebricosus; Ac II 73. illud tenebricosissimum tempus; Vat 11.

tenebricus, finster: »haec (dextra) e Tartarea tenebrica abstractum plaga tricripitem eduxit canem«? §. Tusc II 22.

tenebrosus, finster: latet in scalis tenebrosis Cominius; fr A VII 13.

teneo, halten, fassen, berühren, fesseln, verpfänden, erfüllen, begreifen, inne haben, besitzen, behalten, festhalten, aufrecht erhalten, wissen, verstehen, erweisen, behaupten, Recht behalten, beobachten, zurückhalten, aufhalten: I. **absolut**: 1. ne diutius teneam; Sex Rosc 20. ipse Carneades diu tenuit; nam nonaginta vixit annos; Ac II 16. illi (ambitus) in flumen immersi neque tenebant neque tenebantur; Tim 48. tenet res ipsa atque causa; de or I 259.

II. **mit Ergänzung**: 1. tota de ratione humationis unum tenendum est, ad corpus illam pertinere; Tusc I 104. — 2. qui, quibus rebus utilitas rei publicae pareretur augeturque, teneret; de or I 211. tenemuse, quid sit animus, ubi sit? Ac II 124. — 3. est boni viri haec duo tenere in amicitia: primum ne quid fictum sit neve simulatum; deinde ne ipsum quidem esse suspiciosum; Lael 65. — 4. nos teneamus, ut sit idem (sapiens) beatissimus; Tusc V 34. — 5. memoria tenetis complures in Capitolio res de caelo esse percussas; Catil III 19. tenendum est nihil curandum esse post mortem; Tusc I 107. §. 1. 3.

III. **mit einfachem Object**: etsi me facile omni tuo sermone tenuisti; Bru 232. cum is, qui audit, ab oratore iam obsessus est ac tenetur; orat 210. etsi aliqua culpa tenemur erroris humani; Marcel 13. me Romae tenuit omnino Tulliae meae partus; ep VI 18, 5. de Caesare ad Italiae praesidium tendendo valde tibi adsentior; ep XI 14, 2. non tenebo te pluribus; ep XI 16, 3. Tulliam adhuc mecum teneo; ep XIV 15. me et incommoda valetudo et Pomptini expectatio tenebat duodecimum iam diem Brundisii; A V 8, 1. quem diutius tenui; A XI 3, 1. qui omnia ea non plane tenerent; de or I 92. qui teneat causas rerum futurarum, idem necesse est omnia teneat, quae futura sint; div I 127. §. II, 1. 3. qui agros publicos aut qui possessiones invidiosas

tenebant; agr II 68. ambitus: §. I. ambitus. tenebat (Appius) non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos; Cato 37. quae (auspicia) a Cilibus, Pamphyliis tenentur; div I 25. quod magno praesidio Bononiam tenebat Antonius; ep XII 5, 2. causas: §. alqd. quoniam equitum centurias tenes; ep XI 16, 3. quibus (notis) et conloquia cum absentibus et indicia voluntatum et monumenta rerum praeteritarum tenerentur; rep III 3. consuetudinem omnium tenetis; Ver V 65. neque ullo argumento Cluentianae pecuniae crimen tenebitur; Cluent 125. teneat eum cursum, quem poterit; orat 4. reliquae partes suam et vim et dignitatem tenent; Bru 209. ego ipse tenerem opes et dignitatem meam; ep IV 9, 3. earum rerum hic tenetur a sapiente dilectus || delectus ||, ut . . ; fin I 33. tenendus dolor est; A XII 38, 2. si senator iudicio quempiam circumvenit, legibus eum teneri, si eques Romanus hoc idem fecerit, non teneri; Cluent 145. sine quo (imperio) teneri exercitus non potest; Phil V 45. quam (facultatem) quoniam complexus es, tene; ep X 12, 5. quod honesto otio teneris et statum et famam dignitatis tuae; ep IV 9, 3. ut eris in famulos, si aliter teneri non possunt; of II 24. non tenuit omnino conloquium illud fidem; Phil XII 27. totam Galliam tenebamus studiosissimam rei publicae; ep XII 5, 2. in officiis deligendis id genus officiorum excellere, quod teneatur hominum societate; of I 160. si cruentum gladium tenens clamaret T. Annii; Milo 77. cum gubernacula rei publicae tenebamus; div II 3. veretur, ne non liceat tenere hereditatem; A XIII 48. quod (imperium) illius opera tenebatur; Muren 58. §. auctoritatem. cum pestem capitis sui, cum indicia mortis se comperisse manifesto et manu tenere diceret; Bru 277. §. conloquia. tertiam ad te hanc epistulam scripsi eodem die magis instituti mei tenendi causa; ep XVI 6, 1. ut per interdictum meum ius teneam; Caecin 32. centum prope annos legem Aeliam et Fufiam teneramus; Piso 10. in perpetua oratione, cum et coniunctionis levitatem et numerorum rationem tenerimus; de or III 201. tenuit cum hoc locum quendam etiam Ser. Fulvius; Bru 81. ut tenerent oratorum locum; Bru 137. modo ut haec nobis loca tenere liceat; ep XIV 14, 1. quae (civitas) satis late quondam mare tenuisse dicitur; imp Pomp 54. me tui memoriam cum summa benivolentia tenere; ep VI 2, 1. posse dicendo tenere hominum [coetus] mentes; de or I 30. dum modo illa in hoc genere praescriptio moderatioque teneatur; Cael 42. diligenter ei tenendam esse eius (voluptatis) fruendae modum; of I 106. monumenta §. conloquia. mors inlata per scelus isdem et poenis teneatur et legibus; Milo 17. mihi videtur Numa noster maxime tenuisse hunc morem veterem Graeciae regum; rep V 3. cum ab iis, qui audiunt, ita tenetur negotium, ut . . ; inv I 30. qui (nuptiarum auspices) re omissa nomen tantum tenent; div I 28. qui apud me deorum immortalium vim et numen tenetis; Quir 25. an in principiis solum an in extremis an in utraque parte numerus tenendus sit; orat 204. teneo, quam optabam, occasionem; leg I 5. opes: §. dignitatem. si tenendam hanc oram putas, quae teneri potest; A VIII 11, B, 3. quinque stellae eundem orbem tenentes; nat I 87. intellegebant ea lege equestrem ordinem non teneri; Cluent 154. quam personam teneant aut quid profiteantur; de or III 54. pestem: §. indicia. expulso Tarquinio tantum odium populum Romanum regalis nominis tenuit, quantum tenuerat post obitum Romuli desiderium; rep II 52. eum, qui porcum || porcum || tenerit, dedi oportere; inv II 91. possessiones: §. agros. quoniam pontificem postem tenuisse dixisti; dom 121. ad Volusium traferri nomen a Valerio non potuisse, praedes Valerianos teneri; ep V 20, 3.

praescriptionem: f. moderationem. cum D. Brutus provinciam Galliam in senatus potestate teneat; Phil V 36. rationem: f. levitatem. teneri res aliter non potest; ep I 1, 3. ut capta res publica consulum proditione vi tribunicia teneretur; dom 129. quo modo (risus) ita repente erumpat, ut eum cupientes tenere nequeamus; de or II 235. senatorem: f. equitem. hanc ergo cum teneam sententiam; fin I 34. somnum isto loco vix tenebamus; Bru 278. statum: f. famam. num armatis hominibus templum tenuerit; Vatin 5. si terra natura tenetur et viget; nat II 83. vim: f. dignitatem, numen. cum tribus rebus animantium vita teneatur, cibo, potione, spiritu; nat II 134. ista fax ac furia patriae cum urbem occupasset et teneret; dom 102.

IV. mit Object und Zusatz: 1. Caesar poteritne se tenere, quin poenas patrias persequatur? Phil XIII 46. si te infirmitas valetudinis tuae tenuit, quo minus ad ludos venires; ep VII 1, 1. tenui me, ut puto, egregie, tantum ut facerem, quantum omnes viderent; Q fr III 5, 5. — 2. quam me conturbatum tenuit epistolae tuae prior pagina! ep XV 9, 2. si attentos animos ad decoris conservationem tenebimus; of I 131. ne Clodius vi oppressam civitatem teneret; Milo 38. constrictam iam horum omnium scientia teneri coniurationem tuam non vides? Catil I 1. teneo, teneo, inquam, furem manifesto avertentem rem frumentariam omnem; Ver III 137. quam (Italiam) omnibus vinclis devinctam et constrictam teneretis; agr I 16. uti principem civitatis ferro obsessum teneret? Sest 84. quam provinciam tenuistis a praedonibus liberam per hosce annos? imp Pomp 32. vgl. III. Galliam.

tener, jung, hart, empfindlich, sensibel: nihil tam tenerum quam illius comprehensio verborum, nihil tam flexibile; Bru 274. teneriore mihi animo videbare; ep V 21, 3. ut equis vetulis teneros anteponeere solemus; Lael 67. (vocis genus) effusum et tenerum; de or III 219. est oratio mollis et tenera et ita flexibilis, ut . . .; orat 52. quod Homericus Ulixes Deli se proceram et teneram palmam vidisse dixit; leg I 2. quae (virtus) est cum multis in rebus, tum in amicitia tenera atque tractabilis; Lael 48.

teneritas, Zartheit: in primo ortu inest teneritas ac mollitia quaedam; fin V 58.

tenor, Fortdauer, Zug: is uno tenore, ut aiunt, in dicendo fluit; orat 21.

tensa, Götterwagen: I. tui sacerdotii sunt tensae; har resp 21. — II. qui ex tensorum orbitis praedari sit ausus; Ver III 6. omnes di, qui vehiculis tensorum sollemnes coetus ludorum initis; Ver V 186. quam tu viam tensorum atque pompae eius modi exegisti, ut tu ipse illa ire non audeas; Ver I 154.

tent — f. tempt —

tenuiculus, gering, ärmlich: tenuiculo apparatu significas Balbum fuisse contentum; ep IX 19, 1.

tenuis, dünn, fein, klein, schwach, gering, ärmlich, dürftig: A. in fortuna quaeritur, pecuniosus (sit) an tenuis; inv I 35. qui (aether) quoniam tenuissimus est; nat II 42. homines auctoritate tenui; agr II 45. significari caelum esse tenue purumque et propterea salubre; div I 130. si tenuis causa est, tum etiam argumentandi tenue filum; orat 124. a Tisensibus, perparva ac tenui civitate; Ver III 86. filum: f. causa. nuper hominem tenuem cum defendissem; Cluent 126. > ast autem tenui quae candet lumine Phatne <; fr H IV, b, 160. hunc in minimis tenuissimisque rebus ita labi, ut . . .; de or I 169. dignitas in tam tenui scientia non potest esse; Muren 25. de quibus illi tenui quodam et exsanguis sermone disputant; de or I 57. mea spes etiam tenuior semper fuit quam tuae litterae; A III 19, 2. si obscuri testes erunt

aut tenues; part or 117. ex meo tenui vectigali; par 49. vix ut mihi tenuis quaedam venia daretur excusationis; de or II 198. tenuem victum antefert (Epicurus) copioso; Tusc III 49. — B, a, I. et grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt et contra tenues, acuti; orat 20. — II. commoti animi tenuiorum; Muren 47. omnis ingenuorum adest multitudo, etiam tenuissimorum; Catil IV 16. nulla est poena, quae possit observantiam tenuiorum excludere; Muren 71. — b, I. illud nescio quid tenue, quod sentiri nullo modo, intellegi autem vix potest, dicere ad puerorum ortus pertinere; div II 94. — II. rationes has latiore specie, non ad tenue elimatas (teneo); Ac II 66.

tenuitas, Düntheit, Feinheit, Schlichtheit, Dürftigkeit, Armfeligkeit: I. quos, valetudo modo bona sit, tenuitas ipsa delectat; Bru 64. tenuitas hominis eius modi est, ut . . .; Sex Rose 86. quid tenuitas victus M. Curii sequebatur? par 12. — II, 1. ista maxime propter limatam quandam et rerum et verborum tenuitatem; fin III 40. — 2. pleraque ex illis convenient etiam huic tenuitati; orat 86. — III, 1. cum id Scaurus tenuitate Magii redargueret; de or II 265. cuius (caeli) tenuitate et calore temperatus (aër); nat II 117. — 2. propter aerarii tenuitatem; of I 74. f. II, 1.

tenuiter, schlicht, einfach, schwach, dürftig: qui umquam tenuissime in donationem histrionum aestimavit; Ver IV 35. mihi nimium tenuiter argumenta conligere videor; Ver II 157. non ad philosophorum morem tenuiter disserendi, sed ad copiam rhetorum; orat 46. illae (argumentationes) tenuis et subtilius et acutius tractantur, hi autem (loci) gravius et ornatus; inv II 51.

tenus, bis an (vgl. eatenus, haecenus, quantum): I. > Cepheus conditur alte lumborum tenus a palma depulsus ad umbras <; fr H IV, a, 324. — II. cum Tauro tenus regnare iussus esset; Deiot 36. veteres verbo tenus acute illi quidem, sed non ad hunc usum disserebant; leg III 14.

tepefacio, wärmen, erwärmen: I. is eius (solis) tactus est, non ut tepefaciat solum, sed etiam saepe comburat; nat II 40. — II. qui (vapores) a sole ex agris tepefactis et ex aquis excitantur; div II 118. tepefactum (semen terra) vapore et compressu suo diffundit; Cato 51.

tepesco, warm werden: maria agitata ventis ita tepescunt, ut . . .; nat II 26.

tepor, milde Wärme: 1. nec ille externus et adventicius habendus est tepor, sed ex intimis maris partibus agitatione excitatus; nat II 26. — 2. vestita (uva) pampinis nec modico tepore caret et nimios solis defendit ardores; Cato 53.

ter, dreimal: I. a te bis terve summum et eas (litteras) perbreves accipi; ep II 1, 1. ut ter ante magistratus accuset; dom 45. qui ter consul fuit; Piso 44. — nonne sestertium ter et quadragiens erogabamus? Flac 30.

terdecies, dreizehnmal: ut (apparitor) HS terdecies uno nomine auferret; Ver III 184.

teres, rund, abgerundet, schlant, fein: ad Atticorum aures teretes et religiosas qui se accommodant; orat 28. si teretes aures habent; opt gen 11. > obstipum caput tereti cervice reflexum <; nat II 107. est plena quaedam (oratio), sed tamen teres; de or III 199.

tergeo, wischen, reinigen: qui (servi) tergent, qui ungunt, qui verrunt; par 37.

tergiversatio, Zögerung: I. quid ergo erat? morae et tergiversationes || tergiversationis, al. ||; Milo 54. — II. tergiversationem istam prob'o; A X 7, 1.

tergiversor, Ausflüchte suchen, zögern: I. non est locus ad tergiversandum; A VII 1, 4. — II. an cuncter et tergiverser? A VII 12, 3. illum

(Brutum) valde morari non tergiversantem, sed expectantem, si qui forte casus; A XVI 5, 3. eam (vitam beatam virtutes) tergiversari non sinent; Tusc V 81.

tergum, Rücken: I. quorum (boum) ipsa terga declarant non esse se ad onus accipiendum figurata; nat II 159. — II, 1. figuro: f. I. — 2. eae (grues) in tergo praevolantium colla et capita reponunt; nat II 125. — III. ut a tergo Milonem adorirentur; Milo 29.

terminatio, Bestimmung, Urteil, Schluß: I. exposita terminatione rerum expetendarum; fin V 27. — II. quorum (verborum) discriptus ordo alias alia terminatione concluditur; orat 200. ut poeticae versus inventus est terminatione aurium; orat 178.

termino, begrenzen, beschränken, beendigen, bestimmen: qui bona voluptate terminaverit, mala dolore; of III 117. quas (clausulas) vult longa plerumque syllaba terminari; de or III 183. universa comprehensio et species orationis clausa et terminata est; orat 198. ut pariter extrema terminentur; orat 38. iam imperio annuo terminato; ep III 12, 4. quem (locum) oleae terminabant; Caecin 22. mala: f. bona. natura ipsa terminabit modum; Tusc III 74. quo (lituo Attus Navius) ad investigandum suam regiones vineae terminavit; nat II 9. cadere tantum numerose oportere terminarique sententiam; orat 199. speciem: f. comprehensionem. vidimus tuam victoriam proellorum exitu terminatam; Marcel 17.

terminus, Grenze, Schranke, Ende: 1. longius, quam vitae termini postulabant; Rabir 29. — 2. eum consilii tui eum tibi finem statueris, quem ipsa fortuna terminum nostrarum contentionum esse voluisset; ep VI 22, 2. — II, 1. requiri placere terminos, quos Socrates pegerit, iisque parere; leg I 56. — 2. pareo: f. I. — 3. quod modicis regni terminis uteretur; Deiot 36. — III. nullis ut terminis (poeta) circumscribebat aut definiat ius suum; de or I 70. Crassus mihi visus est oratoris facultatem non illius artis terminis, sed ingenii sui finibus immensis paene describere; de or I 214.

terni, je drei (vgl. trini): det pro singulis modis tritici ternos denarios; Ver III 202. ut in ingera singula ternis medimnis decidere liceret; Ver III 114. bina aut terna milia nummum addebat; Ver III 118. ternae sunt utriusque partes; orat 201. haec item membra ternis (pedibus); orat 213. cum (frumentum) esset HS binis aut etiam ternis; Ver III 194. terna aut bina aut non nulli singula etiam verba dicebant; de or III 198.

tero, zermalmen, zerreiben, hinbringen, vergeuden, oft betreten, oft gebrauchen, geläufig machen, üben: dum modo neque omnem teramus in his discendis rebus aetatem; de or III 123. nondum tritis nostrorum hominum auribus; Bru 124. quod (Servius) tritas aures haberet notandis generibus poetarum; ep IX 16, 4. et calore et terendo cibo || terendo || omnia cocta atque confecta; nat II 136. quae (nomina) nunc consuetudo diuturna trivit; fin III 15. »caeli mediam partem terit«; fr H IV, a, 236. iam tritum sermone proverbium; of I 33. tereatur interea tempus; Phil V 30. verba quaedam non trita Romae; Bru 171. »quia, quae (stellae) faciunt vestigia cursu, non eodem semper spatio protrita teruntur«; fr H IV, a, 473. quam (viam) maiores eius ei (P. Crasso) tritam reliquissent; Bru 281.

terra, Erde, Erdboden, Erdreich, Land, Landschaft (terrai: f. IV, 1. obitus): I. absolut: 1. quae (terra) cum gremio mollito ac subacto sparsum semen excepit, primum id occaecatum cohibet, ex quo occatio, quae hoc efficit, nominata est, deinde tepectum vapore et compressu suo diffundit et elicit herbescentem ex eo viriditatem; Cato 51. terra nona immobilis manens una sede semper haeret complexa

medium mundi locum; rep VI 18. cum agri atque terrae motu quodam novo contremiscunt; har resp 63. diffundit: f. cohibet. in parte terrarum ab huiusce terrae, quam nos incolimus, continuatione distantium; nat II 164. elicit: f. cohibet. rotundum ut caelum terraque ut media sit; de or III 178. terram ipsam violari, quae mater est omnium; Cluent 193. terra ut focus domiciliorum sacra deorum omnium est; leg II 45. terram, altricem nostram, quae traiecto axi sustinetur, diei noctisque effectricem eandemque custodem, antiquissimam deorum voluit esse; Tim 37. excipit: f. cohibet. possetne uno tempore florere, dein vicissim horrere terra? nat II 19. quae (terra) gravidata seminibus omnia pariat et fundat ex sese; nat II 83. haeret, manet: f. complectitur. horret: f. floret. persuadent mathematici terram in medio mundo sitam ad universi caeli complexum quasi puncti instar obtinere, quod *κέντρον* illi vocant; Tusc I 40. parit: f. fundit. quas (res) terra procreet; div II 30. ut terra infimum teneat, hanc inundet aqua; nat I 103. quod fit, cum terra in aquam se vertit; nat III 31. — 2. eam (lunam) esse terram multarum urbium et montium; Ac II 123.

II. nach Verben: 1. cui repente aquam terramque ademerint; Sex Rose 71. quae (terra) colitur a vobis, angustata || angusta || verticibus, lateribus latior; rep VI 21. principio terra universa cernatur, locata in media sede mundi, solida et globosa et undique ipsa in sese nutibus suis conglobata, vestita floribus, herbis, arboribus, frugibus, nat II 98. colo: f. angusto. conglobo: f. cerno. nec disiunctissimas terras citius passibus cuiusquam potuisse peragrari, quam . . . ; Marcel 5. gravido: f. I, 1. fundit. incolo: f. I, 1. distant. inundo: f. I, 1. tenet. loco: f. cerno. ultimas terras lustrasse Pythagoran; Tusc IV 44. peragro: f. disiungo. quae vis aequalis (est) illius caelum atque terras tuentis et regentis dei; leg II 9. cum terrae subigerentur fissione glebarum; nat II 159. sustineo: f. I, 1. est; Tim 37. ut ea (terra) sua vi nutuque teneatur, sol ut eam circum feratur || circumferatur ||; de or III 178. tueor: f. rego. verto: f. I, 1. vertit. vestio: f. cerno. violo: f. I, 1. est; Cluent 193. — 2. noster populus terrarum iam omnium potitus est; rep III 35. — 3. nos aquarum inductionibus terris fecunditatem damus; nat II 152. — 4. dum volunt isti lauti terra nata in honorem adducere; ep VII 26, 2. ut illa natura caelestis et terra vacat et umore, sic . . . ; Tusc I 65. — 5. quae (stella) a terra abest plurimum; nat II 52. eum amandare in ultimas terras! Sulla 57. in terram cadentibus corporibus; Tusc I 36. seminane deorum decidisse de caelo putamus in terras? nat I 91. iam sese in terram et navi eiecerat; Ver V 91. posse ex iis (formis litterarum) in terram excussis annales Ennii effici; nat II 93. fero circum: f. I, 1. teneo. quae gignuntur e terra; fin V 26. vides habitari in terra raris et angustis in locis; rep VI 20. hostili in terra turpiter iacuit insepultus; inv I 108. quod ita ortum esset e terra, ut stirpibus suis niteretur; Tusc V 37. quod (genus humanum) sparsum in terras atque satum; leg I 24. neque ego umquam fuisse tale monstrum in terris ullum puto; Cael 12. quid est in omni caelo atque terra ratione divinius? leg I 22. ut deus versetur in terris; har resp 62. sol circum eam ipsam (terram) volvitur; nat II 102.

III. nach Adjectiv und Adverbien: 1. ubi terrarum sit; A XI 1, 1. qui ubicumque terrarum sunt; Phil II 113. — qui (aër) est terrae proximus; Tusc I 42.

IV. nach Substantiven: I. placet Stoicis eos anhelitus terrae, qui frigidi sint, cum fluere coeperint, ventos esse; div II 44. continuatio: f. I, 1. distant. Cn. Octavius est quidam, summo genere natus, terrae filius;

ep VII 9, 3. cum terrae saepe fremitus, saepe mugitus, saepe motus multa nostrae rei publicae gravia et vera praedixerint; div I 35. stellarum globi terrae magnitudinem facile vincebant; rep VI 16. cum terrae motus factus esset; div I 101. f. fremitus, mugitus: f. fremitus. »serius haec obitus terrae visit Equi vis, quam« . . .; fr H IV, a, 291. qui tot habet triumphos, quot orae sunt partesque terrarum; Balb 9. (Cererem) orbem omnem peragrasse terrarum; Ver IV 106. cuius (populi) imperio iam orbis terrae tenetur; rep III 24. an se in contrariam partem terrarum abdet? Muren 89. f. orae. I, 1. distant terrae maximas regiones inhabitabiles videmus; nat I 24. terrae, maris, aquarum vaporibus (stellae) aluntur iis; nat II 118. umbra terrae soli officiens noctem efficit; nat II 49. — 2. quid tam divinum quam adflatus e terra mentem ita movens, ut . . .? div II 117.

V. **Umstand**: 1. ea, quorum stirpes terra continentur; nat II 28. si homo ille Tages fuit, quoniam modo potuit terra oppressus vivere? div II 51. non nullas bestias abditas terraeque tectas; Tusc V 38. se homines certos in Siciliam et terra et mari esse missurum; Ver II 96. Cu. Pompeio maxima mari terraque bella extra ordinem esse || sunt || commissa; dom 18. iter a Vibone Brandisium terra petere contendi; Plane 96. qua aut terra aut mari persequar eum, qui ubi sit, nescio? et terra quidem qui possum? mari quo? A VII 22, 2. bellum Italiae terra marique inferamus; A IX 1, 3. — 2. non ignoro, quid sociis accidat in ultimis terris; Q fr I 1, 33. sub terra censebant reliquam vitam agi mortuorum; Tusc I 36.

terrenus, aus Erde, erdig, irdisch, auf der Erde, auf dem Lande befindlich: A. vescimur bestiis et terrenis et aquatilibus et volantibus; nat II 151. terrenorum commodorum omnis est in homine dominatus; nat II 152. terrena et umida (corpore); Tusc I 40. corpora nostra terreno principiorum genere confecta; Tusc I 42. natura: f. vis. terrenam ipsam viscerum soliditatem unde habeamus; nat II 18. terrena vis omnis atque natura Diti patri dedicata est; nat II 66. — B. terrenum omne dividitur; nat III 31.

terreo, jrdreften, erdreden: I. vi lacessere et terrere coepit; Sest 88. — II. suae (quemque) malae cogitationes conscientiaeque animi terrent; Sex Rose 67. se neque fortunae impetu nec multitudine opinione nec dolore nec paupertate terreri; Tusc V 30. ut adversarios minaciter terrere possemus; de or I 90. quae (causa) terreret animos fulminibus, tempestatibus; nat II 14. qui urbem totam, qui curiam, qui forum, qui templa omnia caede incendiisque terreret; har resp 6. homines consceleratos terreri furialibus taedis ardentibus; Piso 46. templa, urbem: f. curiam.

terrester, auf der Erde, auf dem Lande befindlich: A. confectis omnibus maritimis terrestribusque bellis; prov 27. ut (animalia) cibum terrestrem rostris facile contingant; nat II 122. sine regionum terrestrium aut maritimarum scientia; de or I 60. ut a caelestibus rebus ad terrestres veniamus; nat II 120. — B. sumet alius nisi in terrestri, nisi in eo, qui natus sit, (rationem inesse non posse); nat I 98.

terribilis, jrdredlich, furdhtbar: alter quam taeter incedebat, quam terribilis aspectu! Sest 19. mors || est || terribilis iis, quorum . . .; par 18. cuius virtute terribilior erat populus Romanus exteris gentibus; Phil II 65. obiecta terribili re extrinsecus; Ac II 48.

terrigena, Erdgeborene: ut (aegrotus) sumat »terrigenam«; div II 133.

terripavium, terripudium, guntigeß Vorzeichen: quia, cum (pulli) pascuntur, necesse

est aliquid ex ore cadere et terram pavire (terripavium primo, post terripudium dictum est; hoc quidem iam tripudium dicitur); div II 72.

territorium, Gebiet: ut florentis coloniae territorium minneretur; Phil II 102.

terror, Schreden, Schrednis: I. est in imperio terror; agr II 46. nihil esse ei beatum, cui semper aliqui terror impendat; Tusc V 62. cum tui nominis terror in auribus aratorum versaretur; Ver III 131. sua quemque fraus et suus terror maxime vexat; Sex Rose 67. — II, 1. Batonius miros terrores ad me attulit Caesarianos; A VI 8, 2. duos terrores huius imperii, Karthaginem Numantiamque, deleverat; Muren 58. βοόπυδος nostrae consanguineus non mediocres terrores iacit atque denuntiat; A II 23, 3. suum terrorem falso iactari opponique; Sest 52. nescio quem istum Pharnacem Asiae terrorem inlaturum; ep XV 15, 2. oppono: f. iacto. sub metum subiecta sunt pigritia, pudor, terror, timor, pavor; Tusc IV 16. Athenae eiusdem (Perichlis) vim dicendi terroremque timuerunt; Bru 44. — 2. liberatos se dicunt terrore sempiterno; Tusc I 48. — 3. sapientiam esse solam, quae nos a formidinum terrore vindicet; fin I 46. — III, 1. cum absentis exercitus terrore et minis oppressam civitatem teneres; dom 131. terrore mortis, ne accederes, obstiti; Caecin 24. terrore ac metu multos tenebat; Sest 34. — 2. exsanguis se ex curia repente proripuit cum illius Pisoniani temporis terroribus; har resp 2.

terruncius, Dreier, Seffer, Viertel: I. terruncium sumptus in provincia nullum fore; A V 20, 6. — II. de praeda mea terruncium nec attigit nec tacturus est quisquam; ep II 17, 4. cum terruncium nego sumptus factum; A V 21, 5. quod omnino nullus in imperio meo sumptus factus est, nullus, inquam, ne terruncium quidem; A VI 2, 4. ut nullus terruncius insumatur in quemquam; A V 17, 2. tango: f. attingo. — III. ut (interit) in divitiis Croesi terruncii accessio, sic . . .; fin III 45. — IV. fecit palam te ex libello, me ex terruncio; A VII 2, 3.

tertianus, am dritten Tage: vide, ne tertianas quoque febres et quartanas divinas esse dicendum sit; nat III 24.

tertio, zum dritten Mal: ille iterum, ille tertio auctionibus factis pecuniam dedit; Deiot 14. iterum ac tertio (Chrysogonum) nominavi; Sex Rose 60.

tertium, zum dritten Mal: nemo est, quin saepe iactans Venerium iaciat aliquando, non numquam etiam iterum ac tertium; div II 121.

tertius, dritte: tertius (Mercurius) Iove tertio natus et Maia; nat III 56. alqd: f. B. eandem in somnis admonitionem fuisse tertiam; div I 55. tertium illum uberrimum quaestuosissimumque annum; Ver pr 40. quae (lex) promulgata est de tertia decuria; Phil I 19. ante diem XIII Kalendas Februarias; Milo 27. quibus Apollo se id daturum ostendit post eius diei diem tertium; Tusc I 114. a. d. III K. Maias; ep IV 2, 1. diem meum seis esse III Nonas Ianuarias; A XIII 42, 3. tribus generibus propositis, uno . . . , altero . . . , tertio; of III 7. ante horam tertiam noctis non discedit; Ver V 92. Aristoteles in tertio de philosophia libro multa turbat; nat I 33. cum plebes prope ripam Anionis || Anienis || ad tertium miliarium consedisset; Bru 54. is nudius tertius in custodiam cives Romanos dedit; Catil IV 10. recordamini, qui dies nudius tertius decimus fuerit; Phil V 2. ut prima (officia) dis immortalibus, secunda patriae, tertia parentibus debeantur; of I 160. qui est secundarum aut tertiarum partium; div Caec 48. qui e divisione tripartita duas partes absolverit, huic necesse est restare tertiam; of III 9. ista tua coniunx nimium diu debet popu-

lo Romano tertiam pensionem; Phil II 113. tres sunt res, ut ante dixi: una conciliandorum hominum, altera docendorum, tertia concitandorum; de or II 128. mancipia venibant Saturnalibus tertiis; A V 20, 5. tertia fere vigilia exacta; Catil III 6. — B, I, 1. id (flagitium) aut in re esse aut in verbo; nihil esse tertium; ep IX 22, 1. — 2. tertium est, ut caveamus, ut ea moderata sint; of I 141. — II. omnia duo ad cohaerendum tertium aliquid anquirunt; Tim 13. ab iis secundum sumebat atque etiam tertium; Tim 42.

teruncius ῥ. **terruncius.**

tesca, Steppen: visam beluam omnia arbusta, virgulta, tecta || tesca || pervertere; div I 49. || loca aspera saxa tesca tuor; fr L 14 ||.

tessera, Würfel, Marke, Kennzeichen: quid sors est? idem prope modum, quod talos iacere, quod tesseras; div II 85. hospitium cum L. Cornelio Gaditanos fecisse publice dico. proferam tesseram; Balb 41. nobis senibus ex lusionibus multis talos relinquunt et tesseras; Cato 58.

testa, Ziegel, Scherbe, Schale: neque copiae Catilinae caementis ac testis tectorum meorum se famem suam expleturas putaverunt; dom 61. quot genera partim innantium beluarum, partim ad saxa nativis testis inhaerentium! nat II 100.

testamentarius, Testamente betreffend, Testamentsfalscher: A. (lex) Cornelia testamentaria, nummaria; Ver I 108. — B. neque de sicariis, veneficis, testamentariis hoc loco disserendum est; of III 73.

testamentum, letzter Wille, Testament: I. in publicis (rebus) nihil est lege gravius, in privatis firmissimum est testamentum; Phil II 109. hinc falsa testamenta nascuntur; of III 36. ex quo in procinctu testamenta perierunt; nat II 9. — II, 1. certa lex, quae testamenti faciendi iis, qui in eo loco sint, adimat potestatem, nulla profertur; inv II 149. quae ad testamenti faciendi potestatem pertinent; inv II 149. tamquam in procinctu testamentum faceret sine libra atque tabulis; de or I 228. si ea mulier testamentum fecit, quae se capite numquam deminuit; Top 18. eum testamentum mutare cuperet; Cluent 31. Oppianicus testamentum in alias tabulas transcriptum signis adulterinis obsignavit; Cluent 41. iactare se in causis centumviralibus, in quibus testamentorum ruptorum aut ratorum iura versentur; de or I 173. quia constat agnascendo rumpi testamentum; de or I 241. ius esset testamenta falsa supponere; leg I 43. transcribo: ῥ. obsigno. — 2. ut Terentiam monentis de testamento; A XI 16, 5. esse in eo testamento, quo ille heres esset scriptus, ut . . . ; Ver II 36. — III. negare aiebat Servium tabulas testamenti esse eas, quas instituisset is, qui factionem testamenti non habuerit; ep VII 21. iura: ῥ. II, 1. rumpo. tabulae: ῥ. factio. — IV, 1. Licinia filium, Crassi testamento qui fuit adoptatus; Bru 212. testamento cavere, ut (dies natalis) ageretur; fin II 103. testamento fecit heredem filiam; Ver I 111. scribi: ῥ. II, 2. sum in. — 2. eo testamento (statuas) esse positas; Ver II 36. eo ipso die ex testamento crevi hereditatem; A XI 2, 1.

testificatio, Bezeugung, Kundgebung, Beweis: I. manebit testificatio sempiterna; Phil IX 15. — II. sese chirographa, testificationes deferre; Bru 277. si eius rei testificatio tolleretur; Ver IV 92. — III. egit causam tuam cum summa testificatione tuorum in se officiorum et amoris erga te sui; ep I 1, 2.

testificor, bezeugen, versichern: I. nos, ut testificor saepe, de sapiente quaerimus; Tusc IV 55. — II, 1. testificaris, quid dixerim aliquando aut scripserim; Tusc V 33. — 2. testificor me a te rogatum et recusantem haec scribere esse ausum;

orat 35. — III. quod eo saepius testificor, ut . . . ; de or III 187. in Italia non relinquenda testificabar sententiam meam; A VIII 1, 2. quod abs te aliquando ante testificata (fuit) tua voluntas omittendae provinciae; A I 17, 7.

testimonium, Zeugnis, Beweis: I, 1. ut exstaret constantiae meae testimonium; Phil I 38. argumenta rerum esse propria, testimonia autem voluntatum; part or 49. videri nostrum testimonium non valuisse; A I 16, 11. — 2. orationem illam vanam testimonium esse laudum suarum putant; Lael 98. — II, 1. audistis clarissimi viri non solum auctoritatem, sed etiam testimonium, L. Gellii; Quir 17. meministis Q. Varii testimonium C. Sacerdotis testimonio comprobari; Ver II 119. neque in toto Acmonensium testimonio, sive hic confictum est sive missum domo est, commovebor; Flac 38. vereor, ne debitum eius (filii) virtuti videar testimonium non dedisse; ep V 17, 4. testimonium nunc dicimus omne, quod ab aliqua externa re sumitur ad faciendam fidem; Top 73. cum testimonium secundum fidem et religionem gravissime dixissem; Q fr III 4, 3. cum iurare tui cives Xenocratem testimonium dicentem prohiberunt; A I 16, 4. quae testimonium meorum de re publica consiliorum darent; Bru 330. ῥ. debeo. habeat huius tanti facti testimonium sempiternum; Phil V 37. ut mihi non solum praeconium, sed etiam grave testimonium impertitum clari hominis videatur; ep V 12, 7. mitto: ῥ. confingo. quod testimonium maius quaerimus? fin II 99. recita testimonium publicum Liparensium; Ver III 85. — 2. quod tamen indiget testimonii et gravius confirmationis; inv I 48. — 3. ne Tadii quidem tabulis nec testimonio credemus? Ver I 128. qui (homines) huius innocentiae testimonio possint esse; Font 16. — 4. postea sum usus adversarii testimonio; Quinct 88. — 5. haec ex publico Tisensium testimonio cognoscite; Ver III 87. neque dixi quicquam pro testimonio, nisi quod erat ita notum atque testatum, ut . . . ; A I 16, 2. tanta religio in testimonio (est); Ver III 74. — III. cuius etiam sermo testimonii auctoritatem habebat; Font 24. testimoniorum religionem et fidem nunquam ista natio coluit; Flac 9. testimoniorum quae genera sunt? divinum et humanum; part or 6. persona non qualiscumque est testimonii pondus habet; Top 73. religio: ῥ. fides. — IV, 1. ea orbis terrae iudicio ac testimonio comprobari; ep V 7, 3. ῥ. II, 1. comprobo. magistratibus convictis virorum bonorum testimoniis; Font 34. id C. Rabirius multorum testimoniis antea falsum esse docuit; Rabir 18. Deiotarum clarissimorum imperatorum testimoniis ornatum; har resp 29. — 2. adsunt equites Romani publice cum legatione et testimonio; Planc 22. ut repente consilium in medio testimonio dimitteret; Ver V 163. ῥ. II, 1. confingo. *te die* hesterno pro testimonio esse mentitum; Vatn 3. vgl. II, 5. dico pro.

testis, Zeuge: „testes“ verbum honestissimum in iudicio, alio loco non nimis; ep IX 22, 4. — I, 1. testis expectatus et ad extremum reservatus dixit senator populi Romani; Caecin 28. si obscuro testes erunt aut tennes; part or 117. qui ex Sicilia testes sunt; Ver II 152. hoc ego philosophi non esse arbitror, testibus uti, qui aut casu veri aut malitia falsi fictique esse possunt; div II 27. apud me, ut apud bonum iudicem, argumenta plus quam testes valent; rep I 59. — 2. Minerva, quae semper adiutrix consiliorum meorum, testis laborum exstitisti; dom 144. dicendum erit non eos esse cuiusque rei locupletissimos testes, qui id, quod agatur, facillime scire possint; part or 117. quae (conscientia) si optimorum consiliorum atque factorum testis in omni vita nobis erit; Cluent 159. cuius

tres triumphus testes essent; Balb 16. de consularibus nemini possum aut studii erga te aut officii aut amici animi esse testis; ep I 7, 3. pro his rebus nullam mihi abs te relatam esse gratiam tu es optimus testis; ep V 5, 2. ego quanti te faciam, sum mihi ipse testis; ep VI 10, 1. quod contione tota teste fecisti; dom 126. — 3. o nationes, urbes, tyranni testes Cn. Pompei virtutis! Balb 13. — 4. quaeso a vobis, Asiatici testes, ut . . .; Flac 65. — II, 1. meminere deum se adhibere testem; of III 44. quem (Apollodorum) testem audistis; Ver IV 50. testem totam Siciliam citabo; Ver II 146. pater, quem pertenuis suspicio potuisset ex illo loco testem in A. Cluentium constituere, is hunc suo testimonio sublevat; Cluent 168. qui multos in istum testes imperio deterruit; Ver III 122. quod in illa (accusatione) tunc, cum omnia dicta sunt, testes dantur, hic in singulas res dabuntur; Ver pr 55. ex qua (memoria), si quando opus esset, ab inferis locupletissimos testes excitaret; Bru 322. exspecto: f. I, 1. dicit. fingo: f. I, 1. sunt; div II 27. si illius voluntatis generum eius habeo testem; prov 43. diis immortalibus interpositis tum iudicibus, tum testibus; leg II 16. bene testem interrogavit; Flac 22. hic quanti fiet mali, si iratum, si non stultum, si non levem testem laesis! de or II 302. de mercennariis testibus a suis civitatibus notandis nisi iam factum aliquid est per Flaccum, fiet a me; ep III 11, 3. harum rerum omnium auctores testesque produco; Ver V 131. quem ex tanto hominum numero testem in hac causa producere potestis? Font 16. ut huius diei vocem testem rei publicae relinquerem meae perpetuae erga se voluntatis; Phil I 10. reservo: f. I, 1. dicit. — 2. testibus credi oportere et non oportere; inv II 50. quantam Asiaticis testibus fidem habere vos conveniret; Flac 60. ea omnia testibus integra reservabo; Ver I 86. — 3. gravi teste privatus sum amoris summi erga te mei patre tuo; ep II 2. utor neque perantiquis neque inhumanis ac feris testibus; rep I 58. f. I, 1. sunt; div II 27. — 4. de hoc ego teste detraham? Caecin 26. si ullum firmamentum in illo teste posuisses; Flac 92. — III. certissimis criminibus et testibus fretus; Cluent 10. — IV, 1. sed quid ego de dignitate istorum testium loquor? Cael 63. sin autem erit etiam testium facultas; part or 117. de adversarii testium fide derogatur; Caecin 3. de toto genere testium, quam id sit infirmum, saepe dicendum est; part or 49. si testium studium cum accusatore sociatum est; Flac 21. — 2. non est mihi contentio cum teste; Flac 18. — V, 1. nihil se testibus, nihil tabulis comperisse; Cluent 126. tam multis testibus convictus; Ver I 1. (Gabinus) maxime testibus laeditur || caeditur ||; Q fr III 3, 3. si de pecunia testibus planum facere non possem; Ver II 81. homines, si qui in hoc genere questionis accusati sunt, reprehensos videmus primum testibus; Font 3. — 2. convincitur a testibus; Ver IV 104. si temere nomen suum misit in hoc iudicium per egentissimos testes; Flac 5 (3. 38). facile ut excoget, quo modo occulte, sine teste, sine ullo conscio fallat; fin II 53.

testis, Hode: „testes“ verbum honestissimum in iudicio, alio loco non nimis; ep IX 22, 4.

testor, bezeugen, beweisen, als Zeugen anrufen, ein Testament machen: I, 1. indicatio: possitne quisquam de filii pupilli re testari; inv II 62. — 2. ut testatum apud animum tuum relinquam, quid senserim; ep II 3, 1. — 3. id (facinus) suo consilio factum esse testatur; Phil XIV 8. — II. saepe hoc testandum est; orat 227. si testata dici videbuntur; part or 32. quae testata sunt et industria; ep XI 27, 6. neque dixi quicquam pro testimonio, nisi quod erat ita notum atque testatum, ut . . .; A I 16, 2. defensor testatur consuetudinem sermonis;

part or 126. Vettius testatur litteris tuum impudentissimum furtum certissimumque peculatum; Ver III 168. ut res multorum oculis esset testator; Cael 64. tam claram tamque testatam rem; A XIV 12, 1. (venae, arteriae) vim quandam incredibilem artificiosi operis divinique testantur; nat II 138. — III, 1. quibus votis illa etiam deos immortales de suo scelere testatur; Cluent 194. — 2. testabor semper deos hominesque, quid sentiam; Phil VII 20. nisi ista pecunia gravissimis esset certissimisque monumentis testata, cui data esset; ep V 20, 5. — 3. ego omnes homines deosque testor factum illius in iudicium venire; Caecin 83. se voluntate Caesaris egisse ipsum meum fratrem testatus est; ep I 9, 9. — 4. hoc vos, indices, testor; Sulla 35. — IV. de quo te, te, inquam, patria testor et vos, penates patrique dei, me caedam fugisse; Sest 45.

testudo, Schildfröte, Schildkröte, Gewölbe: I. testudines et crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde discedere; nat II 129. veluti fluviatiles testudines, simul ac primum niti possunt, aquam persequuntur; nat II 124. — II. nunc hoc vel honestate testudinis vel valde boni aestivum locum obtinebit; Q fr III 1, 2. — III, 1. in fidibus testudine resonatur aut cornu; nat II 144. — 2. illum commentatum in quadam testudine cum servis literatis fuisse; Bru 87.

teter f. **taeter**.

tetrarches, Tetrarch, Fürst, Regent: I. qui regna quasi praedia tetrarchis dederunt; A II 9, 1. — II, 1. cum tetrarcharum ac regum bona spe atque avaritia devorasses; dom 60. — 2. fecerisne foedera cum regibus, cum tetrarchis; Vatin 29.

tetrarchia, Tetrarchie, Fürstentum: I. is (Caesar) cum ei (Deiotaro) Trocmorum || Trogorum, al. || tetrarchian eripuisse et adseculae suo Pergameno nescio cui dedisset; div II 79. — II. negat unquam se a te in Deiotari tetrarchia pedem discessisse; Deiot 42.

texo, weben, zusammenfügen, ansetzen: epistulas cotidianis verbis texere solemus; ep IX 21, 1. sane texebatur opus luculente; Q fr III 5, 1. quas (plagas) ipsi contra se Stoici texerunt; Ac II 147. ut in araneolis aliae quasi rete texunt; nat II 123. quamquam ea tela textur ac posteritati ostenditur; de or III 226. togam praetextam texti Oppio puto te audisse; ep II 16, 7.

textilis, gewebt, n. Gewebe: A. strato pulcherissimo textili stragulo; Tusc V 61. — B, I. nego ullam picturam neque in tabula neque in textili (fuisse), quin conquisierit; Ver IV 1. — II. color albus praecipue decorus deo est in textili; leg II 45.

textrinum, Weberei: I. quod (oppidum) isti textrinum per triennium ad muliebrem vestem conficiendam fuit; Ver IV 103. — II. ubi iste non textrinum instituerit; Ver IV 58.

theatralis, in Theater: theatrales gladiatorii-que consensus dicuntur solere plausus excitare; Sest 115.

theatrum, Theater, Schauplatz, Wirkungsfreis, die Zuschauer: I, 1. in versu theatra tota exclamant, si fuit una syllaba aut brevior aut longior; orat 173. in iis si paulum modo offensum est, theatra tota reclamant; de or III 196. — 2. forum populi Romani, quod fuisset quasi theatrum illius ingenii; Bru 6. — II, 1. quoniam eius modi theatrum totius Asiae virtutibus tuis est datum || sortitus es, al. || celebritate refertissimum, magnitudine amplissimum, iudicio eruditissimum; Q fr I 1, 42. theatrum sane bellum habuisti; A XIII 20, 2. — 2. qui (modi) totis theatri maestiam inferant; Tusc I 106. — 3. ut animo aequo e vita, cum ea non placeat, tamquam e theatro exeamus; fin I 49. — III. recordare consensum

illum theatri; Phil I 30. frequens consessus theatri movetur; Tusc I 37. — IV, 1. populi sensus maxime theatro et spectaculis perspectus est; A II 19, 3. (familiaritas) magno theatro spectata est; ep XII 29, 1. — 2. in theatro et in curia res capitales et reliquas omnes iudicabant iidem; rep III 48.

theca, Hülle, Büchse, Futteral: I. in hoc thecam nummariam † non retexeris, in aliis eris cauter; A IV 7, 2. — II. efferri sine thecis vasa; Ver IV 52.

theogonia, Ursprung der Götter: cum (Zeno) Hesiodi theogoniam [id est originem deorum] interpretatur; nat I 36.

theologus, Verfasser einer Götterlehre: I. Ioves tres numerant ii, qui theologi nominantur; nat III 53. — II. Soles ipsi quam multi a theologis proferuntur! nat III 54.

thesaurus (thensaurus), Schatz, Vorrat, Schatzkammer: 1. respondit coniector thesaurum || thes. || defossum esse sub lecto; div II 134. qui illos locos tamquam thesauros aliquos argumentorum notatos habet; part or 109. cur hic nescio qui thesaurum solus invenit? div II 134. noto: §. habeo. quo loco thesaurum obruisset; Cato 21. — 2. e quibus locis quasi thesauris argumenta depromerentur; fin IV 10. quid dicam de thesauro rerum omnium memoria? de or I 18. excudam aliquid *Ἡρακλῆιδεον*, quod lateat in thesauris tuis; A XV 27, 2. suppediabat nobis Atticus noster e thesauris suis quot et quantos viros! fin II 67.

thraecidica, Waffen eines Thrax, Gladiators: cum ornasset thraecidicis comitem et familiarem suum; Phil VII 17.

tibia, Pfeife, Flöte: I. ut epularum sollemnium fides ac tibiae Saliorumque versus indicant; de or III 197. ut, si tibiae inflatae non referant sonum, abiciendas eas sibi tibicen putet, sic . . . ; Bru 192. — II. abicio, inflo: §. I. referunt. ipsas tardiores fecerat tibiae; leg I 11. — III. et in vocis et in tibiaram nervorumque cantibus; nat II 146. ad nervorum eliciendos sonos ac tibiaram apta manus est admotione digitorum; nat II 150. — IV. cum tam bonos septenarios || octonarios || fundat ad tibiā; fin I 107. quem ad modum tibicen sine tibiis canere (non potest); de or II 338.

tibicen, Flötenbläser: I. quem ad modum tibicen sine tibiis canere (non potest); de or II 338. quare tibicen Antigenidas dixerit discipulo sane frigenti ad populum: „michi cane et Musis“; Bru 187. simul inflavit tibicen, a perito carmen agnosceit; Ac II 86. — II. qui sciret se nepotem bellum tibicinem habere; ep VII 24, 2. — III. solet Roscius dicere se, quo plus sibi aetatis accederet, eo tardiores tibicinis modos et cantus remissiores esse facturum; de or I 254. transit idem iuris consultus tibicinis Latini modo; Muren 26. — IV. quae (hostiae) ad praconem et ad tibicinem immolabantur; agr II 93. solitos esse in epulis canere convivas ad tibicinem de clarorum hominum virtutibus; Tusc I 3.

tibicina, Flötenbläserin: admonuisse tibicinam, ut spondeum caneret, Pythagoras dicitur; fr FX 3.

tibicinium, Flötenspiel: non sunt in ea (oratione) tamquam tibicini percussionum modi; orat 198. num dubitares, quin inesset in oliva tibicini quaedam scientia? nat II 22.

ignarius (tignarius) faber, Zimmermann: ego me Phidiam esse malleum quam vel optimum fabrum tignarium || tignarium ||; Bru 257. quae (centuria) fabris tignariis est data; rep II 39.

timefactus, eingeschüchtert: quamvis (sit) timefacta libertas; of II 24.

timeo, fürchten, in Furcht sein, sich fürchten: I. 1. diserepat a timendo confidere; Tusc III 14. quod mihi praecipis, ut caveam, ne timendo magis timere cogar; ep XI 21, 4. — 2. a. quae est autem

vita dies et noctes timere a suis? Phil II 116. ut cavere || confidere, providere || decet, timere non decet, sic gaudere decet, laetari non decet; Tusc IV 66. o vitam miseram maiusque malum tam diu timere, quam est illud ipsum, quod timetur! A X 14, 1. §. 1. — b. ut neque accusator timere neque reus sperare debuerit; Cluent 20. (sapientem) numquam timere, numquam dolere; Ac II 135. — II 1. nobis omnibus de vita eius || talis || viri timentibus; Sest 62. de re publica valde timeo; A VII 6, 2. §. III. alqd; Sest 1. — 2. haec quo sint eruptura, timeo; A II 20, 5. quid possem, timebam; A XII 24, 1. — 3. timuit, ne quid praeteriret; agr II 38. ne discipulum abducam, times; fin V 86. cum iam angeret et timerem, ne quid a me dedecoris esset admissum; A IX 10, 9. — 4. omnes labores te excipere video; timeo, ut sustineas; ep XIV 2, 3. — 5. quod nomen referre in tabulas timeat; Q Rose 14. — 6. quod (homines) sibi timerent; Quir 13. cum (Clisthenes) rebus timeret suis; leg II 41. — III. nec tam timendus est nunc exercitus L. Catilinae quam isti, qui . . . ; Muren 79. cum alius alium timet, et homo hominem et ordo ordinem; rep III 23. eos de se nihil timere; Sest 1. cum a me certe nihil timeret; Sest 41. si quid esset, quod a M. Bruto timendum videretur; Phil X 17. qui (homo) nihil timet nisi testem et iudicem; leg I 41. tamen, in eius modi perturbatione rerum quamquam omnia sunt metuenda, nihil magis quam perfidiam timeo; ep I 5, a, 2. §. I, 2, a. A X 14, 1. is cum suam uxorem animum et locupletem et molestam timeret; Scaur 8. iudiciumne timui? non servos, non arma, non vim? Milo 36. ab hoc viro quisquam bellum timet? Phil X 14. si timeret casum aliquem; prov 35. quis non timeat omnia providentem et cogitantem et animadvertentem deum? nat I 54. quae (diligentia) summa esset in eis, qui leges, qui magistratus, qui paupertatem, qui ignominiam, qui mortem, qui dolorem timerent; Tusc IV 41. nemo iustus esse potest, qui mortem, qui dolorem, qui exsilium, qui egestatem timet; of II 38. exercitum: §. alqm. cuius belli exitum omnes timeremus; Phil V 39. exsilium: §. dolorem. nonne timuisses, si minus vim deorum hominumque famam, at illam ipsam noctem facesque illas nuptiales? Cluent 15. hominem: §. alqm. ignominiam: §. dolorem. quod se invidiam atque offensionem timere dicebat; Cluent 69. iudicem: §. alqd; leg I 41. iudicium: §. arma. leges, magistratus, mortem: §. dolorem. qui saepe istius ducis nomen audissent, saepe timuissent; Ver V 65. noctem: §. famam. offensionem: §. invidiam. ordinem: §. alqm. paupertatem: §. dolorem. perfidiam: §. alqd; ep I 5, a, 2. servos: §. arma. testem: §. alqd; leg I 41. ut venenum timeres; Cael 33. vim: §. arma, famam. uxorem: §. animum.

timide, fürchtjam, schüchtern, behutsam: altera (pars orationis) videbatur timide et diffidenter attingere rationem veneficii criminum; Cluent 1. ipso praesente de virtute eius timidus dicerem; Caecin 77. quamquam a me timide modiceque dicitur; Sulla 80. timide fortasse signifer (signum) evelebat, quod fidenter infixerat; div II 67. ita audies, ut Romanum hominem, ut timide ingredientem ad hoc genus disputandi; fat 4.

timiditas, Furchtsamkeit, Schüchternheit, Behutsamkeit: I. in quem metus (cedit), in eundem formido, timiditas, pavor, ignavia; Tusc V 52. nec timiditatem ignaviamque vituperari suo nomine, sed illas reici, quia dolorem pariant; fin I 49. — II, 1. neque illa mea cautio et timiditas in causis propter praestantem prudentiam Crassi neglegenda est; de or II 300. reicio, vitupero: §. I. parit. — 2. quam condicionem supplicii maiores in bello timiditati militis propositam esse voluerunt; Cluent 129. — III. pudore a dicendo et timiditate ingenua quadam

refugisti; de or II 10. quid contemptius timiditate dici potest? leg I 51.

timidus, furchtſam, verzagt, ſchüchtern, beſuſſam: A. quod mihi interdum timidus in labore militari, saepe autem etiam subimpudens videbare; ep VII 17, 1. etiamsi timidi essemus, tamen omnem timorem abiceremus; ep XI 21, 4. scio, quam timida sit ambitio; Milo 42. quae timido animo, humili, demisso, fractoque fiant; of III 115. mittam timidissimas in oppidis contiones; A VII 21, 1. homo videlicet timidus vocem consulis ferre non potuit; Catil II 12. vectores adversa tempestate timidi et perterriti; nat II 89. per legatos, viros bonos, sed timidos; Phil II 95. — B. ut alia ratione anxius, alia timidus (sit) corrigendus; Tusc IV 65. si timidos atque supplices odisse solemus; Milo 92.

timor, Furcht, Befürchtung, Angst, Schrecken, Scheu, Schüchternheit: I. in quem cadit aegritudo, in eundem timor; Tusc III 14. quamquam bonum te timor faciebat; Phil II 90. quia belli magni timor impendit; ep II 11, 1. cum Atheniensium animos summus timor occupavisset; rep I 25. nonne omnis seditionis timor atque opinio ex Autronii improbitate pendebat? Sulla 66. cum subest ille timor ea (utilitate) neglecta ne dignitatem quidem posse retineri; de or II 334. credo, aut illos mortis timor terret aut hos religionis; nat I 86. — II, 1. ne audaciae quidem locum ad timorem comprimendum fuisse; dom 140. quod hominibus perturbatis inanem religionem timoremque deiecerat; rep I 24. qui primus timorem huic ordini depulit; sen 19. cum animus omnem mortis dolorisque timorem effugerit; leg I 60. timor incutitur aut ex ipsorum periculis aut ex communibus; de or II 209. rumore adventus nostri et Cassio animus accessit et Parthis timor iniectus est; A V 20, 3. (philosophia) pellit timores; Tusc II 11. sub metum subiecta sunt terror, timor, pavor, exanimatio; Tusc IV 16. regni timore sublato; Phil I 4. — 2. Ti Graccho senatus severitas dolori et timori fuit; har resp 43. — 3. qui sint a te liberati timore; Deiot 39. magno timore sum, sed bene speramus; A V 14, 2. — 4. hac (eloquendi vi) deducimus perterritos a timore; nat II 148. ea (aestas), quae sequitur, magno est in timore; ep II 10, 4. non sumus omnino sine cura venientis anni, etsi sumus sine timore; Q fr III 4, 4. quae (Catonis promulgatio) animos a minore cura ad summum timorem traduceret; ep I 5, a. 2. — III. (rem publicam) plenam timoris; agr II 8. — IV. timoris et periculi fuit illa causa communis; Sulla 9. nulla timoris significatio; of III 47. — V, 1. magnitudo periculi summo timore hominem adficit; Quinct 6. improbos exercuari poenae timore; fin II 53. ut nec tabescat molestiis nec frangatur timore; Tusc IV 37. movetur eo timore, quo nostrum unus quisque? Font 27. illi alio tum timore perterriti; Sest 40. me contremuisse timore perterritum; div I 58. — 2. multa in vestro timore sanavi; Catil IV 2. dicitur (Romulus) ab Amulio ob labefactandi regni timorem ad ad Tiberim exponi iussus esse; rep II 4. ut ne non timere quidem sine aliquo timore possimus; Milo 2.

tingo, tränken, färben, ausstatten, versehen: illam (Laeliam) patris elegantia tinctam vidimus; Bru 211. quod totum arte tinctum videtur, tametsi artem requirit; de or II 120. nihil nisi conchylio tinctum; Ver IV 59. sit (orator) mihi tinctus litteris; de or II 85. cui (Herculi) cum Deianira sanguine Centauri tinctam tunicam induisset; Tusc II 20.

tinnio, klingen lassen, zählen wollen: exspecto, ecquid, Dolabella tinniat an in meo nomine tabulas novas fecerit; A XIV 21, 4.

tiro, Refrut, Reuſing: A. fateor callidum quendam hunc nulla in re tironem ac rudem esse debere; de or I 218. cum essem tiro in eius exercitu;

Phil XII 27. tironem et conlecticio exercitu; ep VII 3, 2. quid tirones milites de vestra gravitate (sentiant); Phil XI 39. — B. quod idem legiones tironum fecerint; Phil XIV 36.

titillatio, Stißel, Reiz: I. non est voluptatum tanta quasi titillatio in senibus; Cato 47. — II. quibus (voluptatibus) quasi titillatio (Epicuri enim hoc verbum est) adhibetur sensibus; nat I 113.

titillo, Stißeln, reizen: illa (benignitas est) quasi adsentatorum multitudinis levitatem voluptate quasi titillantium; of II 63. nisi sensus quasi titillarentur voluptate; Tusc III 47.

Titius, Tanzart: Sex. Titius homo tam solutus et mollis in gestu, ut saltatio quaedam nasceretur, cui saltationi Titius nomen esset; Bru 225.

titubanter, unſicher: posuistis, atque id tamen titubanter et strictim, coniurationis hunc participem fuisse; Cael 15.

titubatio, Unſicherheit, Verlegenheit: eventus quoque videndus erit, hoc est, quid ex quaque re soleat evenire, ut metus, laetitia, titubatio, audacia; inv II 41.

titubo, ſtammeln, ſtoßen, ſchwanken, verſehen: I, 1. qui (versus) debilitatur, in quacumque est parte titubatum; de or III 192. — 2. quod mente ac lingua titubante fecisse dicatur; dom 139. — II. quod haec proprie attingunt eos ipsos, qui arguuntur, ut responsum inconstanter, ut haesitatum, ut titubatum; part or 114. sin quid forte titubatum (esset); ep XII 10, 2. qui nihil titubarunt; A II 9, 2.

titulus, Ehrenname: I. semper beatum esse sapientem. quos si titulus hic delectat insignis et pulcher, Pythagora, Socrate, Platone dignissimus...; Tusc V 30. — II. qui posset sustinere titulum consulatus; Piso 19.

tocullio, Bucherer: neque te in tocullionibus habebam; A II 1, 12.

toga, Toga, Mantel, Friedenskleid: I. quia pacis est insigne et otii toga; Piso 73. — II, 1. qui praetextam togam consequuntur; Balb 57. cui superior annus idem et virilem patris et praetextam populi iudicio togam dederit; Sest 144. Quinto togam puram Liberalibus cogitabam dare; A VI 1, 12. ego meo Ciceroni Arpini togam puram dedi; A IX 19, 1. sumpsisti virilem, quam statim muliebrem togam reddidisti; Phil II 44. sumpta virili toga; Lael 1. — 2. „cedant arma togae“; Phil II 20. — III. nec. (Q. Maximus) in armis praestantior quam in toga; Cato 11. in qua (contione) erat accusatio Pompei usque a toga pura, A VII 8, 5. — IV, 1. quos videtis velis amictos, non togis; Catil II 22. — 2. quis in funere familiari cenavit cum toga pulla? Vatin 31. esset hic clarus in toga et princeps; ep VI 6, 5.

togatus, mit der Toga beſeidet, im Friedenskleide, römischer Bürger: fem. römischer Nationaldrama: A. in quo non minorem utilitatem adferunt, qui togati rei publicae praesunt, quam qui bellum gerunt; of I 79. descendi ad forum togatus || sagatus ||, cum reliqui consulares sagati || togati || vellent descendere; fr E V 16. j. dux. togati me uno togato duce et imperatore vicistis; Catil III 23. accipietne excusationem Graeculi iudicis, modo palliati, modo togati? Phil V 14. quem voles testium sive togatum sive Siculum; Ver II 152. — B, a, I, 1. quoscumque potuerunt, togatos interemerunt; Flac 61. — 2. qui honos togato habitus ante me est nemini; Catil IV 5. nec armati exercitus terrorem opponet togatis; Sest 52. — II. moderabor ipse quasi unus e togatorum numero; de or I 111. — b. cum ageretur togata; Sest 118.

togula, kleine, hübsche Toga: I. togulae lictoribus ad portam praesto fuerunt; Piso 55. — II. Pompeius togulam illam pictam silentio tuetur suam; A I 18, 6.

tolerabilis, erträglich, leidlich: tolerabilis est sic potius dicere, ut . . . ; de or I 218. ut secum aliquid qualibet, dummodo tolerabili, condicione transigeret; Quinct 97. defensiones non contemnendae saneque tolerabiles; Bru 273. dolorem omnem esse tolerabilem; Tusc II 42. Graeci solvunt tolerabili faenore; A VI 1, 16. quodsi est, qui omnia humana tolerabilia ducat; Tusc V 17. cum boni perditu nulli, vix autem singulis aetatibus singuli tolerabiles oratores invenirentur; de or I 8. idem tolerabilis patronus; Bru 129. ut vel summa paupertas tolerabilis sit, sic . . . ; Tusc V 113. moderati senes tolerabilem senectutem agunt; Cato 7. fore aliquem tolerabilem statum civitatis; Phil XIII 2.

tolerabiliter, geduldig: quo tolerabilis feram us igniculum desiderii tui; ep XV 20, 2. si dolores eosdem tolerabilis patiuntur quam qui . . . ; fin III 42.

toleranter, geduldig: cum ipse me cogere illa ferre toleranter; ep IV 6, 2. virorum esse fortium toleranter dolorem pati; Tusc II 43.

tolerantia, Ertragung: sapientis animus tolerantia rerum humanarum saeptus vincetur? par 27.

toleratio, Ertragung: quorum (dolorum) alia toleratio est verior, qua uti vos non potestis; fin II 94.

tolero, ertragen, erdulden: I. asperum esse dolere, difficile toleratu; fin IV 52. — II. ad Hispaniense bellum tolerandum; Font 13. secundus (liber est) de tolerando dolore; div II 2. se facilius hiemem toleraturos; Catil II 23. nobis inter nos nostra sive incommoda sive vitia sive iniurias esse tolerandas; A I 17, 4. omni militari labore tolerando; of II 45. forti animo istam tolera militiam; ep VII 18, 1. sumptus et tributa civitatum ab omnibus tolerari aequaliter; Q fr I 1, 25. vitia: f. incommoda.

tollo, aufrichten, die Anker lichten, absegneln, erheben, aufnehmen, mitnehmen, aufheben, erheben, wegnehmen, beseitigen, vernichten: I. sic deportandi dies praestituta tollere cogebat ex area; prohibitio tollendi, nisi pactus esset, vim adhibebat pactioni, non voluntatem; Ver III 37. — 2. a. tibi quid tandem videtur, Hortensi? tum ille ridens: tollendum; Ac II 148. f. 1. — b. ut ex area, nisi pactus esset, arator ne tolleretur; Ver III 51. — II. ille pro mortuo sublatus perbrevis postea est mortuus; Ver V 142. mea factum est insula verecundia, ut te proficiscens non tollerem; Q fr II 8 (10), 1. Salamini nos in caelum decretis suis sustulerunt; A VI 2, 9. f. filium, sacerdotem, quod valet non solum ad augendum aliquid et tollendum altius dicendo, sed etiam ad extenuandum atque abiciendum; de or III 104. illa, quae quondam erant Himera sublata; Ver IV 73. ea tollenda (sunt) de libro; Tusc III 44. quae sunt humiliora neque se tollere a terra altius possunt; Tusc V 37. f. onus. cum, quod honestum sit, id solum bonum esse confirmatur, tollitur cura valetudinis, diligentia rei familiaris, administratio rei publicae, ordo gerendorum negotiorum, officia vitae, ipsum denique illud honestum deserendum est; fin IV 68. sublata aegritudine sublatus est metus; Tusc IV 8. ut studia cupiditatesque honorum atque ambitiones ex hominibus tollerentur; Ver II 132. sublatis amicitias; Plane 80. ut illud summum auxilium maiestatis de re publica tolleretur; Rabir 2. tollitur beneficium, tollitur gratia, quae sunt vincla concordiae; fin II 117. mora est adlata bello, non causa sublata; Phil VI 1. Erillus omnem consilii capiendi causam inventionemque officii sustulit; fin V 23. ab isto civem Romanum sublatum esse in crucem; Ver I 13. clamor a vigilibus fanique custodibus tollitur; Ver IV 94. operae Clodianae clamorem sustulerunt; Q fr II 3, 2. (Zeno) tollit

omnino usitatas perceptasque cognitiones deorum; nat I 36. si magistratus, senatum, publicum ex illa urbe consilium sustulissent; agr II 88. ut publicum consilium funditus tolleretur; Sest 42. sublata controversia est; de or III 143. cupiditates: f. ambitiones. curam: f. administrationem. Epicurus re tollit, oratione relinquit deos; nat I 123. dictaturam funditus ex re publica sustulit; Phil I 3. singulis diebus sublatis; A IV 17, 4. fidem de foro, dignitatem de re publica sustulit; agr I 23. diligentiam: f. administrationem. divinatio perspicue tollitur, deos esse retinendum est; div II 41. ex hoc primum error tollendus est; fin III 22. ut exercitum religio tollat, te auctorem senatus retineat; ep I 1, 3. cuius (causae) festinationem mihi tollis, quoniam de aestate polliceris vel potius recipis; A XIII 1, 2. fidem: f. dignitatem. in curam cum Phaëthontem filium (Sol) sustulit; nat III 76. Dicaearchus Peripateticus cetera divinationis genera sustulit, somniorum et furoris reliquit; div I 5. potes genus hoc totum orationis tollere; ep III 8, 5. gratiam: f. beneficium. navem ad eum applicarunt, hominem ad se sustulerunt; inv II 153. hunc hominem de medio tolli posse; Sex Rosc 20. non dubitavit illud insigne penatum hospitaliumque deorum ex hospitali mensa tollere; Ver IV 48. inventionem: f. causam. quaestionem, magistratus, morem maiorum, leges, iudices, reum, poenam esse sublata; Vatin 34. ut censoria notio et gravissimum iudicium sanctissimi magistratus de re publica tolleretur; Sest 55. ut omne nostrum ius, potestas libertasque tollatur; agr II 29. sublata Mysiae latrocinia; Q fr I 1, 25. non vides veteres leges novis legibus esse sublatas? de or I 247. f. indices. qui ex Fadia sustulerit liberos; Phil XIII 23. libertatem: f. ius. tolle hanc opinionem, luctum sustuleris; Tusc I 30. magistratus: f. consilium, iudices. quodam modo etiam paupertatis malum tollitur; Tusc IV 59. sustulimus manus et ego et Balbus; ep VII 5, 2. tantum librariorum menda tolluntur; A XIII 23, 2. metum: f. aegritudinem. ut signa antiquissima, monumenta P. Africani, ex oppido Thermitanorum tollerentur; Ver II 85. morem: f. indices. prima potione mulierem sustulit; Cluent 40. mihi videntur, qui utilitatum causa fingunt amicitias, amabilissimum nodum amicitiae tollere; Lael 51. da negotium Pharnaci, ut id nomen ex omnibus libris tollatur; A XIII 44, 3. notionem: f. iudicium. litterulae nostrae tui desiderio oblanguerunt, hac tamen epistula oculos paulum sustulerunt; ep XVI 10, 2. officia, ordinem: f. administrationem. quid oneris in praesentia tollant; Ver III 1. opinionem: f. luctum. poenam: f. iudices. potestatem: f. ius. quaestionem: f. iudices. non modo regno, sed etiam regni timore sublato; Phil I 4. Cassius frumentariam rem aspernabatur; eam Servilia sublaturam ex senatus consulto se esse dicebat; A XV 12, 1. reum: f. iudices. L. Pisonem sanctissimum Dianae sacellum sustulisse; har resp 32. invidiosa lege C. Galbam sacerdotem Gracchani iudices sustulerunt; Bru 128. qui saxa iaceret, quae de terra ipsi tollerent; Caecin 60. senatum: f. consilium. signa: f. monumenta. simulacrum Mercurii pulcherrime factum sustulisti? Ver IV 84. studia: f. ambitiones. veneni iam suspicio superiore quaestione sublata est; Cluent 184. viginti et septem tabulas ex eadem aede sustulit; Ver IV 123. timorem: f. regnum. sublatis in Sicilia tyrannis; Bru 46. si sublata sit venditio bonorum; Sex Rosc 110. ea (verba) nos cum iacientia sustulimus e medio; de or III 177. quae nisi sunt, sublata virtus est; Tusc V 52. non continuo vita beata tollitur; fin IV 30. multi etiam naturae vitium meditatione atque exercitatione sustulerunt; div II 96. qui urbem pulcherrimam Corinthum sustulit; Ver I 55.

tondeo, scherere: ne tonsori collum committeret, tondere filias suas (Dionysius) docuit. ita sordido ancillarique artificio regiae virgines ut tonstriculae tondebant barbam et capillum patris; Tusc V 58. cum illa saltatrice tonsa; Piso 18.

tonitruum, Donner: I. cum (anhelitus terrae) se in nubem induerint, tum et fulgures et tonitrua existere; div II 44. — II. quod (homines) tonitrua iactusque fulminum extimuisent; div II 42. — III. em causam, cur lex tam egregia inter fulmina et tonitrua ferretur; Phil V 15.

tono, donnern: I. si fulserit, si tonuerit; div II 149. — II. qui (Pericles) si tenui genere uteretur, numquam ab Aristophane poeta fulgere, tonare dictus esset; orat 29. Iove tonante cum populo agi non esse fas quis ignorat? Phil V 7.

tonsor, Barbier: f. **tondeo**.

tonsorius, des Barbiers: qui (Dionysius) cultros metuens tonsorios candente carbone sibi adurebat capillum; of II 25.

tonstricula, Schererin: f. **tondeo**.

topiaria, Kunstgärtnerci: ut illi palliati topiariam facere videantur et hederam vendere; Q fr III 1, 5.

topiarius, Kunstgärtner: topiarium laudavi; Q fr III 1, 5.

Topica, Sammlung von Gemeinplätzen: I. institui Topica Aristotelea conscribere; ep VII 19, 1. incidisti in Aristotelis Topica quaedam, quae sunt ab illo pluribus libris explicata; Top 1. 2. incido in: f. 1. explicio.

toreuma, getriebenes Kunstwerk: I. toreuma nullum, maximi calices; Piso 67. — II. habere eum perbona toreumata; Ver IV 38.

tormentum, Folterbank, Folter, Marter, Wurfmaschine: I. cum iam tortor atque essent tormenta ipsa defessa; Cluent 177. ut balistae lapidum et reliqua tormenta telorum eo graviore emissiones habent, quo sunt contenta et adducta vehementius, sic . . .; Tusc II 57. — II. adduco, contendo: f. I habent. illa tormenta gubernat dolor, moderatur natura cuiusque cum animi, tum corporis, regit quaesitor, flectit libido, corrumpit spes, infirmat metus; Sulla 78. hostis taeterrimus omnibus bonis cruces ac tormenta minitatur; Phil XIII 21. flecto, al.: f. corrumpo. — III. nulla vis tormentorum acerrimorum praetermittitur; Cluent 177. — IV, 1. tormentis omnibus vehementissime quaeritur; Cluent 176. — 2. quod dolorem fugientes multi in tormentis ementiti persaepe sint; part or 50. propter tam varia et tam multa tormenta fortunae; Tusc V 1.

termina, Leibschmerz: I. tanti aderant vesicae et terminum morbi, ut . . .; fin II 96. — II. in terminibus et in stranguria sua; Tusc II 45.

terminosus, an Ruhr leidend: dicimus gravedinosos quosdam, quosdam terminosos, non quia iam sint, sed quia saepe; Tusc IV 27.

torno, runden, drehen: »ut nemo tam tornare cate contortos possiet orbis«; fr H IV, a, 550. eam (sphaeram) a Thalete Milesio primum esse tornatam; rep I 22.

torpedo, Bitterrochen: atramenti effusione sepie, torpore torpedines (se tutantur); nat II 127.

torpeo, starr, regungslos sein: deum sic feriatum volumus cessatione torpere, ut . . .? nat I 102.

torpor, Betäubung: f. **torpedo**.

torqueo, drehen, wenden, schleudern, foltern, quälen, beunruhigen: I. sin forte longinquitate producti (dolores) vehementius tamen torquent; Tusc V 117. cum futuri atque impendentis (doloris) torquet timor; fin II 95. — II. equidem dies noctesque torqueor; A VII 9, 4. omnia torquenda sunt ad commodum suae causae; inv I 30. quae omnia uterque torquere ad suae causae commodum debet;

inv II 46. ut cervices oculosque pariter cum modorum flexionibus torqueant; || torquent? || leg II 39. apud quos (Athenienses, Rhodios) etiam liberi civesque torquentur; part or 118. a quo (auctore orator) cum amentatas hastas acceperit, ipse eas oratoris lacertis viribusque torquebit; de or I 242. verbi controversia iam diu torquet Graeculos homines contentiois cupidiores quam veritatis; de or I 47. liberos: f. cives. versare suam naturam atque huc et illuc torquere; Cael 13. oculos: f. cervices. est oratio mollis et tenera et ita flexibilis, ut sequatur, quocumque torqueas; orat 52. quae (terra) cum circum axem se summa celeritate convertat et torqueat; Ac II 123. — III. ubi est illa pax, de qua Balbus scripserat torqueri se? A IX 14, 2.

torquis, Halsfette: I. torquem detraxit hosti; fin I 35. se ex eius (Galli) spoliis sibi et torquem et cognomen induit; fin II 73. — II. Q. Rubrium phaleris et torque donasti; Ver III 185.

torrens, Überschwemmung: cum fertur quasi torrens oratio; fin II 3.

torreo, bürren, fengen, braten: medium illum et maximum (cingulum) solis ardore torrerit; rep VI 21. si (sapiens) in Phalaridis tauro inclusus succensis ignibus torreatur; Piso 42.

torridus, mager, dürr: quem hominem »vegrandi macie torridum« Romae contemptum videbamus; agr II 93.

tortor, Folterknecht: I. cum iam tortor atque essent tormenta ipsa defessa; Cluent 177. — II. cum constantia, gravitas, fortitudo, sapientia reliquaque virtutes rapiantur ad tortorem; Tusc V 13.

tortuosus, gewunden, verworren: nec in Torquati sermone quicquam implicatum aut tortuosum fuit; fin III 3. est (alvus) multiplex et tortuosa; nat II 136. neque fidum potest esse multiplex ingenium et tortuosum; Lael 65. aduncam et tortuosam venire serrulam; Cluent 180.

tortus, Windung: »vidimus immani specie torque draconem terribilem«; div II 63.

torus, Wulst, Schleiße, Muskel: I. »o terga, o lacertorum tori!« Tusc II 22. — II. is addit aliquos ut in corona toros; orat 21.

torvus, wild: »has inter (stellas) torvus Draco serpit«; nat II 106.

tosillae, Speicheldrüsen: is (stomachus) utraque ex parte tosillas attingens; nat II 135.

tot, so viele: I. quocum per tot annos tot proeliis tot imperatores bella gesserunt; Muren 34. consulatum meum tot, tantis, tam ornatis iudiciis, testimoniis, auctoritatibus comprobatum; dom 76. omnibus comitiis tot civitatum unam in domum revocatis; Ver II 133. ut rem tantam, tot controversiis implicatam, possem cognoscere; Quinct 3. sustinero Epicureos, tot meos familiares, tam bonos, tam inter se amantes viros; Ac II 115. tot homines in Asia nocentes, tot in Africa, tot in Hispania. Gallia, Sardinia, tot in ipsa Sicilia fuerunt; Ver II 158. imperatores: f. anni. ad horum omnium iudicia tot atque tanta domesticum iudicium accessit; Piso 97. f. auctoritates. cur (Pythagoras) tantas regiones barbarorum pedibus obiit, tot maria transmisit? fin V 87. proelia: f. anni. cum a tot rerum tanta varietate divellerer; dom 97. has tot sententias ut omittamus; Ac II 130. in quo (loco) tot locis sessiones disputationum memoriam commovent; de or II 20. testimonia: f. auctoritates. ut tot viros primarios velim, qui Syracusis fuerint, esse mendacio meo conscios; Ver IV 124. — II, 1. qui tot annos, quot habet, designatus consul fuerit; A IV 8, a, 2. quot homines, tot causae; de or II 140. qui ab dis immortalibus tot et tantas res tacitus auderet optare, quot et quantas di immortales ad Cn. Pompeium detulerunt; imp Pomp 48. quot homines, tot sen-

tentiae; fin I 15. — 2. »huic (praetori) potestate pari, quotcumque senatus creverit populusve inserit, tot sunt«; leg III 8. — 3. animi et aurium causa tot homines habet, ut cotidiano cantu tota vicinitas personet; Sex Rosc 134. tot rationes (Plato) attulit, ut velle ceteris, sibi certe persuasisse videatur; Tusc I 49.

totidem, eben so viele: I. dierum quinque scholas, ut Graeci appellant, in totidem libros contuli; Tusc I 8. istum ego locum totidem verbis a Dicaearcho transtuli; A VI 2, 3. — II. quot orationum genera esse diximus, totidem oratorum reperiuntur; orat 53. ut, quot iugera sint sata, totidem medimna decumae debeantur; Ver III 112. id declarat totidem, quot dixit, ut aiunt, scripta verbis oratio; Bru 328.

totiens, so oft, eben so oft: I. tot praetores in Sicilia fuerunt, totiens apud maiores nostros Siculi senatum adierunt, totiens hac memoria; Ver II 146. interim velim mihi ignoscas, quod ad te scribo tam multa totiens; A VII 12, 3. — II, 1. ante condemnentur ii, quorum causas receperimus, quam totiens, quotiens praescribitur, Paeanem aut Nomionem citarimus; de or I 251. cum, quotiens quisque est convictus, totiens renovetur memoria; Sulla 83. — 2. quotienscumque Panhormum veneris, totiens [ad] te senatum Panhormitanum adisse supplicem; Ver V 21. quotienscumque sententiam dixit, totiens iudicavit; dom 69.

totus, ganz, völlig: A. qui se totos in salutem rei publicae contulerunt; Phil XII 7. totum me patefecit; ep VI 10, 1. ut totum te susciperet ac tueretur; ep XVI 12, 6. Octavius mihi totus deditus; A XIV 11, 2. totum se a te abalienavit Dolabella; A XIV 18, 1. ubi plus mali quam boni reperio, id totum abiudico atque eicio; de or II 102. illud totum habuit et disciplina; Bru 268. tres totius accusationis partes fuisse; Muren 11. huic discendi delectationi toto se animo dedissent? Tusc V 115. totum illum annum querelas senatus pertulerunt; Quir 11. quae (rhetorum artes) sunt totae forenses atque populares; fin III 4. multos ab isto deos tota Asia Graeciaque violatos; Ver IV 71. huius totius belli in unius viri vita positum esse discrimen; Phil XIV 3. quod is (sol) diem efficeret toto caelo luce diffusa; nat II 95. toto Capitolio tabulae figebantur; Phil II 92. quid tandem in causis existimandum est, quibus totis moderatur oratio? orat 51. quod tota in hac causa difficillimum est; Tusc I 78. tota civitas confecta senio est; Milo 20. fuerit toto in consulatu sine provincia; prov 37. tactus toto corpore aequabiliter fusus est; nat II 141. totam hanc deliberationem evolvis accuratius; A IX 10, 7. audite consulem totos dies atque noctes de re publica cogitantem! Muren 78. totam Hortensiorum domum devinctam consuetudine cum teneret; Arch 6. vides unius iniustitia concidisse genus illud totum rei publicae; rep I 64. Graecia: §. Asia. deduxisti totum hominem in duo genera solum causarum; de or II 71. ut populo Romano totique Italiae suppeditare possent; Ver V 99. dilectum haberi (oportere) in urbe et in Italia praeter Galliam tota; Phil V 31. cum dilectus haberi tota Italia iussisti; Phil VII 13. hic totus locus disputationis pertinet ad commune ius; Balb 30. ut tota mente atque artibus omnibus contremescam || contremiscam ||; de or I 121. leve est totum hoc risum movere; de or II 218. cui aeternitas omnis totiusque mundi nota sit magnitudo; Tusc IV 37. quae (natura) tota perturbatur; fin V 47. nox illa tota in exinanienda nave consumitur; Ver V 64. cuius (Helices) clarissimas stellas totis noctibus cernimus; nat II 105. §. dies. omnem totius operis designationem || design. || atque apparatus (requiro); nat I 20. qui (Lacedaemonii) soli toto

orbe terrarum unis moribus vivunt; Flac 63. annus, ubi sol suum totum confecit et peragravit orbem; Tim 32. si non ipse amicus per se amatur toto pectore, ut dicitur; leg I 49. de Scapulanis hortis toto pectore cogitemus; A XIII 12, 4. quem in provincia tota Verres audacia sui simillimum iudicavit; Ver III 22. unus venditor tota in provincia per triennium frumenti omnis fuisti; Piso 86. de quo haec tota quaestio est; Ac II 83. nihil fallacius ratione tota comitiorum; Muren 36. totius huiusce rei quae sit vis; Flac 9. qui hanc rem publicam Capuam totam || t. C. || transferre vellent; agr II 89. vestigium statuarum istius in tota Sicilia nullum esset relictum; Ver II 160. arant tota Sicilia fere Centuripini; Ver III 108. ut tota tempora diurna in iis (devorsoriis) possim consumere; A XI 5, 2. sapientem omne caelum totamque cum universo mari terram mente complexum; fin II 112. qui (modi) totis theatris maestitiam inferant; Tusc I 106. si totum evertunt tribunatum tuum; dom 41. (rationem) totius perfectione vitae locupletatam; fin II 38. fama tota urbe percrebruit; Ver IV 94. vim in tota urbe versari; Planc 71. — B, I. totum in eo est, ut tibi imperes; Tusc II 53. — II. unam principio partem (deus) detraxit ex toto; Tim 22.

trabalis, für einen Waffnen: ut hoc beneficium trabali clavo figeret; Ver V 53.

tractabilis, fühlbar, nachgiebig: corporeum et aspectabile itemque tractabile omne necesse est esse, quod natum est; Tim 13. nihil est eo (filio) tractabilius; A X 11, 3. quae (virtus) est cum multis in rebus, tum in amicitia tenera atque tractabilis; Lael 48.

tractatio, Bearbeitung, Behandlung, Gebrauch: I. tractatio varia esse debet; de or II 177. orationis est ad venustatem ipsa tractatio; de or III 206. ipsa mihi tractatio litterarum salutaris fuit; Bru 15. est in utroque et materia et tractatio: materia in verbis, tractatio in conlocatione verborum; orat 201. — II, 1. nec ab haruspiciis accipiunt earum (fidium, tibiaram) tractationem, sed a musicis; div II 9. orator tractationem orationis sibi adsumet; de or I 54. — 2. quae observata sunt in usu ac tractatione dicendi; de or I 109. qui in armorum tractatione versantur; de or III 200. — III. est haec distinctio in verbis; altera natura, tractatione altera; part or 17.

tractatus, Behandlung, Beschäftigung: qui ipsarum artium tractatu delectati nihil in vita sunt aliud acturi; de or III 86.

tracto, betasten, berühren, behandeln, sich beschäftigen, untersuchen, lenken, verwalten, darfstellen, spielen, benehmen: I. faciamus tractando usitatus hoc verbum; Ac I 27. — II. qui (Pomptinus) a te tractatus est praestanti ac singulari fide; ep III 10, 3. quo in munere ita se tractavit, ut . . .; ep XIII 12, 1. velim quam honorificentissime et quam liberalissime C. Flavium tractes; ep XIII 31, 1. me (Hortensius) sceleratissime insidiosissimeque tractavit; Q fr I 3, 8. pro ratione pecuniae liberalius est Brutus tractatus quam Pompeius; A VI 3, 5. eum (Ciceronem) non modo liberaliter a nobis, sed etiam ornate cumulateque tractari; A XV 15, 4. quo modo (quidque defensorem tractare oporteat; inv II 44. quae a dialecticis aut a physicis tractantur; div II 11. huius eloquentiae est tractare animos; orat 97. non aliter tractari putant oportere argumentationem; inv I 60. nec auditor omnis eodem aut verborum genere tractandus est aut sententiarum; orat 71. qui meam bibliothecam multorum nummorum tractavit; ep XIII 77, 3. neque se ante causas amicorum tractare atque agere coepisse, quam ius civile didicisset; de or I 170. civitates tractatae quem ad modum sunt? Ver III 66. conventa: §. res. tracta definitiones fortitudinis;

Tusc IV 53. num geometriam Euclide aut Archimede, num musicam Damone aut Aristoxeno, num ipsas litteras Aristophane aut Callimacho tractante tam discrepta fuisse, ut . . . ? de or III 132. quis gubernacula rei publicae tractare in maximo cursu posse arbitraretur hominem vino confectum? Sest 20. te illam (historiam) tractante; leg I 5. controversum ius nosse et tractare videare; Muren 28. litteras: f. geometriam. habeat omnes philosophiae notas ac tractatos locos; orat 118. si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem; par 38. musicam: f. geometriam. pacta: f. res. qui in iis (partibus) cognoscendis atque tractandis studium suum omne posuerunt; de or I 59. pecuniam publicam tu tractabas; div Caec 32. in eius modi persona, quae propter otium ac studium minime in iudiciis periculisque tractata est; Arch 3. quae (res) non excogitantur ab oratore, sed in re positae ratione tractantur, ut tabulae, testimonia, pacta, conventa; de or II 116. cuius arbitrio siccae nunc omnes atque omnia venena tractantur; har resp 34. quem ad modum socii populi Romani a magistratibus nostris tractantur; Ver III 122. tabulas, testimonia: f. res. venena: f. sicas.

tractus, Zug, Ausdehnung, Sage, Landstrich, Gegend: I, 1. tractus ille celeberrimus, Venafranus, Allifanus, se huius honore ornari arbitrabatur; Planc 22. — 2. quae dubitatio [quanta haesitatio] tractusque verborum! de or II 202. — II. cuius (urbis) is est tractus ductusque muri definitus arduis montibus; rep II 11. orno: f. I, 1. — III. Coelius neque verborum conlocatione et tractu orationis leni et aequabili perpolvit illud opus; de or II 54.

traditio, Übergabe: 1. faciem pupillo traditionem esse; Ver I 132. — 2. abalienatio est eius rei, quae mancipi est, aut traditio alteri nexu || nexu || aut in iure cessio; Top 28.

trado, überliefern, übergeben, preisgeben, hingeben, widmen, mitteilen, berichten, vortragen, lehren: I, 1. patrimonium spe bene tradendi relinquimus; nat III 76. — 2. a. qui (Habonius) non putaret sibi expedire ita accipere, ne eodem modo tradendum esset; Ver I 134. — b. ita nobis maiores nostros tradidisse; nat III 9. — II, 1. eodem modo de utraque re traditum nobis est; Caecin 96. f. III. alqd. — 2. quae dicam, trade memoriae; rep VI 10. — 3. prudentissima civitas Atheniensium fuisse traditur; Sex Rose 70. — 4. ut Isocratem dixisse traditum est, alteri se calcaria adhibere, alteri frenos; Bru 204. — III. totum ei (Philoni) me tradidi; Bru 306. sic ei (Caesari) te commendavi et tradidi, ut gravissime diligentissimeque potui; ep VII 17, 2. quae de officiis tradita ab illis (philosophis) et praecepta sunt; of I 4. pollicenti cuidam se artem ei memoriae traditurum; Ac II 114. ut facile bellum reliquis traderet; of II 40. non modo illam hereditatem, sed bona patria fortunasque tradidit; Ver II 59. huius audaciae fidelissimos socios optimosque cives scitote traditos; Ver III 24. quod ab iis (parentibus) nobis vita, patrimonium, libertas, civitas tradita est; sen 2. consuetudinem a maioribus traditam commutare ausus est; Ver III 15. quae (ars) primo progressu festive tradit elementa loquendi et ambignorum intelligentiam concludendique rationem; Ac II 92. fortunas, hereditatem: f. bona. ut homines ingeniosissimi, quasi ex aliqua turbida tempestate in portum, sic ex seditiosa ac tumultuosa vita se in studium aliquod traderent quietum; inv I 4. totum hominem tibi ita trado, „de manu“, ut aiunt, „in manum“ tuam istam; ep VII 5, 3. hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit; Q fr I 2, 14. imperium navium legato populi Romani ademisti, Syracusano tradidisti; Ver V 137. intelligentiam: f. elementa. qui (Mercurius) dicitur

Aegyptiis leges et litteras tradidisse; nat III 56. libertatem: f. civitatem. litteras: f. leges. nunc certos confirmandi et reprehendi in singula causarum genera locos tradendos arbitramur; inv II 11. a te confirmatum (nomen) posteris etiam suis tradituros se esse; Deiot 41. quibus non scientia esset tradenda, sed exigui temporis aut falsa aut certe obscura opinio; de or I 92. pueris illud et mulieribus oppidum scitote esse traditum; Cluent 195. (populus) omnem suam de nobis potestatem tradidit vobis; Flac 4. patrimonium: f. civitatem. qui dicendi praecepta traderent; de or I 84. Philo instituit alio tempore rhetorum praecepta tradere, alio philosophorum; Tusc II 9. cum iam manum ad tradendam pyxidem porrexisset; Cluent 63. traditur ab Epicuro ratio neglegendi doloris; fin II 93. f. elementa. quae (res) quasi in arte traduntur; de or I 99. scientiam: f. opinionem. socios: f. cives. mecum, ut tibi illa (Topica) traderem, egisti; Top 2. putabam virtutem hominibus, si modo tradi ratione possit, instituendo et persuadendo, non minis et vi ac metu tradi; de or I 247. cum Alcibiades Socrati supplex esset, ut sibi virtutem traderet; Tusc III 77. vitam: f. civitatem. — IV, 1. tradamus nos ei (philosophiae) curandos; Tusc III 13. quae bona utenda ac possidenda tradiderat; Ver II 46. cui res publica traditur sustinenda; Muren 3. — 2. quaesivit, quis aedem Castoris sartam tectam deberet tradere; Ver I 131. qui senatum tribuno furenti constrictum traderent; dom 113. — 3. sollicitam mihi civitatem tradidistis; agr I 23. rem publicam incolumem magistratibus deinceps traditam; Quir 17. — 4. optima hereditas a patribus traditur liberis gloria virtutis rerumque gestarum; of I 121. senatum servire populo, cui populus ipse moderandi et regendi sui potestatem quasi quasdam habenas tradidisset; de or I 226. — 5. Ajax, quo animo traditur; of I 113. — 6. cuius illi salutem pro pignore tradiderunt; prov 2.

traduco, hinüberführen, vorbeiführen, hingeführen, verfehen, zubringen, übertragen: Antonius a minutis angustisque concertationibus ad omnem vim varietatemque vos disserendi traducendos putavit; de or III 121. ut eos, qui audient, ad maiorem admirationem possit traducere; orat 192. alqd: f. vitam. o adolescentiam traductam eleganter! Planc 31. qui iudicum animos a severitate paulisper ad hilaritatem risumque traduceret; Bru 322. ut mihi viderer animum hominis ab omni alia cogitatione ad tuam dignitatem tuendam traducere; ep I 2, 3. ut paulo ante caecos ad aurium traducebamus voluptatem, sic licet surdos ad oculorum; Tusc V 117. iussit equum traducere; Cluent 134. sic hominem traducere ad optimates paro; A XIV 21, 4. si consuetudo ac licentia imperium nostrum ad vim a iure traduxerit; rep III 41. ut summa abstinentia munus hoc extraordinarium traducamus; A V 9, 1. haec quaestio a propriis personis et temporibus ad universi generis orationem traducta appellatur *θεός*; orat 46. quodsi haec studia traducta erunt ad nostros; Tusc II 6. surdos: f. caecos. qua ratione nobis traducendum sit hoc tempus; ep IV 6, 3. fluvius Eurotas ita magnus factus est, ut ea traduci victimae nullo modo possent; inv II 96. si volumus hoc, quod datum est vitae, tranquille placideque traducere; Tusc III 25.

traductio, Verfehung, Metonymie, Fortdauer: I. est quasi rudentis explicatio sic traductio temporis; div I 127. ne illa quidem traductio atque immutatio in verbo quandam fabricationem habet; de or III 167. — II. cum intentus est arcus in universam rem publicam traductione ad plebem furibundi hominis; Sest 15.

traductor, Verfeher, Überführer: ut sciat hic noster Hierosolymarius traductor ad plebem, quam

bonam meis putissimis orationibus gratiam rettulerit; A II 9, 1.

trafero ῥ. **transfero**.

tragice, tragödienartig: hanc mortem rhetorice et tragice ornare potuerunt; Bru 43. eandem argutias in tragoediis satis ille (C. Titius) quidem acute, sed parum tragice transtulit; Bru 167.

tragicus, im Trauerspiel, tragisch, Tragiker: A. sed haec tragica atque divina; de or II 227. accedit || accedet || actio non tragica nec scaenae, sed . . . ; orat 86. Aristodemum, tragicum actorem; rep IV 13. grandis et, ut ita dicam, tragicus orator; Bru 203. poematis tragici, comici, epici suum cuiusque (genus) est; opt gen 1. ut tragici poetæ confugitis ad deum; nat I 53. — B. dari mihi iubeas indicem tragicorum; fr F V 48.

tragoedia, Trauerspiel, erhabene, hochtrabende Rede, Pathos, Lärm: I. 1. quattuor tragoedias sedecim diebus absolvisse cum scribas; Q fr III 6, 7. si tragoedias agamus in nugis; de or II 205. eiusdem Appiae nomen quantas tragoedias excitat! Milo 18. tragoedias loqui videor et fabulas; div I 68. — 2. neque vero istis tragoediis tuis, quibus uti philosophi maxime solent, Crasse, perturbor, quod ita dixisti . . . ; de or I 219. — II. hisce eum (Galbam) tragoediis liberatum ferebat; de or I 228. perturbari: ῥ. I, 2.

tragoedus, tragischer Schauspieler: I. me auctore nemo dicendi studiosus Graecorum more [et] tragoedorum voci serviet, qui et annos complures sedentes declamitant et cotidie, ante quam pronuntient, vocem cubantes sensim excitant eandemque, cum egerunt, sedentes ab acutissimo sono usque ad gravissimum sonum recipiunt et quasi quodam modo conligunt; de or I 251. et comoedum in tragoediis et tragoedum in comoediis admodum placere vidimus; orat 109. — II. mos: ῥ. I. in oratore vox tragoedorum, gestus paene summorum actorum est requirendus; de or I 128.

traho, ziehen, abziehen, hinziehen, an sich ziehen, hinreißen, schleppen, ableiten, annehmen, part. stehend: I. idcirco traheram, ut quam diutissime integrum esset; A XVI 2, 4. — II. trahimur omnes studio laudis; Arch 26. non Hectora traxisti, sed corpus, quod fuerat Hectoris; Tusc I 105. stellae refundunt eadem et rursum trahunt indidem; nat II 118. ῥ. salem. ex puteis iugibus aquam calidam trahi; nat II 25. si trahitur bellum; A X 8, 2. maximam copiam principiorum ex iis locis trahemus, qui . . . ; de or II 324. corpus: ῥ. alqm. a qua (praestantia) omne honestum decorumque trahitur; of I 107. genus orationis fsum atque tractum et cum lenitate quadam aequabiliter profluens; de or II 64. honestum: ῥ. decorum. etsi nemini concedo, qui maiorem ex pernicie et peste rei publicae molestiam traxerit; ep IV 3, 1. (nervi) a corde tracti et profecti; nat II 139. legio Martia, quae mihi videtur divinitus ab eo deo traxisse nomen; Phil IV 5. ita traxit ordo aetatum orationem, ut . . . ; Bru 232. interponuntur contiones et hortationes, sed in his tracta quaedam et fluens expetitur, non haec contorta et acris oratio; orat 66. volo huic summo omnem, quae ad dicendum trahi possit, loquendi rationem esse notam; orat 114. nullum vacuum tractum esse remum; Ver V 135. aliquid salis a mima uxore trahere potuisti; Phil II 20. scio ab isto initio tractum esse sermonem; Bru 21. stirpes e terra sucum trahunt; nat II 120. ex victu multae trahuntur suspiciones; inv II 29.

traicio, übersetzen, versetzen, hinüberwerfen, durchsteden, übertragen: I. quacum (pecunia) traicerat; Flac 91. — II. ex illius invidia deonerat aliquid et in te traicere; div Caec 46. quae (terra) traiecto axi sustinetur; Tim 37. si Hannibal murum

iaculo traiecisset; fin IV 22. ne verba traiciamus aperte; orat 229.

traiectio, Überfahrt, Übergang, Versetzung, Übertreibung, Hyperbel, Sternschnuppe: I. augendi minuendive causa veritatis supralatio || superl. || atque traiectio; de or III 203. praemunitio etiam est ad id, quod adgrediare, et traiectio in alium; de or III 204. — II. 1. cautior certe est mansio, honestior existimatur traiectio; A VIII 15, 2. Assyrii traiectiones motusque stellarum observaverunt; div I 2. — 2. hic utitur ea traiectione verborum; orat 230.

tral — ῥ. **transl** —

trames, Seitweg, Fußpfad: 1. egressus est non viis, sed tramitibus paludatus; Phil XIII 19. — 2. num idem in Appennini tramitibus facere potero? Phil XII 26.

tram — ῥ. **transm** —

tranato, hinüberschwimmen: num tuum nomen illum Gangem tranatare (potuit)? rep VI 22.

trano, durchbringen: quod (genus igneum) tranat omnia; nat II 25. »cernes Aram, exiguo superum quae lumina tempore tranat«; fr H IV, a, 429.

tranquille, ruhig still: qui nihil potest tranquille, nihil leniter dicere; orat 99. quod videat multos moderate et tranquille tulisse; Tusc III 60. ex Idibus Maiis in Ciliciam, ut ibi Iunius consumatur, velim tranquille a Parthis; A V 21, 9.

tranquillitas, Ruhe, Stille, Bindstille, Frieden: I. ut tranquillitas animi et securitas adsit, quae adfert cum constantiam, tum etiam dignitatem; of I 69. futuram summam tranquillitatem pacis atque otii; agr I 24. me mirificae tranquillitates adhuc tenuerunt atque maiori impedimento fuerunt quam custodiae; A X 18, 1. — II. 1. omnem tranquillitatem et quietem senectutis acceptam refert elementariae tuae; Deiot 38. nos longis navibus tranquillitates aucupaturi eramus; A VI 8, 4. ut maris tranquillitas intellegitur nulla aura fluctus commovente; Tusc V 16. in (parte) participe rationis ponunt tranquillitatem, id est placidam quietamque constantiam; Tusc IV 10. refero: ῥ. accipio. — 2. quae (sapientia) omnes monstret vias, quae ad quietem et tranquillitatem ferant; fin I 46. — III. qui locus quietis et tranquillitatis plenissimus fore videbatur; de or I 2. — IV. lex Aelia et Fufia eversa est, propugnacula murique tranquillitatis atque otii; Piso 9. — V. si (sapiens) proficiscatur probo navigio, hac tranquillitate; Ac II 100.

tranquillo, beruhigen: ut aut perturbentur animi aut tranquilluntur; Top 98.

tranquillus, ruhig, still, friedlich: A. (Isocrates) est, ut in transferendis faciendisque verbis tranquillior, sic in ipsis numeris sedatior; orat 176. cetera videntur esse tranquilla; tranquillissimus autem animus meus; A VII 7, 4. in pacatis tranquillisque civitatibus; de or I 30. pax est tranquilla libertas; Phil II 113. tranquillae tuae litterae; A XIV 3, 1. qui tranquillo mari gubernare se negent posse; rep I 11. semper mens erit tranquilla sapientis; Tusc IV 8. tempus hoc tranquillum atque pacatum; Cluent 94. in viam placatae, tranquillae, quietae vitae; fin I 71. — B. I. (animus) nihil quieti videre, nihil tranquilli potest; fin I 58. — II. in tranquillo tempestatem adversam optare dementis est; of I 83.

trans, über, jenseits: I. ego eo ipso tempore trans mare fui; inv I 45. ut, qui trans flumen essent, (hostias) videre possent; inv II 97. Naevius trans Alpes transfertur; Quinct 12. administri et satellites Sex. Naevii Roma trans Alpes in Sebagnos biduo veniunt; Quinct 80. — II. ut trans montem Taurum etiam de Matrinio sit auditum; ep II 15, 5. cogito interdum trans Tiberim hortos aliquos parare; A VII 19, 1.

transactor, Vermittler: Timarchides, qui est rerum huiusce modi omnium transactor et administer; Ver II 69.

Transalpinus, jenseit's der Alpen: Gallia Transalpina praesidiis confirmata; imp Pomp 35.

transcendo, übersteigen: num tuum nomen Caucasum transcendere potuit? rep VI 22.

transcurro, durchziehen: qui (Cyrus et Alexander) suum cursum transcurrerant; Bru 282.

transenna, Netz, Gitter: quam (copiam ornamentorum) constructam uno in loco quasi per transennam praetereuntes strictim aspeximus; de or I 162.

transseo, hinübergehen, vorübergehen, übergehen, überdrehen, durchziehen: I, 1. alio transire (oportet); de or II 177. ut transiri alio possit; leg III 26. — 2. deinceps ad partitionem transeamus; inv I 30. ne transire in Siciliam fugitivorum copiae possent; Ver V 5. hunc nimbum cito transisse laetor; A XV 9, 2. cum duae partes transierunt || transierint || ratiocinationis, tertia in parte aiunt. . .; inv I 59. — II. equidem malueram, quod erat susceptum ab illis, silentio transiri; A II 19, 3. nec amnes transeunt auspicato; div II 77. ii (appetitus) sine dubio finem et modum transeunt; of I 102. Domitii filius transiit Formias; A IX 3, 1. ut eura locum transire nequeamus; ep II 21, 4. quod mare non transierim; A VIII 12, 3. modum: j. finem. cum idem pomerium transiret; nat II 11.

transfero (trafero), tragen, hinübertragen, versetzen, übertragen, übersetzen, wenden, anwenden: a regendis civitatibus totos se ad cognitionem rerum transtulerunt; de or III 56. Naevius trans Alpes usque transfertur; Quinct 12. in hos || eos || deos ex hominum genere in caelum translatos non re, sed opinione esse dicunt; nat III 53. ut te ad se traferret || transf. ||; ep XVI 4, 2. translatum est, quod aliud conficit, quam causae genus postulat; inv I 26. ea traferri oportet, quae clariorem faciunt rem; de or III 157. haec, quae aut immutata esse dixi aut aliter intellegenda ac dicerentur, sunt tralata quodam modo; de or III 169. quae modo de scripto sententiaque praecepimus, eadem huc omnia transferemus; part or 138. quod publicani me rogarunt ut de tuo edicto totidem verbis transferrem in meum; ep III 8, 4. me ab omnibus molestiis abducam transferamque animum ad ea, quibus. . .; ep V 13, 5. in fundum non instrumentum aut ornamenta villae, sed etiam arbores transferebantur; dom 62. hunc (ἀρχέτυπον) tu tralatum in macrocollum lege arcano convivis tuis; A XVI 3, 1. qui a te causam regiam alio traferrebat; ep I 4, 1. a cuius (aquilae) altari- bus saepe istam impiam dexteram ad necem civium transtulisti; Catil I 24. Homerus humana ad deos transferebat; divina mallem ad nos; Tusc I 65. si hoc exemplum ex re militari ad animadversionem censoriam transferendum est; Cluent 129. humana: j. divina. instrumentum: j. arbores. posteaquam iudicia ad senatum translata sunt; Ver pr 37. istum ego locum totidem verbis a Dicaearcho transtuli; A VI 2, 3. ad Volusium traferri nomen a Valerio non potuisse; ep V 20, 3. ornamenta: j. arbores. te possessiones hereditatum a liberis ad alienos transtulisse; Ver III 16. earum rerum omnium potestatem ad decemviros esse translata; agr II 54. ubi res ad praetorem libidinem translata est; Ver III 220. quam similitudinem natura ratioque ab oculis ad animum transferens; of I 14. quae (studia) sero admodum expetita in hanc civitatem e Graecia transtulerunt; Tusc IV 1. modus transferendi verbi late patet, de or III 155. indidem verbum unum, quod similitudinem continet, tralatum lumen adferet orationi; de or III 161. quoniam haec vel summa laus est in verbis traferendis, ut sensum feriat id, quod tralatum sit; de or III 163. nolo esse verbum

angustius id, quod tralatum sit, quam fuisset illud proprium ac suum; de or III 164. sumpta re simili verba illius rei propria deinceps in rem aliam traferuntur; de or III 167. in transferendis (verbis erit) verecundus; orat 81. tralata (verba) dico, quae per similitudinem ab alia re aut suavitatis aut inopiae causa traferuntur; orat 92. alio transferenda mea tota vita est; sen 22.

transfigo, durchbohren: (Epaminondas) evelli iussit eam, qua erat transfixus, hastam; fin II 97.

transfuga, Überläufer: non omnia illum transfugam ausum esse senatui dicere; div I 100.

transfugio, übergehen: non ab adfecta amicitia transfugere atque ad florentem aliam devolare; Quinct 93.

transfundo, übertragen, ausbreiten: omnem se amorem abiecisse illum atque in hanc transfudisse; Phil II 77. libentius omnes meas (laudes) ad te transfuderim; ep IX 14, 4. sunt alia (studia) liberiora et transfusa || fusa || latius; rep I 30.

transfusio, Vermischung: quam valde eam (gentem putamus) tot transfusionibus coacuisse? Scaur 43.

transgredior, überdrehen: quod (Ti. Gracchus) inauspicato pomerium transgressus esset; div I 33. nisi forte postea coeperunt legare, quam ego Taurum transgressus sum; ep III 8, 5.

transgressio, Übergang, Verjagung: I. est etiam verborum concinna transgressio; de or III 207. — II. non Alpium vallum contra ascensum transgressionemque Gallorum oppono; Piso 81.

transigo, durchführen, beendigen, vermitteln, sich vergleichen, abmachen: I, 1. sin, ut ego metuo, transactum est; ep XIV 4, 3. cum privatis non poterat transigi minore pecunia; A IV 17, 7 (16, 14). — 2. bene fecit A. Silius, qui transegerit; A XII 24, 1. — II. nos hic incredibili ac singulari populi voluntate de C. Macro transeginus; A I 4, 2. — III. nos quod dicamus, facile et commode transigi posse; inv II 118. ut, cum transegerit iam aliquid, definiat; orat 137. Acutilianam controversiam transegeris; A I 4, 1. privato illo iudicio transacto; Ver II 75. potueritne aut magnitudo negotii aut multitudo rerum in eo transigi tempore; inv I 39. ut negotium transigas; ep XIII 14, 2. ut prima quaeque pars, ut exposita est in partitione, sic ordine transigatur; inv I 33. transactis iam meis partibus; de or II 15. res multis querelis de re publica interponendis nulla transacta est; Q fr II 3, 1. res interea fortasse transacta est; A XII 2, 2.

transilio, überspringen: transilire ante pedes posita; de or III 160. ne rem unam pulcherrimam transiliat oratio; Phil II 84.

transitio, Übergang, Durchgang: I. fluentium frequenter transitio fit visionum, ut e multis una videatur; nat I 109. ex quo transitiones perviae „iani“ nominantur; nat II 67. (scriptae sunt) ad plebem transitiones; Bru 62. — II. imaginibus similitudine et transitione perceptis; nat I 49.

transitus, Übergang, Vorübergehen: cum (Dionysius) eius fossae transitum ponticulo ligneo coniunxisset; Tusc V 59. si homines transitum tempestatis expectare potuissent; A II 21, 2.

translaticius (tral.), gewöhnlich, hergebracht: hoc tralaticium est; ep III 8, 4. alterum caput est tralaticium de impunitate, SI QUID CONTRA ALIAS LEGES EIUS LEGIS ERGO FACTUM SIT; A III 23, 2. cum ego in edicto translaticio centesimas me observatum haberem; A V 21, 11.

translatio (tral.), Übertragung, Verjagung, Ablehnung, Metapher, Metapher: I. hae tralationes quasi mutationes sunt, cum, quod non habeas, aliunde sumas; illae paulo audaciores, quae non inopiam vindicant || indicant ||, sed orationi splendoris aliquid arcessunt; de or III 156. verecunda de-

bet esse tralatio, ut deducta esse in alienum locum, non inrupisse atque ut precario, non vi venisse videatur; de or III 165. L. Sullae, C. Caesaris pecuniarum translatio a iustis dominis ad alienos non debet liberalis videri; of I 43. si vereare, ne paulo durior tralatio esse videatur, mollienda est praeposito saepe verbo; de or III 165. ex omni genere frequentissimae tralationes erunt, quod eae propter similitudinem transferunt animos et referunt ac movent huc et illuc; orat 134. *f. arcessunt, debet. iam cum fluxerunt || confluerunt || continuo plures tralationes, alia plane fit oratio; orat 94. fit, ut rarius incilant translationes; inv II 57. (translati-ones) in iure plerumque versantur. in ipsis autem iudiciis rarius incidunt; inv II 58. inrumpit: *f. debet. movent, referunt, transferunt: f. est. versantur: f. incidunt, venit: f. debet. videtur: f. debet, est. vindicant: f. arcessunt. — II, 1. quod omnis tralatio, quae quidem sumpta ratione est, ad sensus ipsos ad- movetur, maxime oculorum; de or III 160. ceteris quoque criminibus defendendis coniecturali con- stitutione translationem confirmabit; inv II 59. deduco: *f. I. debet. verbi tralatio instituta est inopiae causa, frequentata delectationis; de or III 155. mollio: f. I est. sumo: f. admoveo. — 2. translativa dicitur constitutio, quia || quod || actio translationis et commutationis indigere videtur; inv I 10. — 3. utatur tralationibus quam mollissimis; orat 85. translatione utens discedebat a verbis propriis rerum ac suis; Top 32. — 4. adolescentem nomen suum isti ad translationem criminis commodaturum; Ver IV 91. illa videtisne esse non verbi, sed orati- onis, quae ex pluribus tralationibus conexas sunt? de or III 169. — III. si singula translationum genera quaeramus; inv II 57. — IV. non numquam etiam bre- vitas tralatione conficitur, ut illud „si telum manu fugit“; de or III 158.***

translativus, übertragend, abnehmend: cum causa ex eo pendet, quia non aut is agere videtur, quem oportet, aut [non] cum eo, quicum oportet, aut . . . translativa dicitur constitutio, quia || quod || actio translationis et commutationis indigere videtur; inv I 10. in quarta constitutione, quam translative nominamus, eius constitutionis est contro- versia, cum aut quem aut quicum aut quo modo aut apud quos aut quo iure aut quo tempore agere oporteat, quaeritur; inv I 16. cum actio translati- onis aut commutationis indigere videtur, constitutio translative appellatur; inv II 57. hic defensor poenae commutationem ex translativo genere inducendo totam infirmabit accusationem; inv II 59.

translator, übertrager: Verres, ille vetus proditor consulis, translator quaesturae, tantum sibi auctoritatis suscepit, ut . . . Ver V 152.

transmarinus (tram.), jenjēits deš Meerēs, überseeijch: non esse nos transmarinis nec importatis artibus eruditos, sed genuinis domesticisque vir- tutibus; rep II 29. quid M. Catoni praeter hanc politissimam doctrinam tramarinam atque adventi- ciam defuit? de or III 135. privatam rem trans- marinam obire; imp Pomp 53. quid omnia trans- marina vectigalia iuvabunt? agr II 80.

transmissio, überfahr: I. quod ab ea urbe transmissio in Graeciam laudabatur; Phil I 7. — II. quam (navigationem) ego valde timebam re- cordans superioris tuae transmissionis δέρεσις; A IV 19 (17), 1.

transmitto (tram.), überjegen, darüber hin- jehen, anvertrauen, widmen: I, 1. nunc nihil pot- est nisi supero (mari) tramitti; A IX 3, 1. — 2. ne (Caesar) in Africam ante brumam transmitteret; div II 52. eosdem aiebant nuntiare te prima navigatione transmissurum; Q fr II 4, 7. (Lentulum) ante puto tramissurum, quam potuerit conveniri; A VIII 11,

5. inde tramittebam; A XVI 7, 1. — II. quin huic hoc tantum bellum transmittendum sit; imp. Pomp 42. grues cum loca calidiora petentes maria trans- mittant; nat II 125. duo sinus fuerunt, quos tra- mittere oporteret, Paestanus' et Viconensis. utrumque pedibus aequis tramisimus; A XVI 6, 1. omne meum tempus amicorum temporibus transmittendum putavi; imp Pomp 1.

transporto, hiniüberführen: exercitus in Graeciam transportari; A IX 18, 1. de pueris in Graeciam transportandis tum cogitabam, cum . . . ; A VII 17, 1.

transscribo, abjchreiben: qui transcripserit tabulas publicas; nat III 74. testamentum in alias tabulas transcriptum signis adulterinis obsignavit; Cluent 41.

transvectio, (trav.), überfahr: num te tra- vectio Acherontis (terret)? Tusc I 10.

transvehor, hiniüberfahren: »nemo haec un- quam est transvectus caerulea cursu, quin astiterit«; fin V 49.

transverbero, durchbohren: »qua miser soller- tia transverberatus castrum hoc Furiarum incolo«; Tusc II 23. cum praelara bestia venabulo trans- verberatur; ep VII 1, 3.

transversus (trav.), quer, jdräg, seitwärts, verfehrt: A. ab hac (regula) mihi non licet trans- versum, ut aiunt, digitum discedere; Ac II 58. cuius in adolescentiam traversa incurrit misera fortuna rei publicae; Bru 331. M. Manilius nos etiam vidimus transversum ambulanti foro; de or III 133. venio ad transversum illum extremae epi- stulae tuae versiculum; A V 1, 3. (urbis partes) multis transversis (viis) divisae; Ver IV 119. nec „transversum unguem“, quod aiunt, a stilo; ep VII 25, 2. „quemque a recta conscientia transversum un- guem non oportet discedere“; A XIII 20, 4. — B. ecce autem de traverso L. Caesar ut veniam ad se rogat in Nemus; A XV 4, a (5). ecce tibi e traverso Lampsacenus Strato; Ac II 121.

trapezophorum, Trepjhalter: quod tibi des- tinaras trapezophorum, si te delectat, habebis; ep VII 23, 3.

trav — *f. transv* —

treceni, je dreihundert: singulis censoribus denarii treceni || treceni || ad statuam praetoris im- perati sunt; Ver II 137.

trecentesimus, dreihundertjete: anno trecen- tesimo quinquagesimo || quinq. ccc. al. || fere post Romam conditam; rep I 25.

trecenti, dreihundert: Leonidas trecenos eos, quos eduxerat Sparta, opposuit hostibus; fin II 97. qui (Demosthenes) abhinc annos prope trecenos fuit; div II 118. cives: *f. viros. Q. Apronium ccc milia mod. tritici lucri nomine sustulisse? Ver III 107. porticum trecenum pedum concupierat; dom 116. ad trecenos fortissimos viros civesque optimos truci- davit; Phil III 10.*

tremebundus (tremib.), zitternd: si postem tremibunda manu tetigit; dom 134. »Aquila igni- ferum mulcens tremebundis aethera pinnis«; fr H IV, a, 329.

tremefacio, erzittern machen: »cum se gra- vido tremefecit corpore tellus«; div I 18.

tremo, zittern: locus est familiaris; „sapiens si algebis, tremes“; de or II 285. Hectorem toto pectore trementem; Tusc IV 49. quodsi tibi pro- rogatum imperium viderem, tremere animo, quod. . . ; Q fr I 1, 4. cum a me trementibus omnino labris requirebas . . . ; Piso 82. me trementi voce exsulem appellavit; Q fr III 2, 2.

tremor, Zittern: ex quo fit, ut tremorem pallor consequatur; Tusc IV 19. nihil ut esset, qui distingueretur tremor ille et pallor; Ac II 48.

tremulus, zitternd, Zittern verursachend: »vidisti claro tremulos ardore cometas«; div I 18. »tremulo quatietur frigore corpus«; fr H IV a, 302.

trepidatio, Unruhe: num quae trepidatio, num qui tumultus? Deiot 20.

tres, drei: A. principio Ioves tres numerant ii, qui theologi nominantur; nat III 53. sic quattuor perturbaciones sunt, tres constantiae; Tusc IV 14. aestimavit denariis III; Ver III 214. interitus exercituum, ut proxime trium, saepe multorum; of III 20. si id in adoptione satis est trium esse horarum; dom 41. Crassus tres legatos decernit; ep I 1, 3. tres libri perfecti sunt de natura deorum; div II 3. cum venissent decumae medimnum III; Ver III 90. coacti sunt dare HS III milia; Ver III 100. duo milia nummum aut summum tria dedisset; Ver III 201. eorum trium (orbium deus) fecit pares celeritates, sed quattuor dissimiles trium reliquorum; Tim 25. de tribus proavis (jam diximus); Bru 212. ut illa prudentia in earum trium rerum aliqua veretur; fin V 18. duobus spatiis tribusve factis; de or I 28. accusabat ille quidem Scamandrum verbis tribus; Cluent 50. — B. I. cum (Chrysippus) gradatim interrogetur verbi causa, tria pauca sint anne multa; Ac II 93. — II. summa gloria constat ex tribus his; of II 31. — III. quam (proportionem comparationemque) habent ducenta quinquaginta sex cum ducentis quadraginta tribus; Tim 24.

triangulum, triangulum, Dreieck: I. basis trianguli, quem efficiunt grues, ea tamquam a puppi ventis adinatur; nat II 125. ea triangula illi et quadrata nominant; div II 89. — II. basis: f. I.

tribunarius, die Tribus betreffend: in hoc sodaliticorum tribuario crimine; Planc 47. in hac tribuaria (re); Planc 36.

tribulis, Mitglied derselben Tribus, Zunftgenosse: I. Herennium quendam, tribulem tuum, agere coepisse. . .; A I 19, 5. — II, 1. Philotimo tribulibus commendatis; Q fr III 1, 1. Plancium tribules decuriavisse; Planc 47. — 2. sin (nummos) dederit, ut, quoad vivat, singulis tribulibus || tribubus || HS CIO CIO CIO debeat; A I 16, 13. — 3. locus daretur amicis et tribulibus; Muren 73. — 3. auster me ad tribules tuos Regium rettulit; ep XII 25, 3. — III. qui apud tribules suos gratiosi esse vellent; Planc 44. — IV. te Paelignorum, tribulum tuorum, iudicio notatum; Vatin 36.

tribunal, Erhöhung, Tribüne, Gerichtsstätte: I. quem aequae ipsa tribunalia desideraverunt? Sest 128. — II, 1. ut compleatur tribunal; Bru 290. fecerisne ante rostra pontem continuatis tribunibus? Vatin 21. — 2. iudices quaestionum de proximis tribunibus esse depulsos; Vatin 34. nobis in tribunali Q. Pompei, praetoris urbani, sedentibus; de or I 168. — III. cum homines in tribunali Aurelio palam conscribi vidissem; Quir 13. pro tribunali cum aliquid ageretur; ep III 8, 2.

tribunatus, Tribunenamt, Tribunat: I. tuo praecipitante iam et debilitato tribunatu; dom 40. quid iuris bonis viris Ti. Gracchi tribunatus reliquit? leg III 20. — II, 1. cum Drusi tribunatus pro senatus auctoritate susceptus infringi iam debilitarique videretur; de or I 24. f. I. praecipitat, qui tuo arbitrio tribunatum gereret; Milo 33. infringo: f. debilito. C. Cotta, qui [tuo] tribunatum plebis petebat; de or I 25. huic ego neque tribunatum neque praefecturam peto; ep VII 5, 3. tribunatum plebei dicis te mea causa petisse; ep VII 27, 1. qui Romae tribunatum pl. peteret; A II 1, 5. suscipio: f. debilito. — 2. Cotta depulsus per invidiam tribunatu; de or III 11. — 3. propter turbulentissimum tribunatum, ad quem ex invidia foederis Numantini bonis iratus accesserat; Bru 103. possum multa dicere de tribunatu militari; Sest 7. — III, 1. cur tribunatus commoda, dempto prae-

sertim labore militiae, contempseris; ep VII 8, 1. L. Bestia bonis initiis orsus tribunatus tristes exitus habuit consulatus; Bru 128. ut iura tribunatus defenderet; Sest 95. fretus sanctitate tribunatus; Sest 79. — 2. bellum nescio quod habet susceptum consulatus cum tribunatu; agr II 14. — IV. vexarat in tribunatu senatum; Milo 87. propter: f. II, 3. accedo ad.

tribunicus, des, der Tribunen, gewesener Tribun: A. noratis animos eius ac spiritus tribunicios; Cluent 109. nos initium prensandi facere cogitaramus in campo comitiis tribunicis a. d. XVI Kalend. Sextiles; A I 1, 1. fuit conlegium tribunicium; Sest 113. quae leges saepe numero tribunicios furores debilitarunt; Vatin 18. qui tribunicium nomen horrebant; agr II 68. cum tribunicia potestas (esset) constituta; de or II 124. quod per tribunum plebis tribunicia potestas minuitur; agr II 30. spiritus: f. animi. cur ego te velim incidere in terrores tribunicios; ep II 18, 3. si tribunicia vis in me populum incitasset; leg III 26. — B, 1. sequuntur alii tribunicii; Phil XIII 27. — 2. qui aedilicii, qui tribunicii, qui quaestorii! Phil XIII 30.

tribunus, Tribun: I, 1. tot tribuni aerarii quid roboris attulerunt? Planc 21. quam rem tribunus plebis in contione egit; Ver I 122. ineunt magistratum tribuni pl.; qui omnes se de me promulgaturos confirmant; Sest 72. legem agrariam tribunos plebis designatos conscribere; agr II 11. iubet tribunum plebis, qui eam legem tulerit, creare decemviros per tribus septemdecim; agr II 16. hoc adventu P. Sestii tribunorum pl. novorum, qui res eas, quas gesseram, vexare cupiebant, impetus et conatus sunt retardati; Sest 11. cum tribunus militaris depugnavi apud Thermopylas; Cato 32. cum tribuni pl. edixissent, senatus adesset a. d. XIII K. Ian.; ep XI 6, 2. num quem ex omnibus tribunis pl., quicumque seditiosi fuerunt, tam audacem audieris fuisse; Vatin 18. praeclare facitis, tribuni pl., qui de praesidio consulum senatusque referatis; Phil III 25. ut anno proximo P. Scaevola tribunus plebis ferret ad plebem, vellentne. . .; fin II 54. f. creat. si forte tribunus pl. senatum impediens aut populum incitans notatus aut senatus consulto circumscriptus aut sublatus aut expulsus sit; A VII 9, 2. ineunt: f. confirmant, an quia tribunus pl. sinistrum fulmen nuntiabat? Phil II 99. levissimus tribunus pl. Fufius in contionem producit Pompeium; A I 14, 1. ut ipse ille annus octo tribunos haberet, qui et promulgarent de salute mea et ad vos saepe numero referrent; sen 4. f. confirmant, etiam in contione tribunum plebis de causa Sthenii, M. Palicanum, esse questum; Ver II 100. referunt: f. promulgant. x tribunos plebis hoc statuisset; Ver II 100. statuerunt etiam tribuni militares, qui in exercitu Caesaris bis fuerunt; Phil VI 14. qui et miles et tribunus et legatus et consul versatus sum in vario genere bellorum; Cato 18. vexant: f. cupiunt. tribuni non tam aerati quam, ut appellantur, aerarii; A I 16, 3. — 2. si patricius tribunus pl. fuerit, contra leges sacras, si plebeius, contra auspicia fuisse; prov 46. cum (P. Decius) esset tribunus militum; div I 51. — 3. Vocativ: f. I. faciunt. — II, 1. declarant huius ambusti tribuni pl. illae intermortuae contiones; Milo 12. appellarisne tribunos pl., ne causam diceres? Vatin 33. circumseribo: f. I, 1. impedit. »tribunis, quos sibi plebes creavit || rogavit ||, ius esto cum patribus agendi«; leg III 10. maiestatem minnisti, quod tribunum plebis de templo deduxisti; inv II 52. tres hi homines veteres tribuni militares sunt designati; Ver pr 30. f. I, 1. conscribunt. expello: f. I, 1. impedit. cum tribunus pl. primus inter homines nobilissimos factus esset; Sest 6. M. Drusus C. F., qui in tribunatu C. Gracchum conlegam iterum

tribunum fregit; Bru 109. habeo: j. I, 1. promulgant. noto: j. I, 1. impedit. quod se tribunum militum, quod quaestorem, quod legatum dignum suis maioribus praestitit; Flac 101. num quem tribunum pl. servi M. Tullii pulsaverunt? Tul 48. quo die populo Romano tribuni plebi restituti sunt; Ver V 175. tollo: j. I, 1. impedit. — 2. qui (Sulla) tribunis plebis sua lege iniuriae faciendae potestatem ademerit, auxilii ferendi reliquerit; leg III 22. ut maior facultas tribunis plebis detur; Muren 83. relinquo: j. adimo. potentissimo et nobilissimo tribuno pl., M. Druso, aperte equites Romani restiterunt; Rab Post 16. sum: j. I, 1. creo. — 3. quid de tribunis aeriariis (dicemus)? Rabir 27. cum auxilium a tribunis petas; Quinet 63. — III, 1. conatus: j. I, 1. cupiunt. me ipsum apud hoc conlegium tribunorum plebis, cum eorum omnium edicto non liceret Romae quemquam esse, qui rei capitalis condemnatus esset, egisse causam Sthenii; Ver II 100. contiones: j. II, 1. amburo. edictum: j. conlegium. impetus: j. I, 1. cupiunt. — 2. alqs ex: j. I, 1. est. foedus fecerunt cum tribuno pl. palam; Sest 24. — IV. cum a tribuno pl. vetaretur, ne quis ad vos referret; sen 8. ego cum dicere a tribuno pl. prohiberer; Piso 6. quod per tribunum plebis tribunicia potestas minuitur; agr II 30.

tribuo, teilen, einteilen, zuteilen, zubeifjen, vertheilen, gewähren, erweisen, einräumen, willfahren, berücksichtigen, Gewicht legen, zuschreiben, anrechnen: I. ut pro dignitate cuique tribuatur; of I 42. si voluit accusare, pietati tribuo, si iussus est, necessitati, si speravit aliquid, pueritiae; Cael 2. — II, 1. si atomis, ut gravitate ferantur, tributum est necessitate naturae; fat 48. — 2. hoc nostra laus erit inlustrior, quod illi (Hortensio) tribuebatur ignaviae, de nobis id existimari posse non arbitror; ep II 16, 3. — III. huic ipsi multa tribuat et concedat necesse est; de or I 48. te nobis in eo genere tribuisse tantum; de or II 227. cui mehercules hic multum tribuit; ep VI 5, 3. gratissimum mihi feceris, si huic commendationi meae tantum tribueris, quantum cui tribuisti plurimum; ep XIII 22, 2. cui (Deiotaro) non sine causa plurimum semper et meo et tuo et senatus iudicio tributum est; ep XV 4, 5. cui (patri) semper uni plurimum tribui; A X 1, 1. j. operam, tempora. ut nec testimonio fidem tribui conveniret nec defensionem auctoritatem; Sulla 10. legem populum Romanum iussisse de civitate tribuenda; Balb 38. facti controversia in omnia tempora potest tribui || distribui ||; inv I 11. (Cleantes) divinitatem omnem tribuit astris; nat I 37. fidem: j. auctoritatem. qui (honus) a senatu tribui rebus bellicis solet; ep XV 4, 13. iis eam (humanitatem) potissimum tribuere debemus, a quibus accepimus; Q fr I 1, 27. quae mihi ipsi tribuenda laus esset; Milo 82. qui (locus) in tempora tribuitur; inv I 107. eadem sunt membra in utriusque disputatione, sed paulo secus a me atque ab illo partita ac tributa; de or III 119. qui (imperiti) non membra solum hominis deo tribuant, sed usum etiam membrorum; nat I 101. (Zeno) rebus inaninis per quandam significationem haec docet tributa nomina; nat I 36. quoniam officia non eadem disparibus aetatibus tribuuntur; of I 122. plus operae foro tribuebat, amicis, rei familiari; de or III 86. ut in eius modi re tribus nobis paulum operae; A XV 18, 2. quoniam philosophia in tres partes est tributa; de or I 68. quae praemia militibus promissimus nos tributuros; Phil XIV 35. quam (rationem) vos divino beneficio homini solum tributam dicitis; nat III 66. quae (ars) doceret rem universam tribuere in partes; Bru 152. nec sine philosophorum disciplina eam (rem) tribuere in partes possumus; orat 16. hanc (sapientiam) sibi ipsum detrahare, eis tribuere inluentem, qui

eam sibi adrogant; Bru 292. quantum (temporum) alii tribuunt tempestivis conviviis; Arch 13. veniam aliquam dolori meo tribueretis; prov 1. ego tantam vim non tribuo sapientiae contra dolorem; Tusc II 18. **tribus**, Stamm, Bezirk, Tribus: I. illum quinque et triginta tribus patronum adoptarunt; Phil VI 12. quos novem tribus decemvros fecerint ab eodem Rullo eductae; agr II 21. — II, 1. dubitatis, quin eas tribus, in quibus magnas necessitudines habet Plancius, cum ille non ediderit, iudicari officiis ab hoc observatas, non largitione corruptas? Planc 39. ut huic et suam et ab hoc observatas tribus ederes; Planc 42. j. corrumpto. educo: j. I. faciunt. tribum suam non tulit; Sest 114. basilicam habeo, non villam, frequentia Formianorum atque ambulatricem basilicae tribum Aemiliam; A II 14, 2. tribus habet Pomptinam, Velinam, Maeciam; A IV 15, 9. observo: j. corrumpto. edo. si vocatae tribus essent; dom 58. — 2. hi aliquid se novem tribuum notis hominibus debere confitebantur, reliquis vero sex et xx nihil erit quod non putent posse suo iure se denegare; agr II 21. — 3. cum Africanus censor tribu movebat eum centurionem; de or II 272. — 4. ex singulis tribubus singulos cooptavit augures; rep II 16. — III. cuius tu tribus venditorem et corruptorem et sequestrem Plancium fuisse clamitas; Planc 38. divisores omnium tribuum ad istum vocatos; Ver pr 22. homines: j. II, 2. est patronus quinque et triginta tribuum, quarum suffragium sustulit; Phil VII 16. sequester, venditor: j. corruptor. suffragium: j. patronus. — IV. ut, qui nummos in tribu pronuntiarit, si non dederit, impune sit; A I 16, 13. j. II, 1. corrumpto. iubet tribunum plebis creare decemvros per tribus septemdecim; agr II 16.

tributarius, die Abgaben betreffend: multum tabellas non commendaticias, sed tributarias valuisse; Ver IV 148.

tributum, nach den Tribus, tribusweise: appellavi populum tributum; Planc 24. tributum discriptis ordinibus; Flac 15. spectacula sunt tributum data; Muren 72. Scaurus populo tributum domi suae satis fecerat; A IV 17, 4 (16, 7).

tributio, Verteilung: hanc *κοινωνίαν* appellat Epicurus, id est aequabilem tributionem; nat I 50. natura partes habet duas, tributionem || tutionem || sui cuique et ulciscendi ius; Top 90.

tributum, Abgabe, Steuer: I. qui dicerent a se intolerabilia tributa exigi; ep III 7, 3. sumptus et tributa civitatum ab omnibus tolerari aequaliter; Q fr I 1, 25. — 2. multas civitates acerbissimis tributis et gravissimis usuris liberavi; ep XV 4, 2. — 3. mensa (publica numeravit) aut ex vectigali aut ex tributo; Flac 44. — II. ut unius imperatoris praeda finem attulerit tributorum; of II 76. ne in venditionem tributorum inducerentur sumptus minime necessarii; ep III 8, 5. — III. duae rationes conficiendae pecuniae, aut versura aut tributo; Flac 20.

tributus, nach Tribus eingerichtet: prima illa comitia tenetis, centuriata et tributa; agr II 27. neque tributa capitis comitia rata esse posse neque ulla privilegii; leg III 45.

tricae, Stübenwärtigkeiten, Ränfe: quo modo illa (Tullia) fert publicam cladem, quo modo domesticae tricae! A X 8, 9.

triceps, dreiföpfig: quam scite „tricipitem“, non „tricapitem“! orat 159. num te illa terrent, triceps apud inferos Cerberus, Coccyti fremitus? Fusc I 10.

tricesimus, (tricens.), dreißigste: sexto tricentesimo anno post; of II 29. qui idem tricentesimo || trices. || post die feci; ep XII 2, 1. qui (militis) de legione secunda, tricesima quinta venissent; Phil V 53.

triciens, dreißigmal, drei Millionen: huic hereditas ad HS facile triciens venit; Ver II 35. testis non invenitur in ducentiens et triciens sestertio; Font 4. cur P. Crassi filia posset habere aeris milliis salva lege, mea triciens non posset? rep III 17.

triclinium, Speißejofa, Speißejimmer: I. villa ita completa a militibus est, ut vix triclinium, ubi cenaturus ipse Caesar esset, vacaret; A XIII 52, 1. — II, 1. cum in triclinio, quod in foro Aetnae straverat, recubisset; Ver III 61. — 2. de triclinio cura, ut facis; ep XVI 22, 1. recumbo in: j. 1. — III. unde quinquaginta tricliniorum lectos (habueris); Ver II 183. — IV. tribus tricliniis accepti ol nepi scton valde copiose; A XIII 52, 2.

tricolor, Schwierigkeiten machen, Ausflüchte suchen: Publilius tecum tricatus est; A XIV 19, 4. (Vettienus) tricatur ut monetalis; A XV 13, 5.

triduum, drei Tage: I. expositis tridui disputationibus; Tusc IV 7. nos in castra properabamus, quae aberant tridui || bidui ||; A V 16, 4. — II, 1. aniculae saepe inedium biduum aut triduum ferunt; Tusc II 40. ipsum (regem) triduum quadriduumve mecum habui; A VI 2, 7. — 2. cum hoc triduo vel quadriduo tristis a Mutina fama manaret; Phil XIV 15. biduo post aut non toto triduo DCC milia passuum conficiuntur; Quinct 79. — 3. haec sententia sic per triduum valuit, ut . . ; Phil VI 3.

triennium, drei Jahre: I. si iam biennium aut triennium est, cum virtuti nuntium remisisti; ep XV 16, 3. — II. ita triennium illud praeturae Siciliensis distributum habere, ut . . ; Ver pr 40. — III, 1. hoc nomen triennium amplius in adversariis iacere; Q Rose 8. — 2. quam ob rem hoc nomen triennio amplius in adversariis relinquebas? Q Rose 9. (Crassus) triennio ipse minor quam Antonius; Bru 161. triennio post mortem Oppianici de eius morte quaerabatur; Cluent 181. — 3. agros decumanos per triennium C. Verri vectigales fuisse; Ver III 103.

triens, Drittel, Drittel-Aß: I, 1. ut remissis senis et trientibus quinta prope pars vectigalium tolleretur; Sest 55. — 2. Dolabellam video Liviae testamento cum duobus coheredibus esse in triente; A VII 8, 3. cum sciemus, quantum quasi sit in trientis triente; A VII 8, 3. — II. triens: j. I, 2. — III. Caesar, opinor, ex uncia, etsi nihil adhuc; sed Lepa ex triente; A XIII 48, 1.

trierarchus, Trierenführer: cum esset trierarchus; Ver I 52.

trigeminus, dreifach: ut in singula conclavia trigeminus || tricenos, al. || lectos optime stratos quaereret; Ver IV 58.

triginta, dreißig: A. (Crassus) quattuor et triginta tum habebat annos; Bru 161. cum ipse triginta annos natus esset; Bru 229. quamquam populum in tribus tres curiasque triginta descriperat || deser. ||; rep II 14. ut dies xxxv inter binos ludos tollerentur; Ver II 130. professio est agri Leontini ad iugerum xxx; Ver III 116. Q. Minucium ad decumas agri Leontini tritici mod. non mille nec duo nec tria milia, sed ad unas unius agri decumas tritici modium triginta voluisse addere; Ver III 148. senatores ne minus xxx adessent; Ver II 161. credent omnes v et xxx tribus homini gravissimo; Ver I 14. (Theramenes) coniectus in carcerem triginta iussu tyrannorum; Tusc I 96. — B. si triginta illi Athenis leges imponere voluissent; leg I 42.

trini, je drei (vgl. terni): nulla ex trinis aestivis gratulatio; Piso 97. trinas litteras ante legeram; A IV 6, 2. Tullia mihi litteras reddidit trinas; A XI 17, 1. qui trinos ludos aedilis feceram; Muren 40. se praesentem trinum nundinum petiturum; ep XVI 12, 3. ex promulgatione trinum

nundinum || trinundinum || dies ad ferendum potestasque venisset; fr A VII 27.

tripertito, in drei Teile: cum tripertito distribuatur locus hoc; Top 53. diffidat necesse est, qui bona dividit tripertito; Tusc V 40.

tripertitus (tripart.), dreiteilig, dreifach: oratoris ars et facultas in hac materia tripertita versari existimanda est; inv I 7. qui tripertitas orbis terrarum oras atque regiones notavit; Sest 129. cuius oratio fuit tripertita; Quir 16. ita tripartita ab iis inducitur ratio bonorum; Ac I 21. regiones: j. oras. magni iudicii esse debet moderato ille huius tripertitae varietatis; orat 70.

triplex, dreifach, pl. Schreibtafel mit drei Blättern: A. Plato triplicem finxit animum; Tusc I 20. ex quo triplex ille animi fetus existet; Tusc V 68. fuit iam accepta a Platone philosophandi ratio triplex; Ac I 19. — B. paulo post triplices remiseras; A XIII 8.

tripulus, dreifach: (deus) instituit dupla et tripla intervalla explere; Tim 23. partem (deus) detrahit deinde tertiam, quae esset secundae sesquialtera, primae tripla; Tim 22.

tripudio, tanzen, frohloeden: illum tot iam in funeribus rei publicae exsultantem ac tripudiantem; Sest 88.

tripudium, Vorzeichen durch fressende Hühner (j. terripavium): I, 1. hoc coactum tripudium solistimum dicitis; div I 28. quod decretum collegii vetus habemus omnem avem tripudium facere posse; div II 73. — 2. nec ex tripudiis solistimis aut soniviis tibi auguror; ep VI 6, 7. — II. idem (C. Flaminius) cum tripudio auspicaretur; div I 77.

tripus, Dreifuß: quem (Herculem) concertavisse cum Apolline de tripode accepimus; nat III 42.

triremis, Dreiruderer, Galeere: navem cybaeam maximam, triremis instar, tibi datam esse dico; Ver V 44.

triste, müßig, hart, streng: adolescentes gravius aegrotant, tristius curantur; Cato 67. quo facilius, quibus est iratior, respondere tristius possit; ep IV 13, 5.

tristiculus, traurig: L. Paulus filiolam suam Tertiam osculans animum advertit tristiculam; div I 103.

tristificus, jähredlich: »cum saxa tristificas certant Neptuno reddere voces«; div I 13.

tristis, traurig, betrübend, finster, streng, herb: si semel tristior effectus est, hilara vita amissa est? fin V 92. quod est meum „triste consilium“? ep II 16, 2. ut tuum laetissimum diem cum tristissimo meo conferam; Piso 33. in illo tristi et acerbo luctu atque discessu; Plane 73. Rutilius in quodam tristi et severo genere dicendi versatus est; Bru 113. relinquebatur triste quoddam et miserum genus litterarum; ep IV 13, 1. quos (legatos) cum tristiores vidisset; Tusc V 91. cum dedissem ad te litteras tristes; A VII 25. luctus: j. discessus. triste est nomen ipsum carendi; Tusc I 87. aspera, tristi, horrida oratione; orat 20. quis umquam res praeter hunc tristes remisse tractavit? de or III 30. gravitatis suae liquit illum tristem et plenum dignitatis sonum; rep VI 2. tuorum tristissimo meo tempore meritorum erga me memoriam conservabo; ep IV 13, 7. cum omnia inflammatus ageret tristissimis verbis; Cael 27. quo severior est et tristior (vultus); de or II 289.

tristitia, Traurigkeit, Härte, Strenge: I, 1. hilaritatem illam, qua hanc tristitiam temporum condiebamus || condiebam ||, in perpetuum amisit; A XII 40, 3. quod (hilaritas) tristitiam ac severitatem mitigat ac relaxat; de or II 236. quibus si paruissem, tristitiam illorum temporum non subissem; A VIII 12, 5. ut tolleretur omnis illa superioris tristitia sermonis; de or I 27. — 2. tamquam machi-

natione aliqua tum ad tristitiam, tum ad laetitiam est contorquendus; de or II 72. nihil tam facile quam multitudo ab tristitia hilare dicto deducitur; de or II 340. — II. (sol) tum quasi tristitia quadam contrahit terram, tum vicissim laetificat; nat II 102. homo ipsa tristitia et severitate popularis; Bru 97.

triticum, Weizen: I. huic iste in annos singulos cum sexagena milia tritici modium imperavisset, pro tritico nummos abstulit, quanti erat in Sicilia triticum; Ver III 170. — II. ut probaret Apronius hoc triticum, quod ei dabatur; Ver III 73. — III. Midiae illi Phrygi, cum puer esset, dormienti formicae in os tritici grana congesserunt; div I 78. emit agri Liparensis decumas tritici medimnis DC; Ver III 84. fit tritici mod. XXXII cccc; Ver III 116. §. I. nunc dubitate, si potestis, utrum tantum numerum tritici Venerius apparitor istius sibi acceperit an huic exegerit; Ver III 86. quae tibi plus prodesse cognita quam tritici vilitas; of III 52. — IV. pro: §. I.

tritius, Reiben; lapidum conflictu atque tritui elici ignem videmus; nat II 25.

trivium, Scheideweg, Straße: non debes adripere maledictum ex trivio; Muren 13. ut ventum est in trivium; div I 123.

triumphalis, zum Triumph gehörig: neglectis ferculis triumphalibus; Piso 61. qua tu porta introieris, modo ne triumphali; Piso 55. quae (provincia) fuerit omnibus una maxime triumphalis; Piso 44.

triumpho, triumphieren, frohlocken: I. vidimus ex ea urbe triumphari, sine qua numquam nostri imperatores ex Transalpinis bellis triumpharunt; of II 28. — II. cum me ovantem et prope triumphantem populus Romanus in Capitolium domo tulerit; Phil XIV 12. Caesar triumphat de sententia Catonis; A VII 1, 7. ter iam homo stultus triumphavit; Piso 58. imperatores: §. I. illa mater triumphare gaudio coepit; Cluent 14. in quo exultat et triumphat oratio mea; Catil II 3.

triumphus, Siegeszug, Sieg, Triumph: I. ex quibus (Ligurum castellis) multi sunt triumphus; Bru 255. — II. 1. de triumpho tibi adsentior, quem quidem totum facile et libenter abiecero; A IX 7, 5. ages victor ex inimicorum dolore triumphum iustissimum; ep III 10, 1. cum (senatus) triumphum Africano decerneret; fin IV 22. ut repulsam tuam triumphum suum duxerint; Vatin 39. certissimum et iustissimum triumphum hoc invidiorum consilio esse tibi ereptum; ep III 10, 1. nobis senatus frequens flagitavit triumphum; ep XVI 11, 3. malim mihi L. Crassi unam pro M. Curio dictionem quam castellanos triumphos duo; Bru 256. ut nemini sit triumphus honorificentius quam mihi salus restitutioque perscripta; Piso 35. me, quicquid possem nummorum, ad apparatus sperati triumphi ad te redacturum; A VII 1, 9. M. Luculli iustissimos triumphos vidimus; Piso 44. — 2. adsentior de: §. I. abiecio. de triumpho nos moliri aliquid, extra urbem esse cum iustissima causa; A VII 1, 5. — III. ubi illa uberrima supplicationibus triumphisque provincia? Piso 97. — IV. 1. apparatus: §. II. 1. spero. ex illo fonte et seminario triumphorum cum arida folia laureae rettulisses; Piso 97. „spem triumphus?“ inquis. satis gloriose triumpharem; ep II 12, 3. et provinciam ornatam et spem non dubiam triumphus neglexi; ep XV 4, 13. — 2. si ista nobis cogitatio de triumpho iniecta non esset; A VII 3, 2. de triumpho nulla me cupiditas umquam tenuit ante Bibuli impudentissimas litteras; A VII 2, 6. — V. 1. qui (homines) triumphis ac monumentis notati sunt; Font 22. — 2. ad exemplum amissi imperii portari in triumpho Massiliam vidimus; of

II 28. his (hostium ducibus) per triumphum ductis; Ver V 77.

triumvir, Mitglied des Dreimännerkollegis: „trium virorum capitalium“ dico numquam; orat 156. — I. cum (Q. Nobilior) triumvir coloniam deduxisset; Bru 79. triumviris seditiosissimis aliquid cotidie novi molientibus; rep I 31. — II. totiens legibus agrariis curatores constituti sunt triumviri, quinqueviri, decemviri; agr II 17.

triumviratus, Amt des Triumvirn: duorum magistratum, triumviratus et quaesturae, ratio sic redditur, ut . . . ; Font 5.

trochaeus, Trochäus: I. trochaeum, qui est eodem spatio quo choreus, cordacem (Aristoteles) appellat, quia contractio et brevitatis dignitate non habeat; orat 193. par choreo, qui habet tres breves, trochaeus, sed spatio par, non syllabis; orat 217. — II. appello: §. I. est. Ephorus fugit spondeum et trochaeum; orat 191. iambum et trochaeum frequentem segregat ab oratore Aristoteles; de or III 182.

tropaeum, Siegeszeichen, Sieg, Denkmal: I. quid hunc (Epaminondam) tam claro atque exornato tropaeo carius atque antiquius habere convenit? inv I 69. (Thebani) aeneum statuerunt tropaeum; inv II 69. — II. ante Salamina ipsam Neptunus obruet quam Salaminii tropaei memoriam; Tusc I 140. — III. quae (Macedonia) erat antea munita non turribus, sed tropaeis; prov 4. Themistocles respondebat Miltiadi tropaeis se e somno suscitari; Tusc IV 44.

trucidatio, Niedermeßlung: I. nullus ei ludus videtur esse incundior quam ante oculos trucidatio civium; Phil IV 11. — II. is cum graviter de Clodianis incendiis, trucidationibus, lapidationibus questus esset; Q fr II 1, 2.

trucido, niedermeßeln, abjchladten: ad trecentos fortissimos viros civesque optimos trucidavit; Phil III 10. corporibus civium trucidatis; Quir 14. qui nos, qui coniuges, qui liberos nostros trucidare voluerunt; Catil IV 12. qui senatum trucidare voluissent; ep V 2, 8. viros: §. cives.

truculenter, wild: quod truculentius se gerebat quam ceteri; agr II 13.

truculentus, grimmig, wild: alter (consul) quam taeter incedebat, quam truculentus, quam terribilis aspectu! Sest 19. „truculenti corpora Tauri“; fr H IV, a, 344.

trudo, stoßen: ut (Socrates) non ad mortem trudi, verum in caelum videretur escendere; Tusc I 71. ille omnium vocibus cum se non ad iudicium, sed ad supplicium praesens trudi videret; A IV 3, 3. in quorum (pecorum) societatem et hominem et sapientem trudere nefas esse; Ac fr 20 (3, 19).

trulla, Schöpfelle: erat etiam vas vinarium, ex una gemma pergrandi trulla excavata manubrio aureo; Ver IV 62.

truncus, Rumpf, Stamm, Stog: I. in quibus (arboribus) non truncus, non rami, non folia sunt denique nisi ad suam conservandam naturam; de or III 179. obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigoribus et caloribus tutiores; nat II 120. — II. 1. obduco: §. I. — 2. nemo illum ex trunco corporis spectabat; Q Rosc 28. qui potest esse in eius modi trunco sapientia? nat I 84. — III. trunco magis toto se ipse moderans et virili laterum flexione; orat 159.

trutina, Sage: ad ea probanda, quae non aurificis statera, sed populari quadam trutina examinantur; de or II 159.

trux, wild, grimmig: »e trucibus oculis duo fervida lumina flagrant«; nat II 107. me aliquid ab hoc horridofae truce tribuno plebis fateor exspectasse; agr II 65.

tu, du: A. Nallein: I. Singular: 1. hic Brutus: ain tu? inquit. etiamne Quinto Scaevolae Servium

nostrum anteponis? Bru 152. tu quoque salutem utrique ascribitis; A VI 1, 22. si uno meo facto et tu et omnes mei corrui; Q fr I 4, 1. tu cuiusquam hominis popularis mentionem facis? Rabir 13. quae fueramus ego et tu inter nos locuti; ep V 1, 3. neque tu legum scriptoribus isdem potuisti uti, quibus ceteri; dom 48. auspicia, quibus ego et tu praesumus; de or I 39. tunc eam philosophiam sequere, quae . . . ? Ac II 61. si tu et Tullia valetis, ego et Cicero valemus; ep XIV 5, 1. tu inventus es, qui ex Macedonia non triumphares; Piso 55. sin autem nec expetenda ego magis quam tu eligenda, nec illa pluris aestimanda ego, qui bona, quam tu, qui producta appellas; fin V 90. — 2. virtus, virtus, inquam, C. Fanni, et tu, Q. Mucii, conciliat amicitias; Lael 100. sed heus tu, qui *καρὸν* esse meorum scriptorum soles, unde illud . . . ? ep XVI 17, 1. sed heus tu, diem meum scis esse III Nonas Ianuarias; A XIII 42, 3. — 3. te et hos audire oportebit; Quinct 4. eum te esse praeclare meminisse; ep IV 7, 2. talem te esse oportet, qui te seingas . . . ; ep X 6, 3. se praestatos nihil ex eo te offensiois habiturum; ep VI 8, 1. scribis in sententia te manere; A IX 2. in eo te umbram luxuriae reperturum putas? Muren 13. quamquam te quidem video minime esse deterritum; fin I 26. se in ea parte fuisse qua te; Ligar 2. in hanc rem te, te, inquam, testem, Naevi, citabo; Quinct 37. te, hominem amicissimum, non dubitabo monere; Ac II 61. te illud primum rogabo, ne quid invitus mea causa facias; ep XIII 1, 2. seingue te aliquando ab iis; ep X 6, 2. si te nobis incolumem steteris || stiteris || ep XVI 9, 4. puto te iam supplicare; ep XV 16, 1. velim domum ad te scribas, ut . . . ; A IV 14, 1. mihi dabit argumentum ad te epistulae; A X 13, 2. quae porta Macedonicis semper consulibus ante te patuit; Piso 55. valuit apud te plus is, qui pecuniam maiorem dedit; Ver II 78. meam erga te benivolentiam; ep I 7, 1. meo perpetuo erga te amore; ep VI 12, 1. amore in te incredibili quodam C. Caesaris; Vatin 38. metuo, ne scelerate dicam in te; Milo 103. erit cognomen id tibi per te partum; rep VI 11. totam domum num quis alter praeter te regit? rep I 61. — 4. neque me tui neque tuorum liberum misereri potest; Ver I 77. pudet me non tui quidem, sed Chryssippi; div II 35. tui aut colendi aut ornandi voluntas; ep V 8, 2. ea facultas vel tui vel alterius consolandi in te summa est; ep IV 13, 4. refellendi tui causa; nat III 1. neque quemquam amantiorem tui (esse iudico) ep I 5, a, 4. quem (Pescennium) semper spero tui fore observantem; ep XIV 4, 6. cognovi Hortensium percupidum tui; ep I 7, 2. ne licet quidem tibi non tui similem esse; ep IX 14, 6. Largus, homo tui studiosus; ep VI 8, 1. citius amore tui fratrem tuum odisse desinam quam . . . ; ep V 2, 10. vincebatur fortuna tui caritate; ep VI 12, 1. me impulit tui caritas ut . . . ; ep X 6, 2. se acerrimum tui defensorem fore; ep I 1, 2. litterulae meae tui desiderio oblanguerunt; ep XVI 10, 2. ad illa gravissimum accedit desiderium tui; Q fr III 5, 4. quam expectationem tui concitasti; ep II 1, 2. Lentulum imitatione tui fac erudias; ep I 7, 11. me tui memoria cum summa benivolentia tenere; ep VI 2, 1. qui mentionem tui fecerit; ep XIII 24, 2. ne me putes oblivione tui rarius ad te scribere; ep VI 2, 1. tute tui periculum fecisti? div Caec 27. quoniam tui spem das; rep I 15. — 5. T. Ampium Menandrum tui commendo maiorem in modum; ep XIII 70. supplicationem tui libenter decrevi; ep XIII 77, 1. nihil tui a me defuit; Milo 100. non facile exauriri tui istum dolorem posse universum puto; ep V 16, 4. singulae familiae litem tui intenderent; de or I 42. quibuscum tui iusto sacramento contendere non liceret; de or

I 42. narro tui, haec loca venusta sunt; A XV 16, a. quod tui ita persuaseris; Vatin 38. ni purgare me tui hoc tuo tempore mallet, ep III 10, 7. ubi saepe is amicus adversario et inimicus tui est; de or II 72. quae tui a multis prompta esse certo scio; ep IV 13, 6. homo tui subiratus, mihi minus familiaris; de or I 72. ecce tui e transverso Lampsacenus Strato; Ac II 121. ecce tui eodem die Capua litteras accepi; A IX 14, 1. ecce tui et Bruti et tuae litterae! A XIV 19, 1. gerendus est tui mos adulescentibus; de or I 105. quos quidem tui diligenter tractandos magnopere censeo; fin IV 79. si iam tui deliberatum est, quibus abroges fidem iuris iurandi, responde; Q Rosc 44. suscepta tui causa iam bis est; ep XI 7, 3. dat. ethicus: novem tui orbibus vel potius globis conexas sunt omnia; rep VI 17. hic tui in rostra Cato advolat; A I 14, 5. ελλiptιστῆς: quid tui cum Caelio? Cael 33. ergo tui Q. Metellus nonne beatorum quam Regulus? fin V 82. — 6. nobis te indice opus esse; Quinct 92. quo potius utar aut auctore aut teste quam te? div I 17. non desinam te uti teste; rep I 61. tui ut sponderem se dignum et te et nobis futurum; A XVI 5, 2. sese te actore ad iudicium non adfuturos; div Caec 28. te consule senatui non est licitum . . . ? sen 16. ut ego et Triarius te hortatore facimus; fin I 72. senatus te, consule designato, Lentule, sententiae princeps statuit . . . ; har resp 13. quis te possit esse florentior? rep I 71. non dubitavi id a te per litteras petere, quod . . . ; ep II 6, 2. de qua (providentia deorum) plurima a te, Balbe, dicta sunt; nat III 17. a te quidem apte ac rotunde; fin IV 7. quod abs te et a vobis quaeso ut diligenter attendatis; Quinct 79. quae (causa) abs te nuper est dicta; de or I 238. tecum perlibenter loquor; A VIII 14, 2. quicum occulta omnia? tecum optime; fin II 95. hic ego de te plura non dicam; div Caec 28. possumus hoc quoque ex te audire? Quinct 79. quaero ex te, Vatin, num quis tribunos pl. appellarit; Vatin 34. ex te duplex nos adficit sollicitudo; Bru 332. non adhuc, quantum quidem in te est, Balbe, intellego deos esse; nat III 15. nisi speciem prae te boni viri feras; of II 39. neque hoc loco pro te dico; Cluent 149.

II. Plural: 1. quorum vobis initium tradetur a me, vos autem ad id, quod erit immortale, partem attexitote mortalem; Tim 41. cum vos, quamquam foedere obstricti tenebamini, tamen cupere vos diceretis; Piso 29. an vero, iudices, vos non intellegitis nihil aliud agi, nisi ut . . . ? Sex Rosc 152. haec omnia indices detulerunt, rei confessi sunt, vos multis iam iudiciis indicavistis; Catil IV 5. venistis ad senatum vos, equites Romani, vosque ad pedes lenonis impurissimi proiecistis; Post 26. nunc vos, equites Romani, videte; Rab Post 15. quo vos adiuveremini; Plane 54. hunc (L. Thorium) vos beatum; fin II 65. — 2. obsecro, C. Aquili vosque, qui adestis in consilio, ut . . . ; Quinct 22. — 3. vos rogatores, vos diribitores, vos custodes fuisse tabellarum; Piso 36. vos plane expertes esse doctrinae; nat II 47. vos hominis dignitate esse commotos; agr II 24. si vos Acmonensium decretis permoveri putarem; Flac 38. quorum princeps ad cohortandos vos et ad rogandos fuit Cn. Pompeius; Quir 16. vos, Albani tumuli atque luci, vos, inquam, imploro atque obtestor, vosque, Albanorum obrutae arae sacerorum; Milo 85. ego idem vos oro atque obsecro, iudices, ut . . . ; Muren 86. § 1. Piso 29. Sest 26. delata tum res est ad vos, pontifices; dom 140. non possum dicere planius, quam ipse apud vos dixit Heius; Ver IV 27. facile contra vos incitabuntur; Ac II 144. deorum immortalium summo erga vos amore; Catil III 1. aequitas in vos defuit; agr II 20. hoc si animo in vos

liberosque vestros fuissem; Quir 1. pro meis in vos singularibus studiis; Catil IV 23. nihil inter vos et Catilinam interfuisse; Piso 16. licetne per vos nescire, quod nescio? Ac II 126. — 4. ardens odio vestri; Phil IV 4. quis erit tam cupidus vestri, qui...? Ver III 224. habetis ducem memorem vestri, oblitum sui; Catil IV 19. si habuissent vestri similem consulem; Piso 15. quam cupidus mei C. Cestilius, quam studiosus vestri fuerit; sen 21. — 5. recordamini, quantus consensus vestrum (fuerit), quanta virtus, quanta constantia; Phil V 2. dixit in contione vestrum...; Quir 17. multas magnasque habui consul contiones, multis interfui: nullam umquam vidi tantam, quanta nunc vestrum est; Phil VI 18. hac vestrum frequentia; agr II 55. is splendor est vestrum, ut...; A VII 13. 3. nemo vestrum ignorat; Cluent 46. quis est vestrum, iudices, quin intellegat...? Ver V 57. quasi vero id aut ego scire debuerim aut vestrum quisquam audierit; Piso 55. quod (genus) quisque vestrum probaret; de or III 37. non occurrit uni cuique vestrum exemplum; Caecin 52. quoniam uterque vestrum non respondit; inv I 52. qui ab ineunte aetate incensus essem studio utriusque vestrum; de or I 97. — 6. quod vobis oneris imposuit ea lex; Cluent 164. quod, quae iustissima mihi causa ad hunc defendendum esse visa est, eadem vobis ad absolvendum debet videri; Rabir 1. referente viro fortissimo vobisque amicissimo; Phil IV 16. ne, dum huic obsequor, vobis molestus sim; fin V 8. esset vobis magnopere providendum, ne eos pertimuisse videremini; Font 34. non sentitis, quam multa vobis suscipienda sint; nat I 94. audita vobis esse arbitrator, Quirites, quae sint acta in senatu; Phil VI 1. pro mea summa et vobis cognita in re publica diligentia; Muren 86. quae partim libera a vobis, partim etiam ignorata vobis sunt; agr II 35. — 7. quo minus vobis fretus vestrum ius defendam; imp Pomp 58. num de matris hunc complexu vobis inspectantibus avellet? Font 46. omnia mea sententia complectar vobis non invitis; Phil III 14. quaeso a vobis, iudices, ut...; Sex Rosc 129. vobiscum simul considerantis oratio; rep I 70. falsam de illis habuit opinionem, malam de vobis; Ver III 59. quam (sententiam) prae vobis fertis; Phil IV 11. labore excubabo vigilaboque pro vobis; Phil VI 18.

B. Verbindungen: 1. quos (indices) vos Graeci *ἀλλόθροπος* appellatis; A IV 4. a. 1. quem (Carbonem) tu adolescentulus perculisti; de or I 40. hoc vos dialectici non facitis; div II 104. Laeli vosque homines amicissimi ac prudentissimi; rep I 70. quintus annus cum in te praetorem incidisset; Ver II 139. — 2. (nostrum) amorem tui absentis praesentes tui cognoscent; ep I 1. 4. a te infelicem! rep I 59. o miserum te, si haec intellegis, miseriorem, si non intellegis hoc litteris mandari! Phil II 54. ad omnium vestrum studium; de or III 37. qui me vobis omnibus orantibus reddiderunt; Sest 145. omnium vestrum studio; ep XV 10. 1. quocumque tempore mihi potestas praesentis tui fuerit; ep I 9. 22. neque ultimum te paucorum neque primum multorum respondere posse; Ac II 93. etiamsi ad vos esset singulus aliquid ex hoc agro preventurum; agr II 85. quod ex tota societate solus tu inventus es, qui...; Sex Rosc 87. se a te solo esse contemptum; Ver IV 43. ultimus: f. primus. tibi uni parcam; Ver V 105. quod est in uno te; ep VI 10. 6. — 3. tu idem fer opem, qui spem dedisti; Ligar 30. nunc isdem vobis adsentior, cum quibus antea sentiebam; prev 25. quod ad neminem nisi ad ipsum te pertineret; Piso 48. tibi ipsi pro te erit maxima corona causa dicenda; Tusc I 10. parvi refert abs te ipso ius dici aequabiliter et diligenter, nisi...; Q fr I 1. 20. equi tu te inimicum esse

dicis; div Caec 28. te dicere tibi satis te vixisse; Marcel 25. quam (lenitatem) tu per te, per te, inquam, obtines; Ligar 15. tuo tibi iudicio est utendum; Tusc II 63. te tua, me delectant mea; Tusc V 63. — 4. [ut] tute paulo ante dixisti; de or I 99. ut tute mihi praecepisti; ep I 8. 2. quem ad modum tute scribebas; A XIV 17. 1. tibi si recta probanti placebis, tum non modo tute viceris, sed omnes et omnia; Tusc II 63. — 5. tute introspecte in mentem tuam ipse; fin II 118. alterius rei causam vosmet ipsi sustulistis; Caecin 9. quae iam non ad multitudinem, sed ad vosmet ipsos, qui adestis, pertinent; Ac II 144. (tabella) dabitur de vobismet ipsis; Flac 99. vosmet vobiscum recordamini; Cael 43.

tuba, Trompette: I. veniam tibi dari, quam || quem || illi appellant „tubam belli civilis“; ep VI 12. 3. ille arma misit, cornua, tubas; Sulla 17. — II. eius modi res obstrepi clamore militum videntur et tubarum sono; Marcel 9.

tubicen, Trompeter: concedam non modo animantem et sapientem esse mundum, sed fidicinem etiam et tubicinem? nat III 23.

tueor, tueo (f. III. aerarium), *ἰθαῦεν, ἰθαῦεν, behüten, ἰθαῦεν, verjorgen, behaupten, bewahren, verteidigen:* I. cum ego emerim, aedificarim, tuear, impendam; of II 83. — II. omni in re quid sit veri videre et tueri decet; of I 94. — III. cum singularis omnium bonorum consensus in me tuendo existisset; ep I 9. 13. qui (M. Titurnius Rufus) mihi omni diligentia atque officio est tuendus; ep XIII 39. ut vigilanter se tueretur; ep XV 2. 5. da operam, ut illum (Ciceronem) quam honestissime copiosissimeque tueamur; A XIV 7. 2. f. corpus. quo modo ea tuear, quae mihi tuenda sunt; ep III 12. 3. hic tua, ut possum, tueor apud hos; A XI 4. 1. tuenda maiore cura esse, quam parta sunt; fr E III 4. »censores urbis tecta templa, vias aquas, aerarium vectigalia tuento«; leg III 7. ad tuendas amicitias et reliquas caritates quid natura valeat; fin III 73. aquas: f. aerarium. cum (Q. Pompeius) antea meis commendationibus et rem et gratiam et auctoritatem suam tueri consuerit; ep XIII 49. ut eo tueri sex legiones et magna equitum ac peditum auxilia possis; par 45. ut esset, unde scriba tuus hoc tuum munus ac beneficium tueretur; Ver III 187. quae vis aequalis (est) illius caelum atque terras tuentis et regentis dei; leg II 9. caritates: f. amicitiam. qui consilio et opera civitatem tueri potest; rep II 51. tu unius tenuissimi Siculi clientelam tueri potes? Ver IV 90. formae dignitas coloris bonitate tuenda est, color exercitationibus corporis; of I 130. ea actio in hominum commodis tuendis maxime cernitur; of I 153. sic tueor, ut possum, illam a me conglutinatum concordiam; A I 17. 10. ut se, vitam corpusque tueatur; of I 11. stultitiam posse tueri mediocritatem officiorum et vitae communem cultum; Tusc III 11. ut nobilitatis dignitatem virtute tueri posse videatur; Cluent 111. f. colorem. ut, quam expectationem tui concitasti, hanc sustinere ac tueri possis; ep II 1. 2. huius pecuniae permutatione fidem nostram facile tuebere; A XI 1. 2. quibus (copiis) fines suos ab excursionibus tueretur; Deiot 22. qui laudem gloriisque P. Africani tuendam suscepit; Ver IV 82. gratiam: f. auctoritatem. tuenda tibi ut sit gravitas; ep V 16. 5. qui hanc urbem atque imperium tuentur; dom 143. (lex) tuetur ius sepulchrorum; leg II 61. laudem: f. gloriam. legiones: f. auxilia. mediocritatem: f. cultum. munus: f. beneficium. quaesita virtus est, non quae relinqueret naturam, sed quae tueretur; fin IV 41. volueras me illa negotia tueri; A VIII 11. B. 2. qua in omnibus officiis tuendis erga te observantia fuissem; ep III 9. 1. ad ipsas provincias tuendas; imp Pomp 14. quas (res) natura alit.

anget, tuetur; Tusc V 26. f. auctoritatem. illius praesentem in re publica tuenda curam; Phil IX 10. ut mihi sit certa quaedam tuenda sententia; nat I 17. (honestum) versatur in hominum societate tuenda; of I 15. tecta, templa: f. aerarium. ut essent, qui terras tuerentur; Cato 77. f. caelum. vectigalia, vias: f. aerarium. Antonii divina vis ingenii videtur posse se facile ceteris armis prudentiae tueri atque defendere; de or I 172. vitam: f. corpus. urbem: f. imperium.

tugurium, Gütte: tugurium ut iam videatur esse illa villa; Sest 93.

tuitio, Beschützung: natura partes habet duas. tributionem || tuitionem || sui cuique et ulciscendi ius; Top 90.

tum, dann, damals, da, darauf, ferner, besonders, bald: A. temporal: I. allein: I. tum Crotoniatae virgines unum in locum conduxerunt; inv II 3. tum princeps rogatus sententiam L. Cotta dixit; Sest 73. neque tum eos illa opinio fefellit; inv II 2. qui tum illud iudicium habebant; Ver II 71. tum Torquatus: prorsus, inquit, adsentior; fin I 28. nemo tum novitati invadebat; Phil IX 4. haec doce, haec profer; tum mirabor te iis armis uti noluisse; Planc 45. tum fuimus tam vehementes, quam necesse fuit; Sulla 87. Q. Catulus, admodum tum adulescens; Rabir 21. tum exacti in exsilium innocentes, tum bona direpta multorum, tum anni consules, tum demissi populo fascēs, tum provocationes omnium rerum, tum secessiones plebei, tum prorsus ita acta pleraque, ut in populo essent omnia; rep I 62. tum Laelius: nos vero videmus; rep II 21. — 2. tum autem callidi sumus, non boni; leg I 41. tum denique, quam hoc late pateat, intelleges; Tusc I 29. si etiam tum essent in profundo; fin III 48. haec iam tum apud illos barbato ridicula, credo, videbantur; Muren 26. sed ne tum quidem populus Romanus ad privatum detulit bellum; Phil XI 8. quam (filiam) ex gravissimo tum primum desiderio conspexi; Sest 131. hic tum repente Pacilius quidam accedit; Ver II 94. tum subito tempestates coortae sunt maximae; Ver I 46. tum vero ita sum perturbatus, ut . . .; Cluent 51. — II. mit Gegenſatz: ut tum (populus Romanus) carere rege, sic pulso Tarquinio nomen regis audire non poterat; rep II 52. prius decernere, quod aliquando voluissent, quam quod tum cogerentur; Ver IV 142. qui tum eos agros, ubi hodie est haec urbs, incolebant; rep II 4. causa tum dubia; nunc melior ea iudicanda est; Ligar 19. nisi forte haec illi tum arma dedimus, ut nunc cum bene parato pugnaremus; A VII 6, 2. ille Samnitium, quondam hostium, tum iam clientium suorum, dona repudiaverat; rep III 40. quod, ut hoc tempore nos ab Siculis, sic tum ille ab Sardis rogatus ad causam accesserat; div Caec 63. — III. mit Correlat: hoc tantum lucri coguntur dare publice tum, cum iam privatim aratores profugissent; Ver III 75. paucorum cupiditati tum, cum obsistere non poterant, tamen sufficere aliquo modo poterant; Ver V 127. tum, cum haberet haec res publica Luscinos, Calatinos, et tum, cum erant Catones, Phil, tamen huiusce modi res commissa nemini est, ut, cum summam tantae pecuniae fecisset, tum denique emeret, a quibus vellet; agr II 64. cum immolare quispiam velit, tum fieri extorum mutationem; div II 35. ut tum demum animis saluti vestrae provideretis, cum oculis maleficium videretis; Catil III 4. tum denique ager emetur, cum idem expediet emptori et venditori; agr II 67. f. agr II 64 si iam tum, cum (animus) erit inclusus in corpore, eminebit foras; rep VI 29. tum ipsum, cum immolare velis, extorum fieri mutatio potest; div I 118. et, cum minime videbamur, tum maxime philosophabamur; nat I 6. si (Polycrates) sapiens, ne tum

quidem miser, cum ab Oroete in crucem actus est; fin V 92. quae cum ille dixisset, tum ego rursus sum exorsus dicere; div II 101. posteaquam e portu piratae exierunt, tum coeperunt quaerere homines causam calamitatis; Ver V 100. qui (Epaminondas) tum denique sibi evelli iubet spiculum, posteaquam ei percontanti dictum est clipeum esse salvum; ep V 12, 5. postquam vero commoditas quaedam dicendi copiam consecuta est, tum malitia pervertere urbes adsuevit; inv I 3. quando sol iterum defecerit, tum expletum annum habeto; rep VI 24. quodsi forte (tyranni) ceciderunt, tum intellegitur . . .; Lael 53. qui si omnes veri erunt, tum denique poterit aliquid cognosci et percipi; fin I 64. sed tum idem fecisse erit existimandus, si eodem consilio fecerit; Ver III 214. tum vero, si stabilem scientiam rerum tenebimus, numquam ullius oratione victi sententia desistemus; fin I 63. sin aliquando tacent omnes, tum sortito coguntur dicere; Ver IV 142.

B. copulativ: I. anreißend: 1. gigni terram, aquam, ignem, tum ex his omnia; A II 118. Acheron, Cocytus, Pyriphlegethon, tum Charon, tum Cerberus di putandi; nat III 43. quid tum? num ille furor tribuni pl. fraudi Metello fuit? dom 123. — 2. ut genera rerum primum exponerentur; deinde singulorum partes generum; tum verborum omnium definitiones; de or II 83. primum mihi videtur de genere belli, deinde de magnitudine, tum de imperatore deligendo esse dicendum; imp Pomp 6. plerumque improborum facta primo suspicio insequitur, dein sermo atque fama, tum accusator, tum index || index ||; fin I 50. unam principio partem detraxit ex toto, secundam autem primae partis duplam, deinde tertiam, deinde quartam, quintam inde, tum sextam, postremo septimam; Tim 22. ut haec genera tollantur epistularum primum iniquarum, deinde contrariarum, tum absurde et inusitate scriptarum, postremo in aliquem contumeliosarum; Q fr I 2, 9. quae (causa) terreret animos fulminibus, terrae motibus et saepe fremitibus lapideisque imbribus et guttis imbrum quasi cruentis, tum labibus, tum portentis, tum facibus visis caelestibus, tum stellis iis, tum sole geminato; nat II 14. solum hominem (natura) erexit et ad caeli conspectum excitavit, tum speciem ita formavit oris, ut . . .; leg I 26. primum, al.: f. deinde. Catapulus ille Puteolanus vectorumque cursus atque ostentatio, tum subinvisum apud malivolos Postumi nomen aures refersit . . .; Rab Post 40. — II. correspondierend: qualis ille sit, quem tum moderatum, alias modestum, tum temperantem, alias constantem continentemque dicimus; Tusc IV 36. ut eae (res publicae) tum a principibus tenerentur, tum a populis, aliquando a singulis; div II 6. aut honestumne factu sit an turpe dubitant id. tum autem aut anquirunt aut consultant, ad vitae commoditatem conducat id necne; of I 9. hoc vero cum infinitum, tum obscurum et occultum; Cluent 157. fructum cepit cum summo consensu senatus, tum iudicio tuo gravissimo et maximo; Marcel 3. quae (virtus) cum in paucis est, tum a paucis indicatur et cernitur; rep I 51. scripsisti epistolam ad me plenam consilii summaeque cum benivolentiae, tum etiam prudentiae; A IX 5, 1. ut animi excellentia cum in augendis opibus, tum multo magis in his ipsis despiciendis eluceat; of I 17. plena exemplorum est nostra res publica cum saepe, tum maxime bello Punico secundo; of III 47. quorum cum adventus gravis, cum fascēs formidolosi, tum vero iudicium ac potestas erit non ferenda; agr I 9. quos (circumitus) cum cognosse sapientis est, tum vero prospicere impendentes divini paene est viri; rep I 45. (sol) modo accedens, tum autem recedens binas reversiones facit; nat II 102. ex hisce omnibus illud

perspicuum est, approbationem tum adiungi, tum non adiungi; inv I 66. notionem appello, quod Graeci tum *ἐννοια*, tum *πρόληψιν*; Top 31. ἴ. aliquando. quem (circumitum orationis) Graeci *περίοδον*, nos tum ambitum, tum circumitum, tum comprehensionem aut continuationem aut circumscriptionem dicimus; orat 204. tamquam machinatione aliqua tum ad severitatem, tum ad remissionem animi, tum ad tristitiam, tum ad laetitiam est contorquendus; de or II 72. tum verba ipsa videntur cum sententia scriptoris dissidere, tum inter se duae leges aut plures discrepare, tum id, quod scriptum est, duas aut plures res significare; tum ex eo, quod scriptum est, aliud, quod non scriptum est, inveniri; tum vis verbi quasi in definitiva constitutione, in quo posita sit, quaeri; inv I 17. quia (stellae) tum occultantur, tum rursus aperiuntur, tum adeunt, tum recedunt, tum antecedunt, tum autem subsequuntur, tum celerius moventur, tum tardius, tum omnino ne moventur quidem, sed ad quoddam tempus insistunt; nat II 51.

tumeo, ἴδω aufblähen, aufbrausen, gären: sapientis animus numquam turgescit, numquam tumet; Tusc III 19. tument negotia; A XIV 4, 1.

tumescio, ανήσθωollen: »cum (mare) subito penitusque tumescit«; div I 13.

tumidus, γεσημωollen: te tamquam serpens e latibulis inflato collo, tumidis cervicibus intulisti; Vatin 4. membrum tumidum ac turgidum; Tusc III 19.

tumor, Geschwulst, Wallung, Zorn, Gärung: I. inveterato malo, cum tumor animi resedisset; Tusc III 26. — II, 1. ne deserere viderer hunc rerum tumorem; A XIV 5, 2. citius repentini oculorum tumor sanatur, quam diuturna lippitudo depellitur || [dep.] ||; Tusc IV 81. — 2. num manus adfecta recte est, cum in tumore est? Tusc III 19.

tumultuosus, lärmen, in Unruhe sein: fortis animi est nec tumultuantem de gradu deici, ut dicitur; of I 80. tota illa porticus tumultuatur; Ac fr 20 (3, 13). quid tumultuosus, soror? Cael 36.

tumultuose, geräuschvoll: ut hominem tumultuosissime adorianur; Ver II 37.

tumultuosus, lärmend, unruhig, aufregend: ita tumultuosae contiones, ita molestae Quinquatrus adferebantur; ep II 12, 1. ut homines ingeniosissimi ex seditiosa ac tumultuosa vita se in studium aliquid traderent quietum; inv I 4.

tumultus, Unruhe, Aufruhr, Aufruhr: I. potest esse bellum, ut tumultus non sit, tumultus esse sine bello non potest. quid est enim aliud tumultus nisi perturbatio tanta, ut maior timor oriatur? unde etiam nomen ductum est tumultus. itaque maiores nostri tumultum Italicum, quod erat domesticus, tumultum Gallicum, quod erat Italiae finitimus, praeterea nullum nominabant. gravius autem tumultum esse quam bellum hinc intellegi potest, quod bello vacationes valent, tumultu non valent. ita fit, ut bellum sine tumultu possit, tumultus sine bello esse non possit; Phil VIII 2, 3. — II. adfirmat minus diebus xx tumultum Gallicum; A XIV 1, 1. nullo tumultu publice concitato; Catil I II. nomino; ἴ. I. quo die Cassii litterae victrices in senatu recitatae sunt, eodem meae tumultum nuntiantes; A V 21, 2. — III. quia pacis est insigne toga, contra autem arma tumultus atque belli; Piso 73. — IV, 1. MBI: ἴ. I. — 2. ut urbi sine ullo tumultu satis esset praesidii; Catil II 26.

tumululus, Hügel, Grabhügel: I. vos, Albani tumuli, imploro; Milo 85. — II. (Alexander) cum in Sigeo ad Achillis tumulum astitisset; Arch 24. super terrae tumulum noluit quicquam statui nisi columellam aut mensam aut labellum; leg II 66. ignis et specula sublati aut tumulo; Ver V 93.

tunc, dann, damals: I. quid? tu, T. Rosci, ubi

tunc eras? Sex Rosc 92. tunc illud vexillum Campanae coloniae Capuam a decemviris inferetur, tunc contra hanc Romam illa altera Roma quaeretur; agr II 86. quae nusquam etiam tunc sint; div I 117. — II. utrum ille ferat molestius me tunc tacuisse an nunc dicere; Ver I 24. cum causam iustam deus ipse dederit, ut tunc Socrati, nunc Catoni, saepe multis; Tusc I 74. — III. quo (verbo „ARBITROR“) nos etiam tunc utimur, cum ea dicimus iurati, quae comperta habemus; Font 29. consilium istud tunc esset prudens, si nostras rationes ad Hispaniensem casum accommodaturi essemus; A X 8, 2.

tundo, schlägen, haßen: »extremam (Hydrum) Corvus rostro tundit«; nat II 114. iis adsidiis uno opere eandem incudem diem noctemque tundentibus; de or II 162. converso baculo oculos misero tundere vehementissime coepit; Ver V 142.

tunica, Unterleid, Rock: I. ut discinderem tunicam, ut cicatrices ostenderem; de or II 195. cui (Herculi) cum Deianira sanguine Centauri tinctam tunicam induisset; Tusc II 20. is (Dionysius) cum pila ludere vellet tunicamque poneret; Tusc V 60. tingo: ἴ. induo. — II, 1. quos bene barbatos videtis, manicatis et talaribus tunicis, velis amictos; Catil II 22. — 2. cum tunica pulla sedere solebat; Ver IV 54. stetit cum pallio purpureo tunicaque talari; Ver V 86.

tunicatus, mit der Tunica bekleidet: A. ut exercitatione ludoque campestri tunicati uteremur; Cael II. — B. qui metus erat tunicatorum illorum! agr II 94.

tunica, kleiner Rock: extenuato sumpto tribus riciniis et tunica || † vincla || purpurea || [tribus... purp.] ||; leg II 59.

turba, Verwirrung, Gedränge, Schar, Haufe, Schwarm: I, 1. aderit malorum turba quaedam, paupertas, ignobilitas, humilitas; Tusc V 29. — 2. ecce nova turba atque rixa; Ver IV 148. — II, 1. ut te eripias ex ea, quam ego congressi in hunc sermonem, turba patronorum; Bru 332. Chrysippus magnam turbam congregat ignotorum deorum; nat I 39. teneo, qui istam turbam voluminum effecerit; Bru 123. Tertia illa maximas effecisse dicitur turbas; Ver V 31. — 2. quae (oratio) vix iam comparet in hac turba novorum voluminum; Bru 122. cum (Crassus) se de turba et a subselliis in otium soliumque || solitudinemque || contulerit; de or II 143. ut, si qua erunt medioeria, in mediam turbam atque in gregem coiciantur; de or II 114. eripio ex: ἴ. 1. congero. exponerem etiam, quanta in turba quantaque in confusione rerum omnium viveremus; ep VI 6, 13. — III, 1. domus erat praetoria turba referta; Ver I 137. — 2. quod is locus ab omni turba id temporis vacuus esset; fin V 1. — IV. Rubrius in turba sauciatur; Ver I 67.

turbide, unruhig, stürmisch: iactantibus se opinionibus inconstanter et turbide; Tusc IV 24. turbide, festinanter, rapide omnia videtis esse suscepta; Scour 37.

turbidus, stürmisch, aufgereg, unruhig, trüb, neutr. unruhige Zeit: A. Darius in fuga cum aquam turbidam bibisset; Tusc V 97. quicumque est motus in animo turbidus; Tusc III 23. ex aliqua turbida tempestate; inv I 4. in quo ego tam subito et exiguo et turbido tempore multa divinitus providi; Sulla 43. — B si turbidissima sapienter ferebas, tranquilliora laete feras; ep VI 14, 3.

turbo, Wirbelwind, Sturm, Wirbel, Streif: I, 1. quam (Minervam) turbo deiecerat; ep XII 25, 1. — 2. tu, turbo ac tempestas pacis atque otii, sperasti...? dom 137. — II, 1. imbres, nimbi, procellae, turbines dei putandi; nat III 51. — 2. revertitur (Chrysippus) ad cylindrum et ad turbinem suum; fat 42. — III. eum ferre posse

tantam vim tempestatis, imbris ac turbinum; Phil V 8. — IV. qui in maximis turbinibus ac fluctibus rei publicae navem gubernassem; Piso 20.

turbo, erregen, verwirren: I. si in Hispania turbatum esset; Sulla 57. — II. quae palam in re publica turbantur; Q fr III 9, 3. haec duo genera, voluptas gestiens et libido, bonorum opinione turbantur, ut duo reliqua, metus et aegritudo, malorum; Tusc III 25. omni auspicio iure turbato; Phil II 102. mare ventorum vi agitari atque turbari; Cluent 138. voluptatem; f. aegritudinem.

turbulente, turbulenter, stürmisch, erregt: quod egit de Caepione turbulentius; part or 105. nos nihil turbulenter, nihil temere faciemus; ep II 16, 7. omnia temere, turbulente esse gesta; dom 68. cum eorum constantiam laudamus, qui non turbulente humana patiantur; Tusc IV 60.

turbulentus, unruhig, erregt, stürmisch, aufregend: A. P. Decius, ut vita, sic oratione etiam turbulentus; Bru 108. bellum domesticum triste ac turbulentum fore; div I 105. in Sex. Titium, seditiosum civem et turbulentum; de or II 48. Antonii consilia narras turbulenta; A XV 4, 1. contiones turbulenta Metelli, temerariae Appii, furiosissimae Publii; A IV 3, 4. quia motus turbulenti iactationesque animorum vitae beatae nullam partem relinquunt; Tusc V 15. ego negotio praesum non turbulento; A VII 11, 5. de rebus placatis ac minime turbulentis docendi causa loquuntur; orat 63. in illa turbulentissima tempestate rei publicae; Sulla 40. (tempora rei publicae) mihi quidem turbulenta videntur fore; ep II 18, 3. propter turbulentissimum tribunatum; Bru 103. tribuni plebis turbulenti tulerunt; Phil XI 18. — B. credunt improbis, credunt turbulentis, credunt suis; Phil XII 29.

turgesco, anjchwollen, aufwallen: sapientis animus numquam turgescit, numquam tumet; Tusc III 19.

turgidus, geschwollen: num aliud quodpiam membrum tumidum ac turgidum non vitiose se habet? Tusc III 19.

turibulum, Räucherpfanne: I. tenuit hoc institutum in turibulis omnibus, quaecumque in Sicilia fuerunt; Ver IV 46. — II. I. illa pro lepisculis capiebantur, patellae, paterae, turibula; Ver IV 47. — 2. ex patellis et turibulis quae evellerat; Ver IV 54. — III. in: f. I.

turma, Schar, Reiterſchar: I. nihil sibi ex ista laude cohors, nihil turma decerpit; Marcel 7. — II. Appius noster turmas aliquot equitum dederat huic Scaptio, per quas Salaminios coëceret; A V 21, 10. — III. per: f. II.

turmalis, ſcharenweiſe: cum Scipio ille maior Corinthiis statuam pollicentibus „turmales“ dixit „displicere“; de or II 262.

turpiculus, häßlich: tantum interest, quod gravitas honestis in rebus severisque, iocus in turpiculis et quasi deformibus ponitur; de or II 248.

turpificatus, entſittlicht: quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri! of III 105.

turpis, häßlich, ſchimpflich, ſchmachvoll, ſchändlich, ehrlos, unſittlich: A. quos amentissimus fuisset si oppugnasset, turpissimus, si reliquisset; Rabir 24. nihil mihi ad existimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere posse quam si . . . ; de or II 200. videte, ne, ut illis pulcherrimum fuit tantam vobis imperii gloriam tradere, sic vobis turpissimum sit id, quod accepistis, tueri et conservare non posse; imp Pomp 12. si turpe existimas illum causa cadere; Muren 9. nihil bonum, nisi quod honestum, nihil malum, nisi quod turpe; Tusc II 30. habere quaestui rem publicam non modo turpe est, sed sceleratum etiam et nefarium; of II 77. nihil me turpius apud

homines fuisset; A II 19, 4. id solum esse miserum, quod turpe sit; A VIII 8, 1. domi quidem causam amoris habuisti, foris etiam turpiorem; Phil II 78. non turpior in ludo talario consessus fuit; A I 16, 3. quam hesternus dies nobis turpis inluxit! Phil VIII 20. cum omnibus in rebus temeritas in adsentiendo errorque turpis est, tum . . . ; div I 7. quam misera fuga, quam foeda, quam turpis! Phil III 24. cum esset proposita aut fuga turpis aut gloriosa mors; fin II 97. turpe (genus argumentationis) est, quod aut eo loco, in quo dicitur, aut eo homine, qui dicit, indignum videtur; inv I 92. cave putes quemquam hominem in Italia turpem esse, qui hinc absit; A IX 19, 1. damnatus turpissimis iudiciis domi; Flac 34. turpissima morte proposita; Sulla 75. quae (res familiaris) bene parta sit nullo neque turpi quaestu neque odioso; of I 92. o rem turpem et ea re miseram! A VIII 8, 1. temeritas: f. error. eosdem devinxit turpissimae vitae similitudo; Phil XI 2. nulla turpis voluptas erit, quae praetermittenda sit; fin II 31. — B, a, I. quicum vivere nemo unquam nisi turpis impurusque voluisset; Ver III 65. — II. homines turpissimum nocentissimumque laudantur; har resp 38. — b, I. sum: vgl. A. alqd. quia nec honesto quicum honestius nec turpi turpius; fin IV 75. — II. et honesta expetenda per se et eodem modo turpia per se esse fugienda; fin III 38. certe honesta quoque et turpia simili ratione diiudicanda || iudicanda || et ad naturam referenda sunt; leg I 46. — III, 1. 261: f. I. — 2. nihil esse, quod intersit aut differat aliud ab alio, praeter honesta et turpia; fin III 25.

turpiter, ſchimpflich, ſchmachvoll, unanſtändig, unſittlich: I. qui alios ipse amabat turpissime; Catil II 8. quis (gladiator) non modo stetit, verum etiam decubuit turpiter? Tusc II 41. P. Rutilius Rufus (haec) non [modo] „parum commode“, sed etiam „turpiter et flagitiose“ dicta esse dicebat; de or I 227. unum illud extimescebam, ne quid turpiter facerem; A IX 6, 1. cum homines inflati opinionibus turpiter inridentur; of I 91. Empedocles in deorum opinione turpissime labitur; nat I 29. cum Epicurus Phaedoni Socratico turpissime male dixerit; nat I 93. quae notant et signant || design. || turpitudinem aliquam non turpiter; de or II 236. sunt alii honeste condemnati, turpiter restituti; Phil XI 12. unde tu nos turpissime ructando eiecisti; Piso 13. signo: f. noto. sto: f. decumbo. Hortensius filius fuit Laodiceae gladiatoribus flagitiose et turpiter; A VI 3, 9. quosdam perfectos philosophos turpiter vivere; Tusc II 12. — II. qui (Cato) in me turpiter fuit malevolus; A VII 2, 7.

turpitude, häßlichkeit, Schändlichkeit, Schimpf, Schmach, Gemeinheit, Unſittlichkeit, Unanſtändigkeit: I. nisi eos (homines) per se foeditate sua turpitude ipsa deterreat; fin III 38. sin autem in ante acta vita aliquae turpitudines erunt; inv II 37. turpitudinem nec in verbo esse nec in re; ep IX 22, 3. an est ullum maius malum turpitudine? quae si in deformitate corporis habet aliquid offensionis, quanta illa depravatio et foeditas turpificati animi debet videri! of III 105. haeret illa rei publicae turpitude; Sest 62. — II, 1. quis tantam turpitudinem iudiciorum ferre potuisset? Cluent 61. si omnia fugiendae turpitudinis adipiscendaeque honestatis causa faciemus; Tusc II 66. si in illo poena legitima turpitudinem non habuit; dom 83. quae notant et signant || design. || turpitudinem aliquam non turpiter; de or II 236. qui istam turpitudinem subissent; Ver I 137. maximam turpitudinem suscipere vitae cupiditate; Phil XIII 49. — 2. mors servituti turpitudinique anteponenda (est); of I 81. — 3. neque ab hac orationis turpitudine eruditi homines refugerunt; Cael 41. non

in eam turpitudinem venisses; Quinct 53. — III. ut nulla eius vitae pars summae turpitudinis esset expers; Ver II 191. — IV. quae (voluptas) etsi est inlecebra turpitudinis; leg I 31. cum reliquum tempus aetatis turpitudinis maculis consperseris; Flac 5 (3, 22). quae nota domesticae turpitudinis non inusta vitae tuae est? Catil I 13. propter flagitiorum ac turpitudinum societatem; Ver V 107. — V. 1. ut maiore adfici turpitudine videremur; imp Pomp 67. illa iudicia senatoria non falsa invidia, sed vera atque insigni turpitudine notata; Cluent 61. quis educatus ingenue non ipsa turpitudine offenditur? fin III 38. §. I. habet. — 2. quae cum turpitudine aliqua dicerentur; Cael 69. quid sit propter turpitudinem fugiendum; of III 33.

turpo, entehren, beschimpfen: cum quosdam ornare voluit, non illos honestavit, sed ornamenta ipsa turpavit; fr I 38.

turris, Turm: I. contionari (Dionysius) ex turri alta solebat; Tusc V 59. — II. quae (Macedonia) erat antea munita multorum imperatorum non turribus, sed tropaeis; prov 4.

tus, Weibrauch: I. omnibus vicis statuatae, ad eas tus, cerei; of III 80. — II. virgines convenisse, cum Diana exportaretur ex oppido, ture prosecutas esse; Ver IV 77.

tutela, Fürsorge, Schutz, Obhut, Vormundschaft, Schütling, Vermögen des Mündels: I. 1. ut tutela, sic procuratio rei publicae gerenda est; of I 85. — 2. qui duos filios suos parvos tutelae populi commendasset; de or I 228. ut omnia illa prima naturae huius (rationis) tutelae subiciantur; fin IV 38. — 3. manus a tutela abstinere non potuisti? Ver I 93. de tutela legitima, in qua dicitur esse puella, nihil usu capi posse; A I 5, 6. nihil potest de tutela legitima nisi omnium tutorum auctoritate deminui; Flac 84. sum in: §. capio de. pupillus ante mortuus est, quam in suam tutelam venit || veniret ||; inv II 62. nisi postumus et natus et, antequam in suam tutelam veniret, mortuus esset; de or I 180. — II. inde tot iudicia de fide mala, tutelae; nat III 74. tutelarum iura; de or I 173. iure Quiritium legitimo tutelarum et hereditatum relicto; dom 35. adductus est in iudicium Polemocrates de fraude a Dione huius ipsius tutelae nomine; Flac 74. dum abs te officia tutelae flagitet; Ver I 94. — III. qui per tutelam fraudavit quempiam; Caecin 7.

tuto, sicher, ungefährdet: poterone Ariminum tuto accedere? Phil XII 23. tuto haberi senatum sine praesidio non posse; Phil III 13. non me quaerere, ubi tutissimo essem; A VIII 1, 2. qui mihi videntur ubivis tutius quam in senatu fore; A XIV 22, 2. tradam igitur isti me? fac posse tuto, num etiam honeste? A VII 22, 2. nec mihi tuto in senatum venire licet; ep XII 2, 1.

tutor, Beschützer, Leiter, Vormund: I. 1. ne pupillo tutores propinque consulerent; Ver III 16. — 2. qui (consul) quasi parens bonus aut tutor fidelis esse debet; de or III 3. tutor sum liberis; A XII 28, 3. — II. 1. tutor ascribendus fuit; Flac 74. se populum Romanum tutorem instituere illorum orbitati; de or I 228. nos tutores regibus misimus; fin V 64. sit oppositus sapiens quasi tutor et procurator rei publicae; rep II 51. nos quoniam post Hortensii mortem orbae eloquentiae quasi tutores relicti sumus; Bru 330. — 2. quem (filium) pater moriens tutoribus et propinquis commendatum putavit; Ver I 151. — 3. cum tutoribus annis esset orbata (res publica); sen 4. — III. nihil potest de tutela legitima nisi omnium tutorum auctoritate deminui; Flac 84.

tutor, schützen, sichern, behaupten: I. genae ab inferiore parte tutantur; nat II 143. — II. accuratissime te tuamque causam tutatus sum; ep V 17. 2. quod ego non copiosius possim vel tutari vel re-

fellere ex illis locis; de or III 78. aliae (bestiae) fuga se, aliae occultatione tutantur, atramenti effusione sepiae, torpore torpedines; nat II 127. ut aliquo praesidio caput et cervices et ingulum ac latera tutetur; Sest 90. causam: §. alqm. qui rem publicam libertatemque vestram suo studio tutatus est et tutatur; Phil IV 2. sepias, al.: §. bestias.

tutus, sicher, ungefährdet, ungefährdet: A. possumusne in Antonii latrocinio aequae esse tuti? Phil XII 27. quem iste sibi locum maxime tutum esse arbitrabatur; Ver II 185. qui mare tutum praestiterunt; Flac 31. ego in navi tuta ac fideli conlocatus; Flac 97. pudicitiam liberorum servare ab eorum libidine tutam; Ver I 68. obducuntur libro aut cortice trunci, quo sint a frigidibus et caloribus tutiores; nat II 120. quod vectigal vobis tutum fuit? imp Pomp 32. et facilius et tutior vita est otiosorum; of I 70. — B. in tuto conlocant Clodium; har resp 53. si idcirco abestis, ut sitis in tuto; ep XII 2, 3.

tuus, dein: A. bei Substantiven: vigeat auditor Panaetii illius tui Mnesarchus; de or I 45. Arcesilas tuus tamen noster fuit; fin V 94. venio nunc ad illud tuum: „non deieci“; Caecin 64. totum hoc, totum est, inquam tuum; Marcell 7. mihi tuum adventum suavissimum esse; A IV 4. tua aetas incidit in id bellum; of II 45. propter amorem libidinemque tuam; Ver V 137. animum tibi tuum notum esse oportere; Tusc I 70. te, nomen, imperium, vocem, aspectum, impetum tuum omnes boni sequebantur; har resp 22. duos se habere semper amicissimos sperasse, te tuo beneficio, me suo; Milo 68. te abesse mea causa moleste fero, tua gaudeo; ep XV 18, 2. colonus: §. procurator. comites illi tui delecti manus erant tuae; Ver II 27. agrum Campanum tu compransoribus tuis et conlisoribus dividebas; Phil II 101. tribunatum suum consiliis tuis gubernatum; Milo 68. tua quoque vide ne desideretur constantia; Tusc V 32. tuum forum, tuum erat illud curriculum; Bru 331. quae ad dignitatem tuam pertinere arbitror; ep X 3, 4. te tuam dignitatem summa tua virtute tenuisse; ep XII 25, 2. hoc illius munus in tua diligentia positum est; A II 1, 12. cum domi tuae omnia essent venalia; Phil II 6. uni tuae disertissimae epistulae non rescripsi; A VII 2, 8. ei dedi tuas ad Vestorium (epistulas); A XIII 29, 3 (30, 2). vgl. efflirtich. me rei, famae, salutis tuae praesto futurum; ep IV 14, 4. saepe de familiari illo tuo videor audisse; nat I 58. omnia tua furta atque flagitia latere; Ver III 151. forum: §. curriculum. te tam longe a tot tuis et hominibus et rebus carissimis abesse; A IV 15, 2. iugera professi sunt imperio atque instituto tuo; Ver III 112. §. aspectus. impetus: §. aspectus. tam multis inter nostrum tuumque initium dicendi interpositis oratoribus; Bru 231. qui summa cum tua iniuria contumeliaque rei p. provinciam absens obtinebat; ep XII 25, 2. institutum: §. imperium. iter Asiaticum tuum puto tibi suscipiendum fuisse; A IV 15, 1. opus est huc limatulo et polito tuo iudicio; ep VII 33, 2. in Epicuri nos castra coniecimus, nec tamen ad hanc insolentiam, sed ad illam tuam lautitiam; ep IX 20, 1. in ipsa tua lege; dom 128. tuus est profecto (liber), quoniam quidem est missus ad te; A XII 6, 2. libido: §. amor. ego accepi in deversorio Simuessano tuas litteras; A XIV 8, 1. iucundissimis tuis litteris stomachatus sum in extremo; ep X 26, 1. cum illa tua conscleratorum manu; dom 6. §. comites. munera: §. studium. tuum esse hoc munusculum putabo; A II 1, 12. neque ista tua negotia provincialia esse putabam; A II 1, 12. nomen: §. aspectus. quamquam tua me oratio confirmavit, tamen etiam mea sponte iudicabam; div II 100. ex me audies, quid in oratione tua desiderem; rep II 64. productus cum tuo illo pare; sen 17.

patre tuo consule designato; Sulla 11. tuum hominis simplicis pectus vidimus; Phil II 111. sine ullo tuo periculo; div Caec 23. nisi ea res ad quaestum et ad praedam tuam pertineret; Ver III 129. utrum me tuus procurator deiecerit an tuus colonus aut vicinus; Caecin 57. quaestus: f. praeda. res: f. fama. homines. salus: f. fama. complecti vis amplissimos viros ad tuum et Gabinii scelus; Piso 75. id velim mihi ignoscas quod invita socru tua fecerim; ep XII 7. 1. unam tecum apricationem in illo lucrativo tuo sole malim quam . . .; A VII 11. 1. sororem tuam virginem esse non sisti; dom 92. tuis incredibiliter studiis erga me muneribusque delector; ep III 9. 3. quibus (artibus) studium tuum dedisti; ep IV 3. 3. si illud meum turbulentissimum tempus tuo tranquillissimo praestat; Piso 33. vicinus: f. procurator. virtus: f. dignitas. vox: f. aspectus. elliptisch: ad tuas omnes rescripseram pridie; A IX 10. 1.

B. affcin: a. si nihil tui cogitant sceleris; Marcel 21. et te et tua et tuos nosti; Phil II 68. cum tua quid interest, nulla auspicia sunt; cum tuorum, tum fis religiosus; Phil II 99. tuis salutem dic; A XI 3. 3. ut invitatus ad tuos isse videaris; Catil I 23. tunc ille in omnes tuos liberalis? Rab Post 45. quae causa maior esse potuit quam consilia tua tuorumque? dom 10. se inique a tuis iactatum graviter querebatur; Plane 55. qua (ratione) tecum ipse et cum tuis utare; fin II 76. — b. si quid interesse tua putasses; Phil XI 23. f. a. Phil II 99. — c. quamquam tua illa horridula mihi atque incompta visa sunt; A II 1. 1. imitor: f. de or III 47. nosco: f. a. Phil II 68. pete tu tuum; Q Rosc 32. accedam ad omnia tua, Torquate; fin II 44. quod esset (aedificium) in tuo; Tul 53. ne nihil sim tui nisi suppletionem pedis imitatus; de or III 47. quod hic in tuo aedificasset; Tul 53.

typus. Bild: typos tibi mando, quos in tectorio atrio possim includere; A I 10. 3.

tyrannice, despotisch: quae regie seu potius tyrannice statuit in aratoribus Apronius; Ver III 115.

tyrannicus, despotisch: quod tætrum, crudele, nefarium, tyrannicum factum esse dicamus; inv I 102. tyrannicis interdictis tuis; Ver V 21. si omnes Athenienses delectarentur tyrannicis legibus; leg I 42. ^{cap 145}

tyrannis, Zwingherrschafft, Despotie: I. sublato tyranno tyrannida manere video; A XIV 14. 2. alii orientem tyrannidem multo ante prospiciunt; div I 111. o di boni! vivit tyrannis, tyrannus occidit!

A XIV 9. 2. — II. si tyrannidem occupare conabitur pater, silebitne filius? of III 90. prospicio: f. I. oritur.

tyrannoctonus, Tyrannenmörder: I. nostri tyrannoctoni longe gentium absunt; ep XII 22. 2. tyrannoctonos in caelo esse, tyranni facta defendi; A XIV 6. 2. — II. quae (simulatio desiderii) verebar ne periculosa nostris tyrannoctonis esset; A XIV 15. 1. — III. Pontii Neopolitanum a matre tyrannoctoni possideri! A XIV 21. 3.

tyrannus, Tyrann, Despot, Zwingherr: I. 1. fit continuo tyrannus, quo neque tætrius neque foedius nec dis hominibusque invisius animal ullum cogitari potest; qui quamquam figura est hominis, morum tamen immanitate vastissimas vincit beluas; rep II 48. o di boni! vivit tyrannis, tyrannus occidit! A XIV 9. 2. sic tamquam pilam rapiunt inter se rei publicae statum tyranni ab regibus, ab iis autem principes aut populi, a quibus aut factiones aut tyranni; rep I 68. vincit: f. est. — 2. libidines eorum, qui erant in eum tyranni; Phil XIII 17. alter postulat, ut, quem ad modum est, sic etiam appelletur tyrannus; A X 4. 2. — II. 1. appello: f. I. 2. hic rei publicae tyrannum lege constituit; agr III 5. sin per se populus interfecit aut eiecit tyrannum; rep I 65. facio: f. I. 1. est. qui (Demaratus) cum Corinthiorum tyrannum Cypselum ferre non potuisset; rep II 34. ex hac maxima libertate tyrannus gignitur; rep I 68. interficio: f. eicio. quam sit re pulchrum, beneficio gratum, fama gloriosum tyrannum occidere; Phil II 117. si Phalarim, crudelium tyrannum et immanem, vir bonus vestitu spoliare possit, nonne faciat? of III 29. — 2. hoc illud est, quod Pisistrato tyranno a Solone responsum est; Cato 72. — 3. rapio a: f. I. 1. rapiunt. — III. 1. inquit consilium importuni atque amentis tyranni; Ver V 103. formam adhuc habetis et speciem ipsam tyrannorum; agr II 32. (Theramenes) coniectus in carcerem triginta inssu tyrannorum; Tusc I 96. species: f. forma. — 2. de nefario tyranno fieri iudicium; Ver V 117. — IV. 1. ōbl: f. I. 1. est. — 2. qui (carcer) est a crudelissimo tyranno Dionysio factus; Ver V 143.

tyrotarichum, Käse- und Springstragout: I. ipse eo die in Paeti nostri tyrotarichum imminebam; XIV 16. 1. tu vero ad tyrotarichum antiquum redi; ep IX 16. 9. — II. quam tyrotarichi patinam (tu mihi narras)? ep IX 16. 7. nihil magis (me delectavit) quam patina tyrotarichi; A IV 1, 8.

Vacatio, Befreiung, Entlastung, Muße: I. vacationem militiae ipsis liberisque eorum esse; Phil V 53. quod bello vacationes valent, tumultu non valent; Phil VIII 3. senatus decrevit, vacationes ne valerent; A I 19. 2. — II. 1. nullam tibi a causis vacationem video dari; leg I 11. vacationem augures, quo minus iudiciis operam darent, non habere; Bru 117. quae studia magnorum hominum sententia vacationem habent quandam publici muneris; ep IX 6. 5. dilectus tota Italia decreti sublati vacationibus; Phil VIII 6. — 2. aetatis potius vacationi confidebam; leg I 10. — 3. quod (est) tam immune municipium, quod per hosce annos tam commoda vacatione omnium rerum sit usum quam Mamertina civitas? Ver V 58. — III. (P. Vatinius) et agro a senatu et vacatione donatus est; nat II 6.

vacca, Kuh: cur non gestiret taurus equae conrectatione, equus vaccae? nat I 77.

vacillo, wanken, schwanken: I. γεροντικώτερον

est memoriola vacillare; A XII 1. 2. — II. cum ex eo in utramque partem toto corpore vacillante quae-sivit . . .; Bru 216. cuius (Erotis) non sine magna culpa (ista) vacillarunt; A XIV 18. 2. cum una legione et ea vacillante; Phil III 31. accepi tuam epistulam vacillantibus litterulis; ep XVI 15. 2. quo loco videtur quibusdam stabilitas amicitiae vacillare; fin I 66.

vaco, frei, leer, unbefetzt sein, entbehren, Muße haben, sich widmen: I. si vacas animo; div I 10. scribes aliquid, si vacabis; A XII 38. 2. tota domus vacat superior; A XII 10. villa ita completa a militibus est, ut vix triclinium, ubi cenaturus ipse Caesar esset, vacaret; A XIII 52. 1. — II. ego philosophiae semper vaco; div I 11. — III. non aegritudine solum vacabit, sed etiam perturbationibus reliquis omnibus; Tusc IV 38. f. cupiditate stultitiam constantia, id est sanitate, vacantem; Tusc III 11. cum (animi hominum) somno soluti